

Зміст

Річний звіт за 2019 рік

Звернення Голови Наглядової ради.....	4
Звернення Голови Правління.....	6
Ключові етапи розвитку та події минулого року.....	8
Рейтинги, нагороди та досягнення.....	10
OTP Group.....	12
Склад Наглядової ради.....	14
Склад Правління.....	16
Макроекономічне середовище.....	18
Основні тенденції української економіки.....	20
Стан фінансових ринків та банківського сектору.....	22
Система управління ризиками.....	24
Загальні фінансові результати та досягнення.....	38
Фінансові результати та досягнення корпоративної бізнес-лінії.....	40
Фінансові результати та досягнення роздрібної бізнес-лінії.....	44
Фінансові результати та досягнення казначейства.....	48
Майбутнє банку. Діджиталізація та дистанційні канали продажу.....	50
Корпоративне управління.....	52
Соціальна відповідальність.....	56
Корпоративна соціальна відповідальність (зайнятість, повага до прав людини, боротьба з корупцією).....	58
Консолідована фінансова звітність АТ «ОТП Банк».....	62

ЗВЕРНЕННЯ ГОЛОВИ НАГЛЯДОВОЇ РАДИ

Починаючи з 2016 року, коли банк вдосконалив бізнес-стратегію свого розвитку, результати роботи постійно покращуються. 2019 рік знову став винятковим роком з високими досягненнями: банк отримує все більший прибуток, показує зростання активів, підвищуючи їх рентабельність.

Український банк вкотре довів свою універсальність: банк розвивався як у корпоративному, так і в сегменті роздрібного бізнесу. Варто окремо згадати про безперервну роботу із мережею відділень, а саме їх оновлення, а також відкриття першого відділення нової ери – digital-відділення Future Branch.

Приємно відзначити, що за цей рік ОТП Банк ще більше зміцнив свої позиції у банківській системі України. ОТП Банк увійшов до 5 українських банків з найбільшим прибутком.

За підсумками 2019 року, ОТП Group задоволена своєю присутністю в Україні та планує й надалі підтримувати розвиток як ОТП Банку, так і української групи ОТП у цілому. Завдяки високим показникам, чистий прибуток ОТП Банку за 2019 рік буде інвестований у подальший розвиток дочірніх структур в Україні. Таким чином акціонер підтверджує зацікавленість у розвитку українського ринку.

Золтан Майор,
Голова Наглядової ради АТ «ОТП БАНК»

ЗВЕРНЕННЯ ГОЛОВИ ПРАВЛІННЯ

2019 рік – це рік успіху банківської сфери, і зараз у нас вже кінець епохи, яка тривала чотири роки. Цей спокійний період дав нам можливість приділити значну увагу саме стратегічним викликам. Основний з них полягає у тому, що ми, українські банки, все ще дуже незначні в міжнародному порівнянні та масштабі. Аналогічний банк у Центральній Європі має у 5-6 разів більший кредитний портфель, ніж у нас. У результаті такого низького співвідношення капіталу до робочої сили український банківський співробітник виявляється менш ефективний, ніж європейський.

Саме збільшення активів – провідний акцент, на якому ми сфокусували свою увагу в 2019 році.

Ще у 2016 році була прийнята стратегія збільшити кредитний портфель нашої української банківської групи вдвічі до 2020 року. Окрім того, наша стратегія сфокусована на трьох основних напрямках: курс кращого роботодавця, маршрут європейського банку, з яким легко працювати, спрямованість бути значущою складовою OTP Group.

Підсумки роботи у 2019 році є яскравим доказом того, що ОТП Банк – один з найуспішніших, швидкозростаючих, ефективних і прибуткових банків на українському ринку, який відіграє важливу роль у розвитку економіки України.

Ми готові прийняти виклики, які очікують нас в 2020 році.

Тамаш Хак-Ковач,
Голова Правління АТ «ОТП БАНК»

Ключові етапи розвитку та події минулого року

АКТИВИ ОТП БАНКУ

44,8

млрд грн

СУМА ПРАЦЮЮЧИХ КРЕДИТІВ

24,4

млрд грн

СУМА ДЕПОЗИТІВ В ОТП БАНКУ

35,4

млрд грн

ЗАГАЛЬНА БАЗА КЛІЄНТІВ
МСБ СКЛАЛА**42,5** ТИС.ЮРИДИЧНИХ ОСІБ
НА КІНЕЦЬ РОКУУ РАМКАХ ФІНАНСУВАННЯ ДЛЯ ДАНОГО СЕГМЕНТУ ВПРОДОВЖ
2019 РОКУ БУЛО ПІДПИСАНО**558 КРЕДИТНИХ УГОД
НА ЗАГАЛЬНУ СУМУ 380,2 МЛН ГРН.**

За підсумками року Банк увійшов у ТОП-10 (9-те місце) найбільших банків України за рівнем чистих активів, посів 5-те місце за рівнем чистого прибутку

Відкрито перший ОТП FUTURE BRANCH, діджитал відділення у самому центрі столиці

ОТП БАНК ОБСЛУГОВУЄ ПОНАД

1 000 000

КЛІЄНТІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

ІНТЕРНЕТ-БАНКІНГОМ ОТП SMART
КОРИСТУЮТЬСЯ МАЙЖЕ**700 000** ОСІБ

З МЕТОЮ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БІЛЬШОГО КОМФОРТУ ДЛЯ КЛІЄНТІВ БАНКОМ СТВОРЕНА СОНІВ ПЛАТФОРМА (ЦЕНТР ІНФОРМАЦІЙНО-КОНСУЛЬТАЦІЙНОЇ ПІДТРИМКИ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ).

Впроваджено унікальний для фінансового ринку України продукт «Нова Будова» – беззаставна альтернатива традиційній іпотеці.

ОБСЯГ КРЕДИТІВ ЗА РІК ПЕРЕВИЩИВ

200 000 000 ГРН

ЗАГАЛЬНИЙ КРЕДИТНИЙ ПОРТФЕЛЬ «ОТП АГРО ФАБРИКИ» ПЕРЕВИЩИВ

1 200 000 000 грн

Рейтинги, нагороди та досягнення

ОТП БАНК ОТРИМАВ ВІДЗНАКУ
TRAVEL MASTER ЗА КАРТКУ
OTP Black Edition у МЕЖАХ MASTERCARD DAY 2019.

У межах щорічного святкового заходу та церемонії нагородження партнерів та друзів компанії Visa, яка була присвячена літнім Олімпійським іграм 2020 у Токіо, OTP Банк вже котрий рік отримує відзнаку за найбільший безготівковий оборот по картках Visa. Цій перемозі ми завдячуємо нашим клієнтам, менеджерам та найпопулярнішій картці OTP Tickets Travel Card.

ОТП БАНК УВІЙШОВ ДО ТОП-10

РОБОТОДАВЦІВ БАНКІВСЬКОЇ СФЕРИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕННЯ «НАЙКРАЩИЙ РОБОТОДАВЕЦЬ-2018» СЕРЕД СТУДЕНТІВ ТА КАНДИДАТІВ З ДОСВІДОМ РОБОТИ ВІД КОМПАНІЇ ЕУ, ОДНІЄЇ ІЗ КОМПАНІЙ «ВЕЛИКОЇ ЧЕТВІРКИ».

У 2019 РОЦІ ОТП БАНК ОТРИМАВ НАГОРОДУ ЗА КРАЩУ
КО-БРЕНДОВУ КАРТКУ – **OTP TICKETS TRAVEL CARD**
ЗА ВЕРСІЄЮ РЕЙТИНГУ FINAWARDS 2019.

У 2019 році OTP Банк обійняв восьму сходинку у загальному рейтингу «50 провідних банків України – 2019» від видання «Фінансовий клуб», покращивши свою позицію на одну сходинку у порівнянні з минулим роком. Варто зазначити, що OTP Банк увійшов у ТОП-5 у рамках номінацій «Кредити готівкою», «Обслуговування фізичних осіб у відділенні», «Зарплатні проекти», «Овердрафти» та у ТОП-3 у номінації «Преміальний банкінг».

“

ОТП БАНК увійшов відразу до кількох номінацій рейтингу «ФІНАНСОВИЙ ОСКАР 2018» від провідного економічного видання «Бізнес». Банк посів п'яту сходинку серед банків за розмірами прибутків у 2018 році. Окрім того, фінансова установа потрапила до трійки лідерів у номінації «Опора МСБ». Одним із кращих банків для малого та середнього бізнесу OTP Банк став завдяки овердрафту «Гостинний». Також за версією журналу OTP Банк увійшов до 5-ки лідерів карткового ринку за високий рівень обслуговування та показники.

ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПРОДАЖІВ ДЕВ'ЯТИ МІСЯЦІВ 2019 РОКУ НОВИЙ ПРЕМІАЛЬНИЙ ПАКЕТ **PREMIUM BLACK EDITION** ВИЗНАНИЙ КРАЩИМ ПРЕМІАЛЬНИМ ПРОДУКТОМ ДЛЯ ПОДороЖЕЙ у номінації «**TRAVEL MASTER**» ЗА ДОСЛІДЖЕННЯМИ ПЛАТІЖНОЇ СИСТЕМИ MASTERCARD.

«ЗА ЧОРНУ КАРТКУ, ЯКА ВІДКРИВАЄ СВІТ ЯСКРАВИХ ФАРБ, ЗАВДЯКИ КОМФОРТУ ПРИ РОЗРАХУНКАХ ТА СИСТЕМІ ЛОЯЛЬНОСТІ ДЛЯ КОЖНОГО КЛІЄНТА».

Згідно престижного міжнародного рейтингу **GLOBAL PRIVATE BANKING AWARDS 2019**, який щорічно проводить авторитетне видання The Banker i Professional Wealth Management (PWM) у Лондоні, Private Banking OTP Банку (Україна) визнаний кращим в номінації «Best Private Banking in Ukraine». Міжнародні експерти вже другий рік поспіль високо оцінюють досягнення Private Banking в Україні щодо впровадження інноваційних підходів та реалізації актуальних рішень для клієнтів цього сегменту.

OTP GROUP

OTP GROUP ПРЕДСТАВЛЕНА У 12 КРАЇНАХ, ДЕ ПОНАД 36 ТИСЯЧ СПІВРОБІТНИКІВ ЩОДНЯ ОБСЛУГОВУЮТЬ БІЛЬШ НІЖ 19 МІЛЬЙОНІВ КЛІЄНТІВ.

OTP Group вважається однією з найнадійніших фінансових інституцій на ринках Центральної та Східної Європи, а універсальна модель бізнесу дає можливість задовольняти усі потреби приватних та корпоративних клієнтів. Група налічує багаторічну історію успішної банківської діяльності з 1949 року.

Рік за роком OTP Group посилює свої лідерські позиції. Це підтверджується постійним розвитком та розширенням географії присутності, суттєво посилюючи позиції Групи. Сьогодні OTP Group володіє всіма необхідними ресурсами для надання високого рівня обслуговування приватним та корпоративним клієнтам.

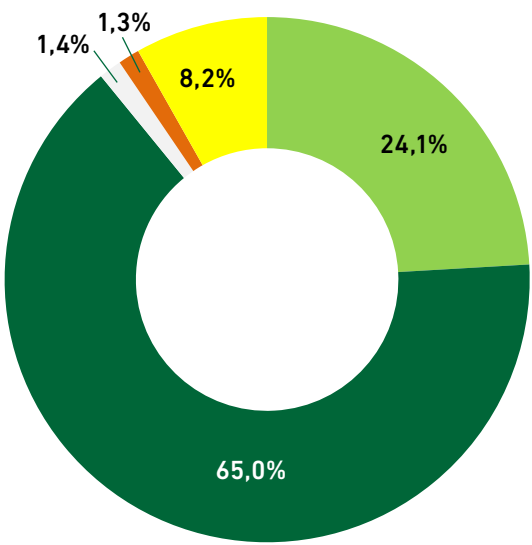
OTP Group об'єднує великі дочірні структури, які надають послуги в сферах страхування, нерухомості, факторингу, лізингу, управління інвестиційними та пенсійними фондами. Через свої дочірні структури Група здійснює діяльність на ринках 12 країн. Завдяки останнім придбанням OTP Group відіграватиме важливу роль у всій Європі, особливо в регіонах Центральної та Східної Європи, і буде представлена в Угорщині, Албанії, Словаччині, Болгарії, Сербії, Румунії, Хорватії, Чорногорії, Росії, Молдові та Україні.

ОРГАНІЗАЦІЯ БАНКІВСЬКОЇ ГРУПИ

Акціонерами OTP Group виступають угорські компанії (24,08%), іноземні компанії (65,01%), топ-менеджмент OTP Group (1,33%) та урядові організації (1,41%).

На сьогодні 100% власником українського OTP Банку є угорський OTP Bank Plc. – найбільший банк серед фінансових установ Угорщини, лідер угорського банківського ринку з часткою майже 25%.

В Україні банківська група OTP представлена компаніями: OTP Банк, OTP Лізинг, OTP Факторинг, OTP Капітал, а також недержавними пенсійними фондами OTP Пенсія та ФриФлайт. Команда в Україні налічує 3162 співробітники, з них 2940 працюють в OTP Банку.

- Угорські компанії/інститути
- Іноземні компанії/інститути
- Урядові організації
- ТОП-менеджмент OTP груп
- Інші

ОТП БАНК В УКРАЇНІ

ОТП Банк – один із найбільших українських банків з іноземним капіталом, який є визнаним лідером фінансового сектору країни. На ринку він представлений з 1998 року, має стійку репутацію соціально-відповідальної, надійної та стабільної структури.

Протягом 21 року OTP Банк в Україні пропонує клієнтам тільки кращий сервіс та послуги, зокрема: виконання повсякденних операцій, кредитні та депозитні продукти, страхування, управління активами, лізинг і факторинг, корпоративний та інвестиційний банкінг, послуги емітента та інвестора.

У 2020 році OTP Банк продовжує гармонійне збільшення обсягів портфелів як роздрібного, так і корпоративного сегменту. Банк також продовжує стратегію інвестування в ІТ сферу та діджиталізацію клієнтських сервісів.

В 2019 році Корпоративний бізнес зосередився на залученні нових клієнтів, пропонуючи швидке відкриття поточних рахунків, індивідуальний підхід до фінансування кредитних проектів та гнучкі умови за всім спектром операцій та сервісів. Завдяки цьому 4612 компаній стали клієнтами Банку та відчули переваги співпраці з одним з найбільших фінансових установ з іноземним капіталом в Україні.

За результатами рейтингу «Банки 2020 року» у номінації «Корпоративний банк» OTP Банк було визнано кращим корпоративним банком серед великих банків з іноземним капіталом. (У розрахунках використовувалися дані звітності банків, яку публікує Національний банк, станом на 1 січня і на 1 грудня 2019 року.)

Склад Наглядової ради

АГНЕСЬ ЮЛІАННА КУММЕР
(Ágnes Julianna Kummer),
член Наглядової ради
АТ «ОТП БАНК»

ПЕТЕР ЯНОШ БЕШЕ
(Péter János Bese),
член Наглядової ради
АТ «ОТП БАНК»

ГАБОР ІЛЛЬЄШ
(Gábor Illyés),
член Наглядової
ради АТ «ОТП БАНК»

ЗОЛТАН ТОТМАТЬЯШ
(Zoltán Tóthmátyás),
член Наглядової ради
АТ «ОТП БАНК»

ЕНТОНІ РАДЕВ
(Anthony Radev),
член Наглядової
ради АТ «ОТП БАНК»
(незалежний)

ШАНДОР ВАЦІ
(Sándor Váci),
член Наглядової ради
АТ «ОТП БАНК»
(незалежний)

ХЕНРІК АУТ
(Henrik Auth),
член Наглядової ради
АТ «ОТП БАНК»
(незалежний)

ЗОЛТАН МАЙОР
(ZOLTÁN MAJOR),
голова Наглядової ради
АТ «ОТП БАНК»

Склад Правління

ЛІЛІЯ ЛАЗЕПКО,
Член Правління
АТ «ОТП БАНК», відповідає
за операційну діяльність
банку та ІТ

ВОЛОДИМИР МУДРИЙ,
Член Правління
АТ «ОТП БАНК», відповідає
за напрямок роздрібного
бізнесу

АЛЛА БІНІАШВІЛІ,
Член Правління
АТ «ОТП БАНК», відповідає
за напрямок корпоративного
бізнесу

ТАРАС ПРОЦЬ,
Член Правління
АТ «ОТП БАНК», відповідає
за управління ризиками
та фінансами

ТАМАШ ХАК-КОВАЧ,
Голова Правління
АТ «ОТП БАНК»

ВІТАЛІЙ МУХАНОВ.,
Член Правління АТ «ОТП БАНК»,
відповідає за комплаєнс та безпеку

Макроекономічне середовище

Більша частина 2019 року пройшла під знаком невизначеності через повномасштабні торговельні війни, неврегульоване питання Brexit та очікування нової глобальної кризи. Проте ці питання станом на початок 2020 року в основному були вирішені або ж намічений план поступової деескалації. Втім, одним із ключових викликів для світової економіки на найближче майбутнє залишається геополітична напруга, пов'язана з ядерною угодою з Іраном.

Стрімке розповсюдження коронавірусу на початку 2020 року негативно впливає не тільки на китайську економіку. Експерти прогнозують, що попри безпрецедентні заходи з його локалізації, швидку реакцію з метою запобігти розповсюдженню небезпечної хвороби, все ж існує ризик середньо- та довгострокового негативного впливу на світову економіку від стрімкого поширення цього вірусу.

Рішуча позиція США щодо перегляду умов торгівлі з основними торговельними партнерами призвела до декількох етапів підвищення тарифів та початку перемовин стосовно нових умов торгівлі, що створювало певну невизначеність перспектив розвитку світової економіки протягом більшої частини 2019 року. Втім, вирішальний вплив на переоцінку майбутніх ризиків для світової економіки та поліпшення її перспектив мали підписання у IV кварталі 2019-го CUSMA угоди між Канадою, США та Мексикою на заміну NAFTA, а також досягнення попередніх домовленостей і врешті підписання першої частини широкомасштабної торгової угоди з Китаєм на початку 2020 року.

Вплив фіскальних стимулів, запроваджених у США, майже повністю вичерпався, що на тлі невизначеності умов світової торгівлі призвело до перегляду умов монетарної політики Центробанку США та прийняття ряду рішень щодо пониження відсоткових ставок. Перехід до менш жорсткої монетарної політики дозволив збалансувати розвиток економіки США, який, за попередніми оцінками, дещо сповільнився, проте зріс на 2,3%

в 2019 році. Скорочення темпів розвитку відбулося за рахунок гірших показників зростання споживання та капітальних інвестицій, скорочення експорту, які лише частково були компенсовані видатками місцевих та федерального бюджетів.

Розвиток економіки ЄС знаходився під впливом продовження значного сповільнення локомотиву розвитку Єврозони – Німеччини. Темпи розвитку у країні скоротились до 0,6% за 2019 рік, згідно з попередніми оцінками, – в порівнянні з 2,5% в 2017 році та 1,5% в 2018-му. Зростання тарифів на експорт товарів до США, продовження періоду перемовин та невизначеності щодо кінцевих умов світової торгівлі, в поєднанні з необхідністю запровадження відповідності новим стандартам щодо екологічності продукції автомобілебудування, призвели до суттєвого скорочення промислового виробництва в цілому, насамперед в автомобілебудуванні.

З іншого боку, розширення сфер послуг та прискорення темпів зростання будівництва дозволили компенсувати ці негативні наслідки. Позитивний внесок у розвиток економіки принесли споживання домогосподарств та незначний ріст експорту. Економічні показники Франції не досягли рівня 2018 року в результаті різкого та значного скорочення основних показників ВВП в IV кварталі 2019 року під впливом загальнонаціональних страйків у відповідь на запровадження структурних реформ урядом Макрона для підвищення конкурентоспроможності французької економіки. Загалом, ВВП Франції зріс на 1,2%

в 2019 році (попередня оцінка) в порівнянні з 1,7% в 2018-му. Економіка Італії завершила 2019 рік у стані рецесії, на фоні постійних політичних конфліктів та часткої зміни урядів, накопичення великої кількості проблемних кредитів у банківському секторі та значної вартості запозичень державного боргу з огляду на його дуже суттєвий розмір.

У цілому, економіка ЄС, згідно з попередніми підрахунками, зросла на 1,2% в 2019 році проти 1,4% в 2018-му, що спонукає продовження активного застосування стимулюючих монетарних механізмів ЄЦБ, який з листопада 2019 року відновив програму кількісного пом'якшення для розкручення маховика економічного зростання в ЄС.

Економіка Великобританії продовжила перебувати під негативним впливом невизначеності стосовно формату та терміну виходу з Європейського Союзу, рішення щодо якого було врешті-решт реалізовано 31 січня 2020 року. Згідно з попередніми оцінками, економіка Великобританії зросла на 1,4% в 2019 році, в порівнянні з 1,3% в 2018-му. Розвиток економіки був різновекторним: сектор послуг разом із будівництвом, за винятком IV кварталу 2019 року, періоду проведення вирішальних загальнонаціональних парламентських виборів щодо питання Brexit, були рушіями розвитку та компенсували спад у промисловому виробництві, насамперед в автомобілебудуванні.

Щодо ключових економік Азії, Китай зміг продемонструвати гнучкість протягом періоду торговельної війни

зі США та втримав показники росту економіки на рівні 6,1%, найнижчий рівень за останні 29 років, проте все ще в цільовому діапазоні 6,0%–6,5%. Підтримку економіці було забезпечено за рахунок монетарних та фіскальних стимулів на внутрішньому ринку та девальвації юаня в розпал торгової «війни», для підтримки внутрішнього споживання на тлі спаду у виробництві та експорті. Потенціал подальших стимулів залишається дуже обмеженим, оскільки це може призвести до нагромадження значних фінансових ризиків та ризиків боргового навантаження. Підписання першої частини широкомасштабної торгової угоди зі США на початку 2020 року певною мірою зменшує ризики для економіки Китаю, але епідемія коронавірусу від початку 2020 року протидіятиме швидкому відновленню потенціалу економіки.

Оцінки показників економічного розвитку Японії декілька разів переглядались у бік пониження, а очікуваний ріст економіки на 0,8%, згідно з останніми оцінками Міжнародного валютного фонду, відбувся за рахунок суттєвого зростання державних витрат.

У порівнянні з 2018-м, минулий рік був менш турбулентним для ринків, що розвиваються. Пониження відсоткової ставки Федеральним резервним банком та стабілізація з поступовим відновленням росту цін на сировинні товари створили умови для відновлення економік, що розвиваються, притоку капіталу на ринки та зниження ринкових ризиків.

Основні тенденції української економіки

ДИНАМІКА ВВП

Економіка України в 2019 році зросла на 3,2%*, згідно з попередніми оцінками НБУ, позитивний внесок у розвиток економіки був стабільно забезпечений приватним споживанням, у той час як спад промислового виробництва був компенсований зростанням темпів інвестицій.

Приватне споживання продовжило бути локомотивом розвитку економіки країни, отримуючи підтримку з боку реальних заробітних плат, які зросли на 9,8% в 2019 році, та незмінно високих показників споживчих настроїв. Структура споживання поступово змінюється в бік зменшення частки продуктів першої необхідності з одночасним збільшення витрат на товари довгострокового споживання, послуги, розваги та сферу охорони здоров'я. Дотично до споживання відбулося зростання у сферах торгівлі, транспорту та послуг. Показники роздрібного товарообороту покращились до двозначних, досягнувши 10,5% росту в порівнянні з попереднім роком, на тлі не лише збільшення реальних заробітних плат, але й рекордних об'ємів споживчого кредитування банками та зростання переказів трудових мігрантів.

У промисловому виробництві було зафіксовано спад у розмірі 1,8% передусім через несприятливу кон'юнктуру цін на продукцію металургії. Погодні умови протягом 2019 року негативно вплинули на споживання продукції енергетичного сектору приватними та промисловими споживачами, що призвело до спаду в енергетиці. Розвиток машинобудування стримувався діючими торговельними обмеженнями з боку Російської Федерації. Проте зміцнення курсу гривні, особливо в II півріччі 2019 року дозволило значно покращити фінансові показники галузей економіки зі значною часткою імпорту в процесі виробництва, насамперед в хімічній та харчовій галузях економіки.

Незважаючи на черговий рекордний врожай 2019 року, сільське господарство зросло лише на 1,1%, при цьому ріст був нерівномірним: позитивні тенденції по пшениці та соняшнику були нівельовані гіршими, ніж очікувалось, показниками по картоплі та цукровому буряку. Значні обсяги експорту с/г продукції були одним з чинників

зміцнення курсу гривні в IV кварталі 2019-го, що негативно вплинуло на прибутковість цієї галузі економіки.

На противагу попередньому рокові, значно зросли обсяги будівництва, до 20% за підсумками року, через значні обсяги інвестицій у відновлювальні джерела енергії та капітальні інвестиції у промислові підприємства, які використали період несприятливої кон'юнктури цін на світових сировинних ринках для ремонту та модернізації виробництва. Поступово зростає ефект від державних інфраструктурних проектів, які матимуть значний вплив на показники економічного розвитку країни на середньостроковому горизонті.

ІНФЛЯЦІЯ

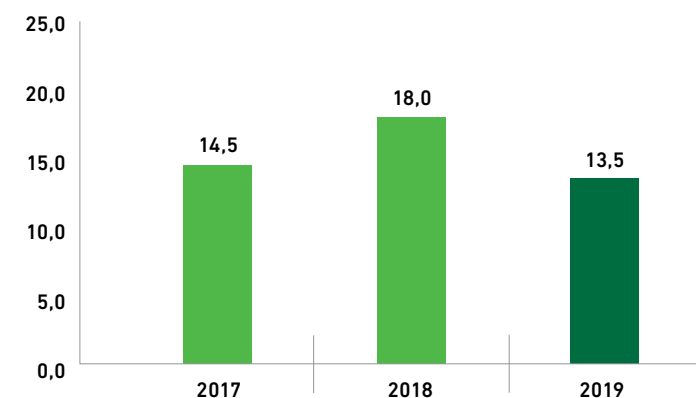
Протягом першої половини 2019 року показники інфляції залишались на досить низькому рівні, проте все ще вище верхньої межі коридору, встановленого програмою монетарної політики НБУ. Однак під впливом значної ревальвації гривні до валют основних торгових партнерів України, завдяки розширенню пропозиції на певні «сирі» продукти споживчого кошика, низькому значенню «імпортованої» інфляції, за рахунок низьких цін на непродовольчі товари та паливно-мастильні матеріали, в II півріччі 2019-го показник інфляції різко зменшився та досяг нижньої межі коридору, закріпившись на рівні 4,1% р/р.* Згідно з оцінками НБУ, суттєво поліпшились показники інфляційних очікувань та, відповідно, тиск на фундаментальні чинники інфляції. Очікується, що вплив зміцнення гривні буде вирішальним на початку 2020 року, в результаті чого показники інфляції будуть нижче межі цільового коридору НБУ. Проте з вичерпанням цього ефекту, постійним тиском високих споживчих настроїв і зростанням реальних заробітних плат показники інфляції повернуться до цільових значень інфляційного таргетування НБУ та залишаться в межах коридору (5% +/-1%) в середньостроковій перспективі. Досягнення цільового значення інфляції дозволило Національному банку України перейти до фази значного пом'якшення монетарної політики, більш різкого зниження облікової ставки на 4,5% протягом 2019 року та додаткових 2,5% зниження до 11% станом на кінець січня 2020 року*.

ПЛАТІЖНИЙ БАЛАНС ТА КУРС ОБМІНУ ВАЛЮТ

Дефіцит торгівлі товарами розширився в 2019 році на тлі зростання купівельної спроможності населення, поживлення попиту, в тому числі на непродовольчі товари вжитку, як фундаментального чинника, та в результаті рекордних об'ємів розмитнення раніше ввезених автомобілів і закупівлі енергоносіїв, які мали тимчасовий ефект. Згідно з оцінками НБУ, експорт товарів зріс на 6,4% за 2019 рік, проте мав різнонаправлену динаміку: зростання експорту агропромислового комплексу на тлі рекордного врожаю та експорту залізних руд протягом першого півріччя 2019-го було компенсовано значним скороченням обсягів експорту продукції металургії та залізних руд у II півріччі в результаті несприятливої кон'юнктури цін на цю продукцію на світових ринках. Імпорт зріс на 6,3%, при цьому споживчий імпорт зріс на 20% р/р та є основним чинником високих темпів зростання імпорту на середньостроковому горизонті, в той час як інші чинники, а саме автомобілі та енергоносії мають лише тимчасовий характер. Компенсаторами дефіциту товарів традиційно виступали надходження від експорту послуг, серед яких переважають послуги в сфері інформаційних технологій. Навіть без врахування значної транзакції з виплати компенсації «Нафтогазу» зі сторони «Газпрому», згідно з рішенням Стокгольмського арбітражу, дефіцит поточного рахунку значно знизився стосовно ВВП. Профіцит платіжного балансу було забезпечено надходженнями на фінансовий рахунок, а саме: стабільно високими надходженнями від трудових мігрантів та операціями уряду з розміщення боргових фінансових інструментів; інвестиції нерезидентів в ці інструменти 2019 року збільшилися на 4,3 млрд доларів США. Повернення на міжнародні ринки капіталу державних монополій та компаній реального сектору економіки сприяло залученню фінансування на міжнародних ринках капіталу.

Виважена монетарна політика та боргова політика Національного банку України і Міністерства фінансів України, а також рекордний врожай зернових на тлі покращення очікувань інвесторів щодо ризиків ринків, що розвиваються, сприяли значній ревальвації курсу обміну гривні до основних валют міжнародної торгівлі, яка зміцнилась на 14,5% до долара США р/р та стала світовим лідером зміцнення в 2019 році.

■ облікова ставка (%)

Стан фінансових ринків та банківського сектору

2019 РОКУ БУЛО ЗАФІКСОВАНО РЕКОРДНИЙ ПОКАЗНИК ПРИБУТКОВОСТІ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ – МАЙЖЕ 60 МЛРД ГРН, ЩО ПРОДОВЖИЛО ТЕНДЕНЦІЮ ПОПЕРЕДНЬОГО РОКУ, ПЕРЕВЕРШИВШИ РЕЗУЛЬТАТ УТРИЧІ*.

Висока прибутковість стала можливою за рахунок зростання чистих процентних доходів та скорочення відрахувань до резервів на покриття втрат від кредитних ризиків. З огляду на різке зниження відсоткових ставок, яке розпочалось у IV кварталі 2019 року й триватиме протягом наступного року, та нормалізацію кредитного ризику в портфелях банків, очікується зниження прибутковості банківського сектору з поступовою нормалізацією показників доходності активів та капіталу. Найбільшим стратегічним викликом банків України в середньостроковій перспективі будуть показники ефективності діяльності, покращення яких можливе шляхом оптимізації та діджиталізації операційних процесів.

Зростання купівельної спроможності населення підтримувало високі темпи розвитку споживчого кредитування, а збільшення реальних заробітних плат, на тлі зниження інфляційних очікувань та зміцнення гривні, призвело до збільшення заощаджень населення в національній валюті. Високі запаси оборотного капіталу та значні державні витрати, традиційні для кінця року, вплинули на суттєве скорочення саме в цей період портфеля кредитів юридичних осіб, який упродовж року майже не зростав через значну вартість ресурсів у гривні та обмежений потенціал до зростання валютної складової портфеля, яка досягла показників, що відповідають поточному стану доларизації економіки.

Очікується, що продовження зростання заробітних плат, хоча й меншими темпами, підтримуватиме тенденцію до подальшого росту споживчих кредитів. Національний банк України приділяв багато уваги аналізу ризиків споживчого кредитування та дійшов висновку, що частка споживчого кредитування на рівні 5% ВВП не створює стратегічних ризиків та відповідає стану розвитку економіки країни. Збалансованим рівнем обсягу споживчих кредитів по відношенню до ВВП вважається показник на рівні 9%, який буде досягнуто в середньостроковій перспективі

з поступовим збільшенням ваги кредитування довгострокових витрат домогосподарств, насамперед іпотечного кредитування. Для упередження понаднормового росту споживчого кредитування Національний банк України планує запровадити коефіцієнт кредитного ризику на рівні 150% для споживчих кредитів для розрахунку достатності (адекватності) капіталу банків.

Стрімке пом'якшення монетарної політики НБУ призведе до зниження вартості фінансових ресурсів та відновлення попиту на кредитування в гривні. Зміщення акцентів на гривню в кредитному портфелі дозволить зменшити ризик доларизації кредитних портфелів банків. Національний банк України надає додаткову підтримку тренду дедоларизації балансів банків, знижуючи нормативне значення вимог до обов'язкового резервування залучених коштів у гривні до 0% з одночасним підвищенням цього показника для коштів в іноземних валютах до 10%.

Незначного прогресу вдалося досягнути в роботі з портфелем проблемних кредитів, частка яких станом на кінець 2019 року знизилась трішки нижче, ніж 50%. Найбільш значним, на 6 відсоткових пунктів, було скорочення обсягів проблемної заборгованості в групі банків з іноземним капіталом, у той час, як найнижчим є рівень проблемної заборгованості в групі банків з приватним капіталом – 18,6%, що майже вдвічі менше, ніж в групі банків з іноземним капіталом, та майже втричі менше, ніж в групі державних банків*. Особливістю портфеля проблемних активів банків з державним капіталом є висока концентрація на великих групах пов'язаних контрагентів. Вирішення питання портфеля проблемних кредитів державних банків вимагає системних рішень та скоординованої дії банків, уряду та НБУ, тому це питання включено до порядку денного Ради з фінансової стабільності.

2019 року Національний банк України продовжив проведеної процедури оцінки стійкості банків України, яка передбачає діагностичне обстеження та стрес-тестування для найбільших банківських установ. Результати стрес-тестування за несприятливим сценарієм виділяють окремо групу банків з іноземним капіталом (за винятком

банків з російським капіталом), в якій не відбувається зменшення основного капіталу та відсутня необхідність у планах капіталізації/реструктуризації. До цієї групи банків приєднались ПриватБанк та Укргазбанк. Ідентифікована потреба в капіталі банків із приватним капіталом та державних банків становить 73,8 млрд грн, з них 45,8 млрд грн припадає на Ощадбанк та Укрексімбанк. Банки, які в результаті двох років поспіль не потребували капіталу в результаті несприятливого сценарію стрес-тесту, не проходять стрес-тестування в 2020 році.

Також у 2019 році Національний банк України значно розширив перелік системно важливих банків, запровадивши додаткові (1-2%) вимоги до достатності (адекватності)

основного капіталу для таких банків, залежно від значення показника системної важливості конкретного банку. З 2020-го починається застосування буферу консервації капіталу в розмірі 2,5%, зі щорічним збільшенням до цільового значення протягом наступних трьох років. В 2020 році буде завершено тестовий період розрахунку коефіцієнту чистого стабільного фінансування (NSFR), а з 1 січня 2021 року він стане обов'язковим нормативом для нагляду та контролю за ризиком ліквідності банків. Із 2022 року банки України будуть зобов'язані розраховувати вимоги до капіталу на покриття операційних ризиків, які розраховуються як коефіцієнт 15% від суми трьох компонентів: компонент чистих процентних доходів/витрат та дивідендів, сервісний компонент, фінансовий компонент.

Система управління ризиками

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В БАНКУ

Управління ризиками, яке базується на кращих міжнародних практиках та досвіді успішної діяльності в Україні, є обов'язковим елементом стратегії розвитку Банку та запорукою стабільності розвитку. Першочерговою метою управління ризиками в Банку визначено виважену оцінку та прийняття ризику, що дозволяє досягнути запланованого прибутку, забезпечуючи достатній рівень капіталу в середньо- та довгостроковій перспективі, з урахуванням зміни бізнес-циклів та настання можливих несприятливих умов на ринку. Банк розробляє Декларацію схильності до ризику з метою визначення тих ризиків, які Банк приймає, та тих, які Банк уникає, а також сукупної величини ризик-апетиту та величини ризик-апетиту щодо кожного з ризиків.

Основна перевага застосування механізму встановлення апетиту до ризику полягає в тому, що ризики ідентифікуються та структуровано визначаються у кількісному вимірі, що пов'язує їх з бізнес-цілями та стратегією Банку. Для розподілу ризик-апетиту між бізнес-підрозділами, продуктами та підтипами ризиків та послідовного контролю величини ризиків використовується система лімітів. Контроль величини ризику відносно встановленого ризик-апетиту та лімітів ризику відбувається на регулярній основі шляхом визначення профілю ризику в агрегованому вигляді та в розрізі всіх видів ризику.

Стратегія управління ризиками визначає засади управління всіма суттєвими видами ризику, які ідентифіковані Банком, а саме: кредитним ризиком, в тому числі ризиком країни, ризиком суверена та ризиком контрагента; ризиком ліквідності; ринковими ризиками в банківському та торговому портфелі, в тому числі процентним ризиком у банківському портфелі; операційним ризиком, у тому числі юридичним ризиком та ризиком інформаційних технологій; стратегічним та репутаційними ризиками. Щорічно Банком оновлюються політики та положення

щодо управління кожним із видів ризику, якими встановлюються ліміти та нормативні значення для уникнення надмірної волатильності та концентрації ризиків, які знаходяться поза межами оптимального співвідношення ризику та доходності, а також процедури щодо управління кожним із видів ризику.

В Банку створена та функціонує комплексна система управління ризиками, яка забезпечує постійний аналіз, управління та контроль за ризиками, на які наражається Банк у своїй операційній діяльності, та надає змогу приймати виважені рішення щодо розміру ризик-апетиту Банку, його відповідності умовам на ринку та бізнес-стратегії Банку. Для управління ризиками у Банку створено постійно діючий підрозділ з управління ризиками, який підпорядковується та підзвітний Наглядовій раді Банку. Ключова функція в організаційній структурі управління ризиками належить Наглядовій раді, яка визначає та затверджує стратегію управління ризиками, вимоги щодо функціонування системи внутрішнього контролю у Банку, політики та процедури управління всіма видами ризику, процедури Банку у разі настання кризи чи подій, що потребують відновлення діяльності, а також організаційну структуру управління ризиками, забезпечує достатність ресурсів для управління ризиками, здійснює контроль через отримання регулярної інформації щодо профілю ризику Банку.

Правління Банку, як найвищий виконавчий орган Банку, покликане забезпечити впровадження рішень Наглядової ради щодо системи управління ризиками та реалізацію бізнес-стратегії та планів Банку з дотриманням вимог та обмежень ризик-апетиту Банку. За рішенням Наглядової ради для управління кредитним ризиком та ризиками ліквідності і ринковими ризиками в Банку створено, відповідно: Кредитний комітет і Комітет з управління активами та пасивами, діяльність яких визначається відповідними процедурами й регламентами. Серед ключових

комітетів, створених Правлінням Банку для впровадження системи управління ризиками, варто відзначити Комітет по роботі з проблемною заборгованістю, Моніторинговий та Резервний комітети, а також Комітет з управління операційними ризиками. Регулярна перевірка та оцінка ефективності функціонування системи управління ризиками в Банку здійснюється підрозділом внутрішнього аудиту Банку.

Обов'язковим елементом комплексного управління ризиками в Банку та управління кожним із видів ризику є стрес-тестування, яке регулярно проводиться підрозділом Банку з управління ризиками для визначення готовності Банку, достатності його капіталу та ліквідних фінансових активів для проведення операційної діяльності без порушення нормативів, встановлених НБУ, при раптовому настанні несприятливої макроекономічної ситуації. Забезпечення доступності Банку для клієнтів, регуляторних органів та акціонерів у випадку реалізації надзвичайних подій є невід'ємним елементом системи управління ризиками у Банку.

З метою належного реагування на надзвичайні події та подолання їх наслідків у Банку розроблено та впроваджено відповідні плани забезпечення безперервності та відновлення діяльності. Зазначені плани актуалізуються на постійній основі та підлягають комплексному тестуванню.

Система управління ризиками Банку є складовою частиною системи управління ризиками міжнародної банківської групи ОТП Банку, що надає можливості для обміну досвідом та кращими світовими практиками, а також постійного розвитку і вдосконалення системи управління ризиками Банку. Крім того, підрозділи з управління ризиками материнського банку ОТП Групи виконують функцію незалежного контролю та підтвердження якості статистичних моделей оцінки ризику, правил і процедур оцінки й управління ризиками.

УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ РИЗИКОМ

Кредитний ризик – це імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок невиконання боржником/контрагентом узятих на себе зобов'язань відповідно до умов договору.

Кредитний ризик – найбільш суттєвий ризик для капіталу Банку. Банк не в змозі повністю уникнути цього виду ризику при кредитуванні, тому ключовим є саме процес управління, який складається з послідовних етапів: ідентифікації та визначення, оцінки та вимірювання ризику, безпосереднього прийняття ризику та його мінімізації, і врешті моніторинг та контроль за профілем ризику й тенденціями щодо його розвитку.

Стратегія управління ризиками, кредитна політика та політики управління кредитним ризиком, в тому числі моніторингу, роботи з забезпеченням і проблемною заборгованістю дають визначення кредитному ризику, критеріям кредитоспроможності та платоспроможності для індивідуальної заборгованості та встановлюють нормативи та ліміти для управління кредитним ризиком на рівні портфеля. Детальні вимоги щодо кредитної угоди встановлюються в стандартах продуктів, які оновлюються на регулярній основі, проте не рідше одного разу на рік.

Основу оцінки та вимірювання кредитного ризику становлять моделі рейтингування для контрагентів, які готують та надають фінансову звітність та скорингові моделі для інших контрагентів, які дозволяють розподілити контрагентів на класи згідно з величиною вірогідності кредитного ризику по кожному з таких класів. Моделі оцінки кредитного ризику дозволяють приймати виважені рішення щодо розміру очікуваних збитків і необхідного співвідношення дохідності та ризику, уникати тих класів очікуваних кредитних ризиків, за якими дохід

не є адекватним, або ж розмір ризику знаходиться в надто широкому діапазоні поза межами контролю зі сторони Банку.

Кожному з класів кредитного ризику контрагентів відповідають певні підходи щодо максимально дозволеного розміру заборгованості, методів мінімізації очікуваних збитків, в тому числі через вимоги щодо забезпечення заборгованості, та розрахунку розміру очікуваних кредитних збитків. Всі моделі проходять обов'язкове документування, бек-тестування та валідацію відповідними підрозділами ОТП Банк в Угорщині. При аналізі контрагента обов'язковим є визначення групи пов'язаних контрагентів на основі ознак контролю, виходячи зі структури власності та управління та/або суттєвих економічних взаємозалежностей.

Прийняття ризику супроводжується системою компетенцій та повноважень щодо кредитного ризику, яка, залежно від розміру заборгованості за кредитною угодою, складається з колегіальних органів та індивідуальних повноважень. Найвищим колегіальним органом Банку, що здійснює управління кредитним ризиком, є Кредитний комітет, який створений відповідно до рішення Наглядової ради Банку. Кредитний комітет наділений компетенцією делегувати частину своїх повноважень щодо прийняття рішення по кредитному ризику кредитним комітетам нижчого рівня та окремим посадовим особам, відповідальним за прийняття

ризиків. Непорушними принципами прийняття рішення є обов'язкова присутність представників підрозділу з управління ризиками та наявність у них права «вето» в разі, якщо рішення призведе до порушення ризик-апетиту Банку або лімітів ризику. При прийнятті рішення окремими посадовими особами з кредитними повноваженнями необхідним є дотримання принципу «4-х очей» та одностайного погодження. За стандартними продуктами для роздрібних клієнтів з мінімальними сумами заборгованості функціонує система автоматичного прийняття рішення, яке налаштовується, підтримується та контролюється представниками підрозділу з управління ризиками. При прийнятті ризику обов'язково проводиться ідентифікація інсайдерів, пов'язаних осіб з Банком, перевірка умов рішення щодо відповідності стандартам продукту, ринковим умовам та утримання особами, власниками кредитних повноважень, від голосування в разі наявності конфлікту інтересів.

Мінімізація кредитного ризику на рівні кожного окремого контрагента передбачає відповідність встановленим політикам, процедурам та стандартам максимального розміру кредитного зобов'язання/боргового навантаження, строків погашення, рівня покриття забезпеченням. Управління кредитним ризиком на рівні портфеля кредитів передбачає диверсифікацію ризику, обмеження щодо найбільш схильних до надмірних ризиків сегментів портфеля та відбувається за допомогою системи лімітів, встановлених кредитною політикою Банку, щодо максимально допустимої концентрації

заборгованості на рівні країни, валюти, галузі економіки, певного продукту та групи пов'язаних контрагентів.

Банк приділяє особливу увагу процесу постійного моніторингу та ранньої ідентифікації проблемної та потенційно проблемної заборгованості. На регулярній основі проводиться оцінка фінансового стану контрагента та аналіз його поведінки згідно з поведінковими моделями, статус обслуговування заборгованості, відбувається збір інформації з зовнішніх джерел щодо змін у складі учасників контрагента, порушення процедури банкрутства, значних судових розглядів матеріального характеру, статусу обслуговування боргу згідно з даними кредитних бюро та Кредитного реєстру, заборгованості з податків та/або інших обов'язкових платежів, публічної інформації, яка має негативний вплив на репутацію контрагента. Система раннього реагування складається з декількох стадій, які визначають ймовірність виникнення проблемної заборгованості та, відповідно, визначають заходи, в тому числі превентивного характеру, які необхідно застосувати для попередження виникнення проблемної заборгованості або зниження очікуваних збитків від проблемної заборгованості. Система моніторингу та ранньої ідентифікації проблемної та потенційно проблемної заборгованості інтегрована в систему оцінки очікуваних збитків від знецінення фінансових активів відповідно до Міжнародних стандартів з фінансової звітності. Процес моніторингу й оцінки резервів на покриття кредитного ризику знаходиться під контролем Моніторингового та Резервного комітету, відповідно.

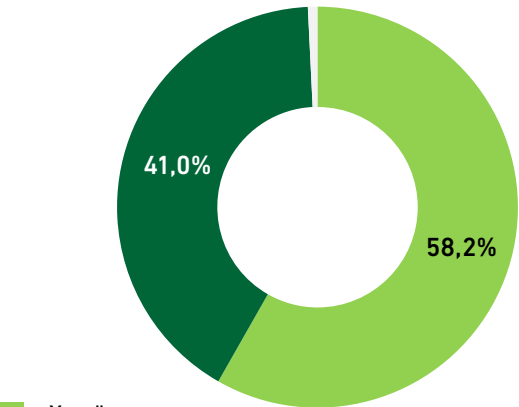
Робота по врегулюванню проблемної заборгованості проводиться підрозділами по роботі з проблемною заборгованістю, які незалежні від бізнес-підрозділів та підрозділів з управління ризиками, що приймали рішення при видачі кредитної заборгованості. За аналогією щодо ієрархії Кредитного комітету, найвищим колегіальним органом є Комітет по роботі з проблемною заборгованістю, створений рішенням Правління Банку, з підпорядкованою системою комітетів нижчого рівня та/або посадових осіб із кредитними повноваженнями. Робота комітетів та осіб з кредитними повноваженнями базується на праві «вето» представників підрозділу з управління ризиками й одностайності рішення згідно з принципом «4-х очей».

У роботі з масовим сегментом роздрібних клієнтів переважають стандартні продукти та процедури врегулювання заборгованості залежно від продукту та терміну невиконання зобов'язань, у той час як для клієнтів корпоративного сегменту властивим є сценарний аналіз з вибором сценарію, який призведе до максимального погашення заборгованості з урахуванням стану взаємовідносин із контрагентом, вартості та стану забезпечення, стану претензійно-позовної роботи та вартості грошей у часі.

Активи Банку в 2019 році зросли на 36,7% – до 44,8 млрд грн, при цьому відбулася зміна структури активів, яким властивий кредитний ризик. У результаті значного збільшення фінансових ресурсів у гривні станом на кінець року частка активів в іноземних валютах, яким властивий ризик країни, залишилась відносно стабільною, при цьому більш ніж 80% коштів розміщені в США та країнах ЄС, включаючи операції з материнським банком ОТП Групи. Збільшення обсягу коштів, розміщених в Україні на тлі сезонного спаду бізнес-активності в період закінчення календарного та фінансового року, призвело до зростання частки високоліквідних активів Банку, які розміщуються центральними органами влади. Спостерігалось значне накопичення ліквідності на рахунках Національного банку України (НБУ), в депозитних сертифікатах НБУ та цінних паперах Міністерства фінансів України, що разом становили понад 14 млрд грн, проте лише цінним паперам Міністерства фінансів України на суму близько 5 млрд грн властивий ризик суверена. Інвестиції в цінні папери було зроблено переважно за рахунок банківської книги з дотриманням лімітів ризику, а саме: не більш як 75% від регулятивного капіталу для загального портфеля цінних паперів та 30% від регулятивного капіталу для цінних паперів, деномінованих в іноземних валютах. Щодо валютної складової портфеля, 62% – цінні папери у гривні та 38% – в іноземній валюті. Понад 50% інвестицій сконцентровано в терміні до погашення 1-2 роки, які Банк використовує для фіксації

КОШТИ В БАНКАХ ТА ІНВЕСТИЦІЇ В ЦІННІ ПАПЕРИ, % 2017

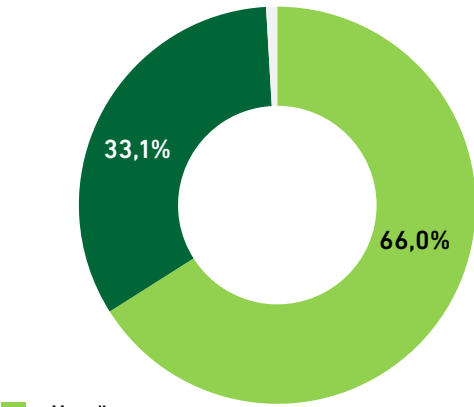
0,8%

Україна
Країни ОЕСР
Інші країни

КОШТИ В БАНКАХ ТА ІНВЕСТИЦІЇ В ЦІННІ ПАПЕРИ, % 2018

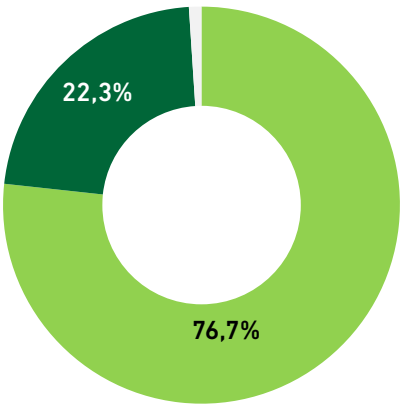
0,9%

Україна
Країни ОЕСР
Інші країни

КОШТИ В БАНКАХ ТА ІНВЕСТИЦІЇ В ЦІННІ ПАПЕРИ, % 2019

1,0%

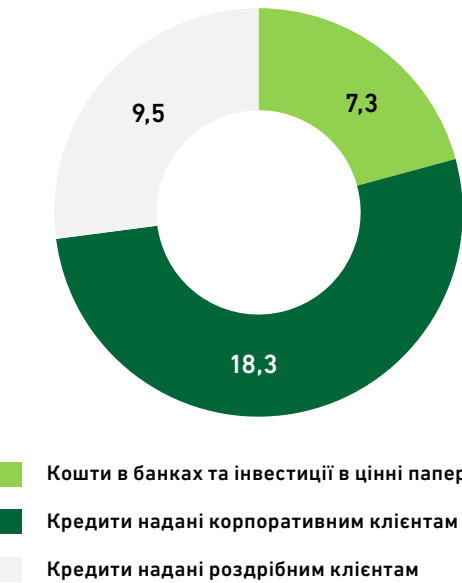

Україна
Країни ОЕСР
Інші країни

КРЕДИТНО-ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПОРТФЕЛЬ, 2017
млрд грн

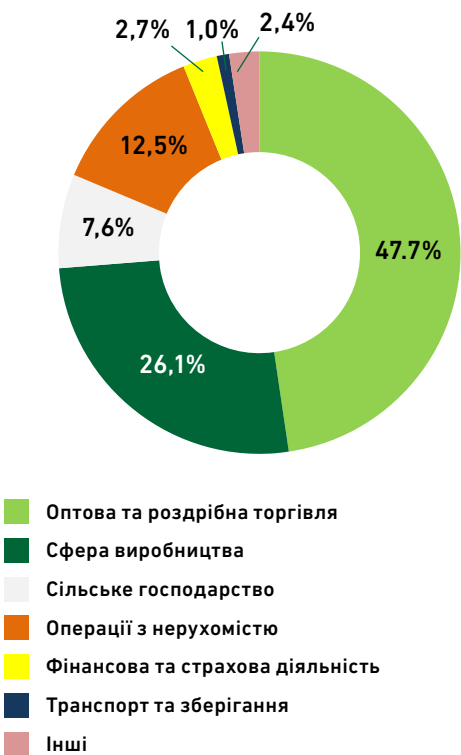
КРЕДИТНО-ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПОРТФЕЛЬ, 2018
млрд грн

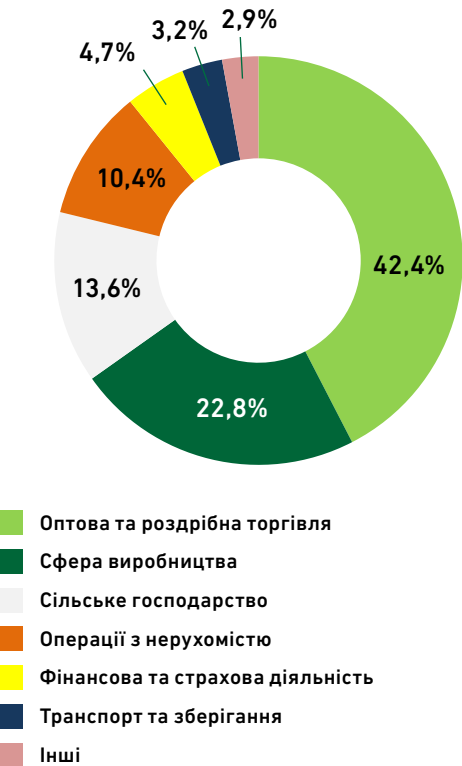
КРЕДИТНО-ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПОРТФЕЛЬ, 2019
млрд грн

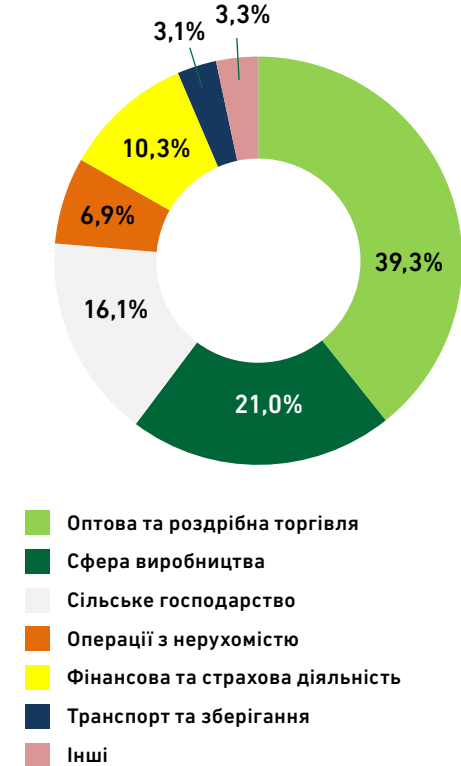
КРЕДИТИ, НАДАНІ КОРПОРАТИВНИМ
КЛІЄНТАМ, % 2017

КРЕДИТИ, НАДАНІ КОРПОРАТИВНИМ
КЛІЄНТАМ, % 2018

КРЕДИТИ, НАДАНІ КОРПОРАТИВНИМ
КЛІЄНТАМ, % 2019

більш високої доходності на ринку з падаючими відсотковими ставками, ще 30% становить портфель для підтримання ліквідності з терміном погашення до 6 місяців. Кредитний портфель Банку, до вирахування резервів під покриття кредитного ризику, зріс на 7% за 2019 рік та на 14,7% після вирахування резервів, що відображає одночасне поліпшення якості портфеля та ефект від постійного зменшення обсягу проблемної та потенційно проблемної заборгованості.

Частка портфеля кредитів корпоративного бізнесу протягом року коливалась у діапазоні від 65% до 70% кредитного портфеля Банку, залежно від сезонних факторів та факторів бізнес-активності. Кредитна якість портфеля кредитів, наданих корпоративним клієнтам, продовжує покращуватись: неproblemна заборгованість становить 88% портфеля кредитів, понад 90% якої має рейтинг краще або на рівні 7 по 9-бальній шкалі рейтингування (відповідно, 89% з рейтингом 1-7 по 10-бальній шкалі оцінки кредитного ризику НБУ). Понад 99% неproblemної заборгованості обслуговується корпоративними позичальниками згідно з графіками погоджених кредитними угодами без допущення фактів прострочення заборгованості понад 7 днів. Частка стадії 2, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ), тобто кредитів з ознаками погіршення кредитоспроможності або ознак потенційно проблемної заборгованості згідно з системою раннього реагування та моніторингу за 2019 рік, зменшилась з 10% до 8%.

Кредитний неproblemний портфель корпоративного бізнесу є достатньо диверсифікованим щодо концентрації ризику одного контрагента, групи пов'язаних контрагентів. Заборгованість 20 найбільших груп пов'язаних контрагентів – позичальників Банку становить 30% станом на кінець 2019 року та зменшилась на 3 відсоткових пунктів упродовж року. Показник «великих кредитів», заборгованість групи пов'язаних контрагентів, що перевищує 10% регулятивного капіталу Банку, норматив кредитного ризику НБУ Н8 станом на кінець звітного періоду становить лише 29% при максимальному нормативному значенні не більш ніж 800%.

З огляду на галузеву структуру портфеля корпоративних кредитів, майже 50% позик надано підприємствам сфери торгівлі, частка яких збільшилась у 2019 році. Активно розвивається сектор сільського господарства, частка якого вже досягла позначки 15% та має потенціал до продовження зростання, особливо з огляду на очікувану відміну мораторію на продаж земель сільськогосподарського призначення до кінця 2020 року.

При цьому частка індустрій, яким притаманна найбільша волатильність та схильність до змін бізнес-циклів, а саме будівництва, операцій з нерухомістю та добувної галузі і металургії, зменшується до менш ніж 10% портфеля. Ці галузі економіки продовжують залишатися серед заборонених/небажаних для кредитування в кредитній політиці Банку.

Протягом року не відбувалося значних змін щодо частки валютної заборгованості, яка знаходиться на позначці 40%, лєвова частка якої – це кредити в доларах США. Банк контролює та обмежує лімітами розмір заборгованості в іноземній валюті щодо позичальників, у яких недостатньо валютної виручки для обслуговування боргу в іноземній валюті. З послабленням монетарної політики НБУ та зменшенням процентних ставок через інструмент трансмісії частка валютної заборгованості стабілізується на поточному рівні та матиме тенденцію до поступового зниження за рахунок росту кредитування в гривні.

Покращення якості портфеля та відсутність значних концентрацій призвело до зменшення очікуваних збитків від виникнення подій кредитного ризику з близько

2% на кінець 2019 року до трохи більш ніж 1% від проблемної заборгованості за кредитами корпоративних клієнтів. Досягнутий рівень очікуваних збитків від виникнення подій кредитного ризику залишиться на такому ж рівні протягом наступних декількох років, оскільки фактичне покращення якості кредитного портфеля буде компенсуватися контрциклічними макроочікуваннями, які є обов’язковим елементом оцінки кредитних ризиків згідно з МСФЗ. Проблемна кредитна заборгованість корпоративних клієнтів покрита резервами на 55%-60%, що відповідає історичним показникам з врегулювання проблемної заборгованості на рівні 40%-45% від суми заборгованості.

Якість портфеля нових кредитів роздрібного бізнесу залишилась на стабільно високому рівні за рахунок коротких строків кредитування та покращення платоспроможності населення через зростання номінальних та реальних доходів. Левову частку росту портфеля роздрібних кредитів все ще становлять споживчі кредити в точках продаж, проте оскільки об’єми портфеля інших продуктів зростали випереджаючими темпами, частка споживчих кредитів у точках продаж зменшилась до менш ніж 47% портфеля.

Якість портфеля споживчих кредитів у точках продаж залишається на стабільно високому рівні, а частка проблемних кредитів знаходиться на рівні близько 2% від обсягу портфеля. Стрімко зростали ліміти на кредитні картки, станом на кінець 2019 року 31% портфеля споживчих кредитів – залишки за лімітами на кредитні картки. Приріст залишків за лімітами на кредитні картки за 2019 рік становив понад 1 млрд грн, в яких частка проблемних кредитів стабілізувалась на рівні близько 3% портфеля. Частка портфеля кеш-кредитів подвоїлась протягом 2019 року до 15% обсягу портфеля, якість залишається на допустимому рівні – частка проблемної заборгованості не перевищує 5% його обсягу. Продовжує збільшуватись обсяг автокредитів, які становлять 7% портфеля кредитів роздрібного бізнесу. Варто наголосити на відмінній якості нових видач, адже за останні 3 роки не було випадків виникнення проблемної заборгованості серед автокредитів.

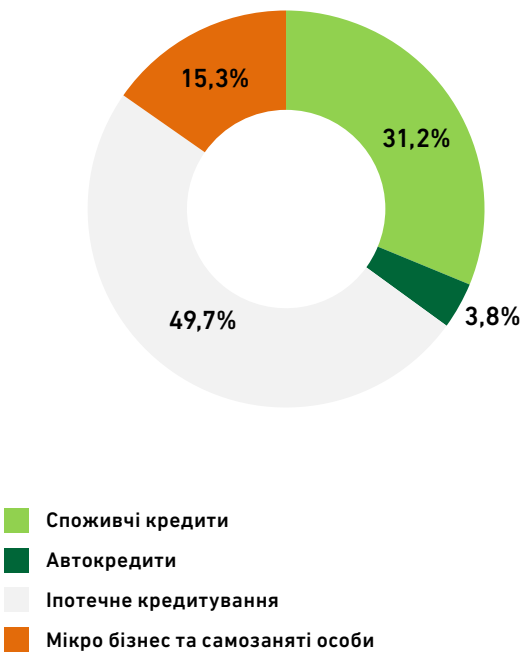
Підрозділ з управління ризиками здійснює постійний аналіз ранніх, середньострокових та фінальних показників ризику у розрізі всіх сегментів і продуктів кредитування

роздрібного бізнесу. Щотижнево та щомісячно контролюється відповідність показників цільовим, виявлення відхилень та корекція. Постійно переглядаються та вдосконалюються методи сегментації клієнтів та прийняття ризику, підвищуються роздільна здатність моделей та правил, вдосконалюються методики верифікації та оцінки кредитоспроможності.

Банк продовжив скорочення обсягів проблемної та потенційно проблемної кредитної заборгованості. Протягом року обсяг проблемних активів зменшився на майже 2 млрд грн – до 4.6 млрд грн. Частка проблемної заборгованості зменшилась з 24% до 16% станом на кінець 2019 року. В сегменті корпоративного бізнесу переважає реструктуризація заборгованості як інструмент врегулювання, в той час, як в малому та середньому бізнесі та сегменті роздрібного бізнесу – претензійно-позовна діяльність.

Відрахування в резерви на покриття кредитних ризиків за результатами року становили близько 1% від кредитного портфеля протягом року та відображають стабілізацію профілю якості кредитного портфеля Банку.

КРЕДИТИ, НАДАНІ РОЗДРІБНИМ КЛІЄНТАМ, %
2017

КРЕДИТИ, НАДАНІ РОЗДРІБНИМ КЛІЄНТАМ, %
2018

КРЕДИТИ, НАДАНІ РОЗДРІБНИМ КЛІЄНТАМ, %
2019

УПРАВЛІННЯ РИЗИКОМ ЛІКВІДНОСТІ ТА РИНКОВИМИ РИЗИКАМИ

Ризик ліквідності – це імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок неспроможності Банку забезпечувати фінансування зростання активів та/або виконання своїх зобов'язань у належні строки.

Джерелом ризику можуть бути як зміни в строках та обсягах надходжень фінансових ресурсів, так і зміни кон'юнктури ринку, які впливають на вартість та можливість реалізації на ринку наявних фінансових активів в короткі терміни.

Найвищим колегіальним органом Банку, що здійснює управління ризиком ліквідності, є Комітет з управління активами та пасивами, який створений згідно з рішенням Наглядової ради Банку.

Управління ризиком ліквідності відбувається на трьох часових горизонтах. Оперативний рівень передбачає управління ліквідністю протягом операційного дня з метою забезпечення достатнього рівня ліквідних активів станом на початок та кінець операційного дня, з огляду на платіжний календар, а також включає контроль виконання та проходження платежів протягом операційного дня задля виявлення суттєвих незапланованих відхилень від прогнозованих сум відтоків та надходжень для прийняття оперативних рішень щодо необхідності поповнення розміру ліквідних коштів.

Наступний рівень управління ліквідністю – це управління короткостроковою ліквідністю. Ключовими показниками на цьому рівні є норматив Національного банку України LCR та внутрішні показники достатності короткострокової ліквідності.

Внутрішні показники базуються на спільній основі з нормативом LCR, а саме наявності високоліквідних активів для забезпечення виконання міжбанківських зобов'язань, що добігають кінця та не будуть поновлені, покриття потреб у коштах при настанні стресової ситуації та значному відтоку фінансування з Банку, фінансування короткострокових потреб на основі 3-місячних прогнозів потреб бізнес-ліній щодо обсягів зростання портфеля фінансових активів за умови звичайного перебігу ділової активності.

Управління короткостроковою ліквідністю за допомогою внутрішніх лімітів ліквідності дозволяє підрозділам з управління ризиками та Комітету з управління активами та пасивами приймати виважені рішення щодо розміру портфеля високоліквідних активів, його структури та термінів

розміщення коштів у фінансові активи, а також визначати процентну політику Банку щодо його фінансових активів та зобов'язань.

Значну роль в плануванні і управлінні короткостроковою ліквідністю відіграють моделі поведінки залишків коштів на рахунках клієнтів, які застосовуються для визначення очікуваних розмірів відтоків вкладів на різних часових проміжках протягом календарного року. Для управління ліквідністю проводиться постійний моніторинг та аналіз продуктової структури фінансових зобов'язань Банку, обсягів залучених та погашених коштів та їх вартості, а також концентрації вкладів по залишковим строкам до їх погашення та групам пов'язаних контрагентів. Результати аналізу знаходять своє відображення в рішеннях щодо зміни структури портфеля високоліквідних активів.

Управління ліквідністю завершується на рівні управління середньо- та довгостроковою ліквідністю. Щорічно Комітет з управління активами та пасивами затверджує Програму фінансування Банку, у якому визначає пріоритети кредитно-інвестиційної стратегії та способи її фінансування. Окрім того, регулярно проводиться аналіз фінансових ринків та ринкової позиції Банку, а також здійснюється моніторинг індикаторів раннього реагування на настання кризи ліквідності та індикаторів необхідності запровадження Плану відновлення діяльності, в тому числі Плану фінансування в кризових ситуаціях.

У національній валюті Банк утримує ліквідні активи у обсязі, достатньому для виконання протягом наступних трьох місяців усіх зобов'язань, що не будуть поновлені після закінчення їх контрактного строку, покриття планових відтоків від основної бізнес-діяльності та відтоку клієнтських коштів на випадок кризи ліквідності.

В іноземних валютах Банк утримує запас ліквідних активів у обсязі, достатньому для виконання протягом наступного місяця усіх зобов'язань, що не будуть поновлені, а також покриття планових відтоків від основної бізнес-діяльності. Банк покладається на підтримку Материнського Банку у випадку відтоку клієнтських коштів, деномінованих у іноземних валютах.

Протягом 2019 року Банк продовжував утримувати достатній запас перевищення короткострокових активів над зобов'язаннями Банку, забезпечивши досягнення показника LCR на рівні понад 175% у всіх валютах та більш як 140% в іноземних валютах. Тестові розрахунки нового показника достатності структурної ліквідності NSFR дають Банку очікування на виконання цього показника

з достатнім рівнем запасу. Портфель депозитів Банку залишається достатньо диверсифікованим, частка 20 найбільших вкладників (груп пов'язаних вкладників) Банку знаходиться на рівні близько 21%, з концентрацією вище середнього лише по залишкам коштів клієнтів в євро.

Процентний ризик банківської книги – це імовірність виникнення збитків або додаткових втрат чи недоотримання запланованих доходів унаслідок впливу несприятливих змін процентних ставок на банківську книгу.

Найвищим колегіальним органом Банку, що здійснює управління процентним ризиком банківської книги, є Комітет з управління активами та пасивами, який створений згідно з рішенням Наглядової ради Банку.

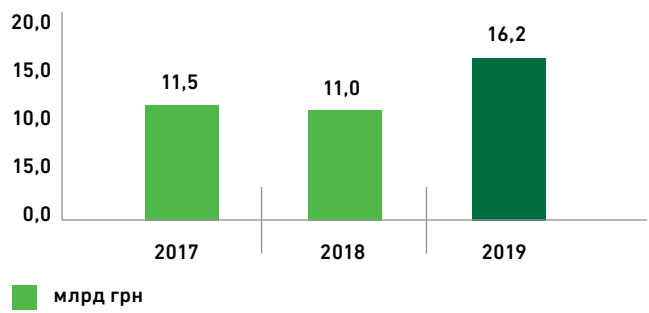
Управління процентним ризиком в банківській книзі базується на вимірюванні розбалансованості (гепів та відкритих позицій) у сумах та строках перегляду ставок за фінансовими активами і зобов'язаннями Банку, та невідповідності базових процентних ставок або процентних індексів для різних видів фінансових інструментів. Щодо процентного ризику в банківській книзі, підрозділ з управління ризиками розраховує чутливість чистого процентного доходу до зміни ринкових процентних ставок та зміни в економічній вартості капіталу за 6 короткостроковими та довгостроковими сценаріями.

Станом на кінець 2019 року вплив зміни процентних ставок на процентну маржу Банку на горизонті одного року становить 211 млн грн, або 6.3% від очікуваного чистого процентного доходу, за умови паралельного шоку кривої відсоткових ставок на 1000 базисних пунктів для гривні та 200 базисних пунктів для іноземних валют. Максимальна зміна економічної вартості капіталу досягає 404 млн грн, або 5.9% регулятивного капіталу Банку, станом на кінець 2019 року в результаті шоку зміни лише короткострокових ставок до 6 місяців для гривні та паралельного шоку кривої відсоткових ставок для іноземних валют.

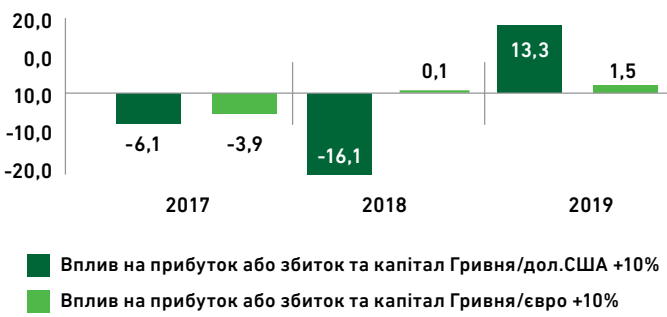
Ринковий ризик – це імовірність виникнення збитків або додаткових витрат чи недоотримання запланованих доходів унаслідок несприятливої зміни курсів іноземних валют, процентних ставок та вартості фінансових інструментів.

Управління ринковим ризиком здійснюється як для торгової книги (активи та зобов'язання, операції з якими здійснюються з метою отримання прибутку від короткострокових коливань у вартості цих активів і зобов'язань та інструменти хеджування торгової книги), так і для банківської книги (активи та зобов'язання, що не належать до торгової книги).

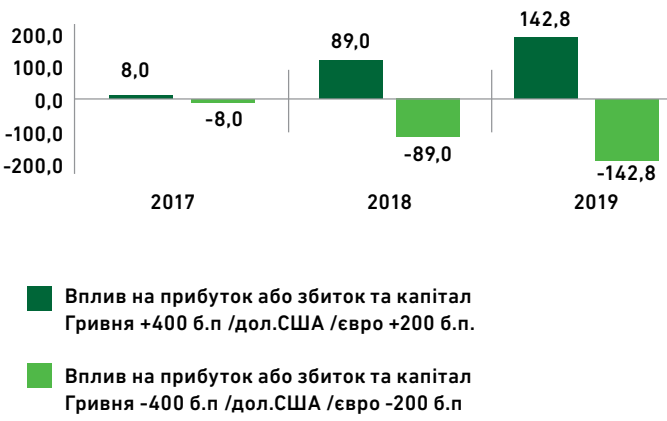
РИЗИК ЛІКВІДНОСТІ: ПЕРЕВИЩЕННЯ ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ НАД ФІНАНСОВИМИ ЗОБОВ'ЯЗАННЯМИ З УРАХУВАННЯМ РОЗПОДІЛУ СТАБІЛЬНОЇ ЧАСТИНИ

ВАЛЮТНИЙ РИЗИК
млн грн

ПРОЦЕНТНИЙ РИЗИК У БАНКІВСЬКІЙ КНИЗІ
млн грн

Найвищим колегіальним органом Банку, що здійснює управління ринковим ризиком, є Комітет з управління активами та пасивами, який створений згідно з рішенням Наглядової ради Банку.

Управління ринковими ризиками здійснюється на рівні торгової та банківської книг. У торговій книзі застосовуються ліміти, які враховують чутливість вартості фінансових інструментів у портфелі до зміни ринкових цін. З цією метою використовуються метрики BPV, VaR ліміти, та ліміти типу «Stop Loss», що обмежують реалізований збиток у портфелі.

ОТП Група встановила нульову толерантність до валютного ризику (+/- 5 млн доларів США), тому Банк уникає відкритої валютної позиції в банківській книзі. Протягом 2019 року розмір відкритої валютної позиції визначався операціями Казначейства Банку в торговій книзі в межах лімітів, встановлених Національним банком України станом на кінець 2019 року не більше 5% від регулятивного капіталу. Станом на кінець 2019 року відкрита валютна позиція в торговій книзі була практично близька до 0. Одноденний VaR по операціям в іноземних валютах, встановлений на рівні 31 млн грн, був фактично невикористаний.

Щодо інших ринкових ризиків, ризик зміни процентних ставок за цінними паперами в торговій книзі Банку, одноденний VaR, встановлений на рівні 4 млн грн, був також фактично невикористаний.

УПРАВЛІННЯ ОПЕРАЦІЙНИМ РИЗИКОМ

Операційний ризик – це ймовірність виникнення збитків, додаткових витрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок недоліків або помилок в організації внутрішніх процесів, навмисних або ненавмисних дій працівників Банку або інших осіб, збоїв у роботі інформаційних систем Банку або внаслідок впливу зовнішніх факторів.

Операційний ризик є властивим будь-якій діяльності, тому повністю уникнути його неможливо. Управління операційним ризиком має за мету мінімізацію ефекту від настання подій операційного ризику шляхом застосування належних заходів реагування, мінімізацію ймовірності виникнення подій операційного ризику шляхом запровадження системи внутрішніх контролів, та передачу/розподіл ризику через інструменти страхування та процеси аутсорсингу.

В основі системи внутрішніх контролів Банку лежить розподіл функцій підрозділів Банку на першу лінію захисту, до якої відносяться всі бізнес-підрозділи та підрозділи підтримки/забезпечення, другу лінію захисту, тобто,

контролю, яку становлять підрозділи з управління ризиками та підрозділ комплаєнс, та третю лінію – внутрішній аудит. Фокус системи внутрішніх контролів Банку та розподіл ресурсів визначається, в першу чергу, процесом регулярного збору інформації щодо подій операційного ризику, аналізом причинно-наслідкових залежностей та запровадженням змін до продуктів та процесів Банку для мінімізації ймовірності виникнення та масштабу втрат у майбутньому. Іншим структурним елементом системи внутрішніх контролів є щорічний процес самооцінки, що допомагає ідентифікувати ті складові елементи процесів Банку, які найбільш схильні до проявів подій операційного ризику. Результат проведеного аналізу враховується під час встановлення показників толерантності до втрат у результаті реалізації подій операційного ризику, а саме при розрахунку максимального розміру втрат, який приймається Банком в рамках функціонування ефективної системи внутрішніх контролів, за якої недотриманий дохід або операційні витрати на подальшу мінімізацію ризику будуть вищими ніж розмір зменшення ризику.

Іншими інструментами управління операційними ризиками є ключові індикатори ризику та стрес-сценарії. Ключові індикатори ризику доповнюють систему внутрішніх контролів, встановлюючи граничні показники частоти та/або масштабу ефекту реалізації подій операційного ризику або подій, що можуть призвести до реалізації операційних ризиків у розрізі процесів та/або продуктів Банку, яким властива висока частота настання подій операційного ризику, проте в незначних розмірах кожної з подій. З іншого боку, стрес-тестування подій операційного ризику використовує накопичений досвід та процес моделювання для оцінки ймовірного впливу при настанні несприятливих сценаріїв, які відбуваються нечасто, проте ефект від настання яких дуже значний. Щорічно, відповідно до розширеного підходу вимірювання, Банк розраховує розмір капіталу, необхідний для покриття втрат від настання подій операційного ризику.

Для безперебійного функціонування Банку у випадку реалізації надзвичайної події, в Банку розроблено План забезпечення безперервної діяльності Головного Офісу та Плани відновлення діяльності підрозділів. План забезпечення безперервної діяльності, розроблений в цілому для Головного офісу Банку, передбачає можливість відновлення діяльності Головного офісу Банку в цілому у необхідному обсязі залежно від масштабу наслідків форс-мажорних обставин, у погодженій послідовності та згідно з визначеними пріоритетами. Плани відновлення діяльності підрозділів передбачають можливість відновлення діяльності окремого критичного підрозділу Банку

в необхідному обсязі залежно від масштабу наслідків форс-мажорних обставин, у погодженій послідовності та згідно з визначеними пріоритетами. Банк проводить регулярне тестування планів забезпечення безперервності функціонування та відновлення діяльності.

При передачі банківських процесів на аутсорсинг Банк продовжує контролювати ризики за цими процесами шляхом визначення критеріїв якості та своєчасності надання послуг провайдером аутсорсингу, збору інформації щодо подій операційного ризику, аналізу планів відновлення діяльності аутсорсера та проведення перевірок процесу аутсорсингу внутрішнім аудитом Банку.

Операційний ризик є залишковим ризиком у результаті застосування заходів мінімізації ризиків в рамках системи внутрішнього контролю. Ризик-апетит розподіляється між бізнес-лініями та категоріями типів подій операційного ризику і встановлюється у відсотках від операційного доходу або ж в абсолютному розмірі.

Чистий ефект втрат від подій операційного ризику, які були ідентифіковані в 2018 році, суттєво не змінився, зменшившись на 24% – до 26 млн грн, близько 2/3 втрат – це події зовнішнього шахрайства

по зобов'язаннях за виданими Банком кредитами та операціях із картками.

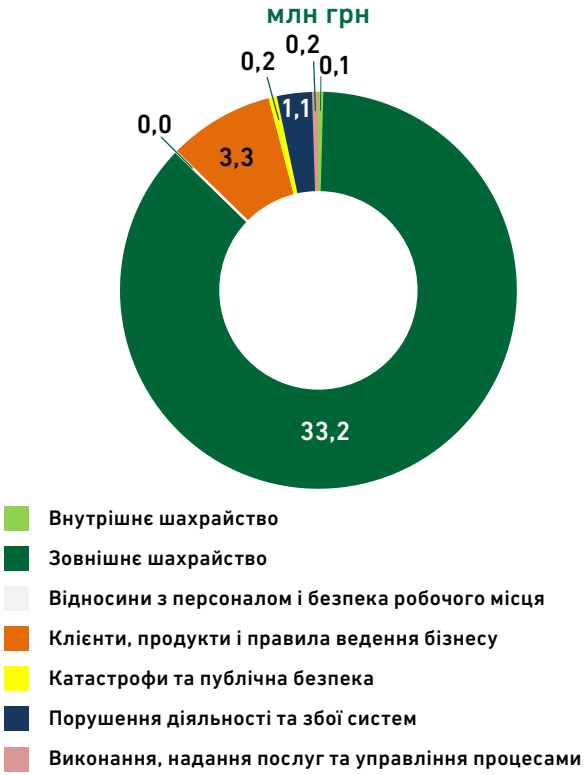
Банк провів попередні розрахунки вимог до капіталу на покриття операційних ризиків, які банки України будуть зобов'язані розраховувати з 2022 року як коефіцієнт 15% від суми трьох компонентів: компонент чистих процентних доходів/витрат та дивідендів, сервісний компонент, фінансовий компонент. Вимоги до капіталу на покриття операційних ризиків на 2020 рік становлять 871 млн грн., майже 13% від регулятивного капіталу Банку станом на кінець 2019 року.

Управління юридичним ризиком у складі операційного ризику відбувається шляхом розподілу розміру портфеля судових позовів матеріального характеру на категорії від низького до високого ризику – залежно від стадії претензійно-позовної роботи та наявності рішень на користь Банку, при цьому на весь розмір портфеля, якому присвоєно високий рівень ризику, створюються резерви. Протягом 2019 року Банк зменшив загальну суму юридичного ризику за позовами, за якими Банк є відповідачем на майже 30%, при цьому в структурі продовжують переважати позови з низьким рівнем ризику.

КАТЕГОРІЇ ПОДІЙ ОПЕРАЦІЙНОГО РИЗИКУ, 2017

КАТЕГОРІЇ ПОДІЙ ОПЕРАЦІЙНОГО РИЗИКУ, 2018

КАТЕГОРІЇ ПОДІЙ ОПЕРАЦІЙНОГО РИЗИКУ, 2019

Загальні фінансові результати та досягнення

У 2019-му активи Банку суттєво прискорили зростання і досягли рівня 44,8 млрд грн, що на 36,7% більше, ніж на початку року. Рентабельність активів продовжила зростати до рівня 6,54% у річному вираженні. Збільшення рівня прибутковості вдалося досягти завдяки зростанню долі споживчих кредитів у структурі робочого кредитного портфеля, підвищенні ефективності операційних процесів та виважених підходах щодо політики управління кредитними ризиками. За підсумками року Банк увійшов у ТОП-10 (9-те місце) найбільших банків України за рівнем чистих активів, посів 5-те місце за рівнем чистого прибутку. Ринкова частка чистих активів на кінець 2019-го досягла 2,94% (проти 2,40% роком раніше).

Протягом 2019 року працюючий кредитний портфель збільшився на 19,3% і досяг 24,4 млрд грн. Таке значне зростання було зумовлене збільшенням продажів споживчих кредитів, збільшенням портфеля кредитних карток та активізацією кредитування юридичних осіб в іноземній валюті.

Завдяки збільшенню довіри до ОТП Банку, привабливості депозитних продуктів та програм лояльності у 2019 році кошти юридичних та фізичних осіб зросли на 31,8% і досягли рекордного рівня – 35,4 млрд грн.

Активне розширення клієнтської бази як юридичних, так і фізичних осіб призвело до зростання чистого комісійного доходу на 13,9% – до рівня 1,3 млрд грн у 2019 році.

Суттєве зростання капіталу шляхом капіталізації прибутків протягом трьох останніх років дозволяє Банку бути готовим до будь-яких стресових ситуацій. Станом на кінець 2019-го норматив достатності капіталу перевищується більш ніж удвічі (нормативне значення 10%).

Фінансові результати та досягнення корпоративної бізнес-лінії

КОРПОРАТИВНИЙ БІЗНЕС

21 рік поспіль Корпоративний бізнес надає повний спектр банківських послуг за найвищими європейськими стандартами, постійно розширюючи свою продуктову лінійку та вдосконалюючи процеси задля максимального покриття потреб корпоративних клієнтів у найзручніший для них спосіб.

Ми працюємо з усіма сегментами юридичних осіб від невеличких підприємств до великих локальних та міжнародних корпорацій і для кожного з них у нас є індивідуальні рішення та пропозиції.

Крім того, ми приділяємо велику увагу синергії від кооперації з різними сегментами клієнтів у межах Банку та ОТП Групи, пропонуючи унікальні на ринку рішення та будуючи довгострокові партнерські відносини.

В 2019 році Корпоративний бізнес зосередився на залученні нових клієнтів, пропонуючи швидке відкриття поточних рахунків, індивідуальний підхід до фінансування кредитних проектів та гнучкі умови за всім спектром операцій та сервісів. Завдяки цьому 4612 компаній стали клієнтами Банку та відчули переваги співпраці з одним з найбільших фінансових установ з іноземним капіталом в Україні.

КРЕДИТУВАННЯ

В 2019 році Банк продовжив активно надавати фінансування новим, а також існуючим корпоративним клієнтам ОТП Банку, використовуючи вичерпний перелік продуктів фінансування. Найбільш затребуваними минулого року залишалися відновлювальні кредитні лінії, овердрафти, строкові кредити

на поповнення оборотного капіталу компаній, а також документарні інструменти (різних видів гарантії, акредитиви, аваль векселів), факторингове і структуроване торговельне фінансування. Крім цього, значним попитом серед клієнтів користувалися довгострокові інвестиційні кредити, спрямовані на фінансування закупівлі обладнання в межах будівництва елеваторних комплексів, а також на «рефінансування» витрат компаній в інших інвестиційних проектах. Загальна максимальна сума кредитної заборгованості юридичних осіб перед Банком впродовж року була зафіксована на рівні 18,1 млрд грн. Обсяг нового фінансування за повний 2019 рік було законтрактовано на суму 6,74 млрд грн.

З метою розширення продуктової лінійки і задоволення потреб у фінансуванні клієнтів Банку, котрі здійснюють переважно експортну діяльність, а також мають короткострокові касові розриви, з 2019 року Банком почали надаватися овердрафти в іноземній валюті. Аналогічно до овердрафту у гривнях, сума доступного ліміту овердрафту у валюті розраховується Банком і залежить від щомісячних обсягів торговельних надходжень в іноземній валюті на рахунки позичальника в нашому Банку.

Крім цього, в 2019 році Банком було проведено підготовчу роботу задля розширення видів факторингового (інвойсного) фінансування. За її результатами в 2020 році Банк планує запропонувати своїм клієнтам «buyer-based factoring», а також факторинг без регресу на постачальника, котрий здійснив поставку товарів та послуг на адресу фінансово-стійкого покупця.

Із липня 2019 року Корпоративний кредитний процес, включаючи оформлення видачі кредитних траншів (Draw-Down Notice), було перенесено у CRM, що дозволить здійснювати комплексний аналіз і вимірювання проходження кредитного процесу на всіх його етапах.

АГРОБІЗНЕС

Велику увагу в 2019 році банк приділяв співпраці з компаніями агросектору. Забезпечуючи статус стратегічної галузі, Банк щороку активно підтримує агробізнес, збільшуючи обсяги фінансування, кількість активних клієнтів, пропонуючи участь у численних партнерських програмах. Так обсяг агрофінансування досяг 6,2 млрд грн на кінець 2019 року, а кількість клієнтів – представників агробізнесу зросла до 1934. Впродовж року приблизно 42% нових кредитних угод з юридичними особами Банк уклав з компаніями із агробізнесу. Таким компаніям надається повний спектр наявних банківських продуктів та послуг, та найбільш затребуваними минулого року залишалися поновлювальні кредитні лінії на фінансування закупівлі та переробки зернових і олійних культур, придбання посівного матеріалу, засобів захисту рослин, добрив, на забезпечення збиральної кампанії, а також аваль векселів, виписаних фермерами на користь постачальників насіння і засобів захисту рослин.

Прагнучи всебічно і повністю задовольняти потреби компаній агросектору, а також приймаючи до уваги праг-

нення Уряду України щодо відкриття у 2020 році ринку землі, що наразі перебуває під мораторієм, ОТП Банком у 2019 році розпочато вивчення потреб агрокомпаній у фінансуванні купівлі землі, а також формування параметрів продукту, щоб мати змогу активно кредитувати на такі цілі, щойно будуть визначені умови функціонування ринку землі в Україні.

АГРО ФАБРИКА

Розпочатий 2018 року новаторський проект у банківському секторі – «ОТП Агро Фабрика» – продовжував свій стрімкий розвиток. Так, кредитний конвеєр для агровиробників з банком землі від 500 га, в рамках якого клієнти мають можливість отримати кредитні кошти в сумі до 15 млн грн під заставу фінансової аграрної розписки лише за 9 днів, у 2019 році додав більш ніж 100 нових клієнтів та підписав 1,1 млрд грн нових кредитних лімітів, що вдвічі перевищує результат попереднього року. Загальний кредитний портфель «ОТП Агро Фабрики» перевищив 1,2 млрд грн.

Такий результат став наслідком переваг цього продукту, який не тільки відповідає потребам агровиробників, а й дозволяє швидко, просто та доступно вирішити їх нагальні проблеми.

Швидко: прийняття попереднього рішення – 1 день, отримання кредитних коштів – до 9 робочих днів.

ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РЕЙТИНГУ «БАНКИ 2019 РОКУ» У НОМІНАЦІЇ «КОРПОРАТИВНИЙ БАНК» ОТП БАНК БУЛО ВИЗНАНО КРАЩИМ КОРПОРАТИВНИМ БАНКОМ СЕРЕД ВЕЛИКИХ БАНКІВ З ІНОЗЕМНИМ КАПІТАЛОМ (У РОЗРАХУНКАХ ВИКОРИСТОВУВАЛИСЯ ДАНІ БАНКІВ, ЯКІ ПУБЛІКУЄ НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК, СТАНОМ НА 1 ГРУДНЯ 2019 РОКУ).

Легко: мінімальний пакет документів, спрощена анкета.

Проста застава: можливість отримати кредит під заставу лише фінансової аграрної розписки.

У 2019 році Банк продовжував активну співпрацю з партнерами й уклав 7 нових партнерських програм з провідними постачальниками, серед яких KMZ Industries, ВаріантАгроБуд, Нертус, Ландтех та інші відомі компанії. Крім того, було продовжено і переглянуто умови з такими відомими виробниками ЗЗР, як Сингента, УкраВіт, АльфаСмартАгро, УкрАгроКом. Партнерські програми дозволяють фінансувати клієнтів за зниженими відсотковими ставками від 0,01% річних.

Як результат, ОТП Банк посів перше місце серед усіх кредиторів, що працюють з фінансовою аграрною розпискою. Загальний об'єм випущених на користь ОТП Банку аграрних розписок досяг 2,1 млрд грн, що становить 27% від усіх фінансових аграрних розписок, випущених в Україні.

СЕРЕДНІЙ ТА МАЛИЙ БІЗНЕС

2019 рік був успішним для малого та середнього бізнесу (МСБ). Минулого року було відкрито 3709 рахунків новим клієнтам. Загальна база МСБ склала 42,5 тис. юридичних осіб на кінець року. Протягом року велась активна робота щодо залучення пасивів у національній валюті, внаслідок чого приріст портфеля пасивів МСБ становив близько 1 млрд грн. Завдяки створенню нових продуктів фінансування для даного сегменту впродовж 2019 року було підписано 558 кредитних угод на загальну суму 380,2 млн грн.

Так, в 2019 році ОТП Банк розширив перелік швидких та простих кредитних продуктів для клієнтів МСБ. Було розроблено та запроваджено такі продукти, як Відновлювальна кредитна лінія «Миттєва» та Інвестиційний кредит «Миттєвий».

Особливістю даних продуктів є:

- швидке прийняття рішення щодо фінансування із застосуванням скорингового підходу;
- спрощений пакет документів та простота в оформленні;
- можливість надання фінансування без застави.

Відновлювальна кредитна лінія «Миттєва» дозволяє задовольнити потреби в фінансуванні поточної діяльності. Ця послуга є зручною у використанні та передбачає надання траншів на відновлювальній основі в межах встановленого ліміту.

Інвестиційний кредит «Миттєвий» надає можливість клієнтам ОТП Банку придбати нові транспортні засоби та/або обладнання.

Наступного року ОТП Банк планує продовжити створення миттєвих беззаставних продуктів фінансування клієнтів МСБ, розвивати партнерські програми фінансування та підтримувати високу якість обслуговування клієнтів.

СЕРВІС

Банк має на меті реалізовувати стратегію побудови довготривалих та взаємовигідних відносин з корпоративними клієнтами. В частині пасивних продуктів та РКО ОТП Банк орієнтується як на розробку комплексних продуктових пропозицій та постійне їх вдосконалення, так і використує індивідуальний підхід до кожної угоди і до кожного клієнта з урахуванням його потреб.

на залишки коштів на поточних рахунках. Завдяки своїй зручності та гнучкості цей продукт став альтернативою строковому депозиту для тих клієнтів, що зацікавлені у розміщенні коштів на строк до одного місяця, адже він не вимагає від клієнта додаткових перерахувань з поточного рахунку та підписання додаткових документів.

Лінійка пасивних продуктів Банку включає в себе низку продуктів та послуг, покликаних не тільки забезпечити комфортний щоденний бізнес клієнта (РКО, валютні операції, депозити тощо), але й допомогти йому в здійсненні специфічних функцій та угод:

- рахунки Ескроу,
- послуги розрахункового банку для платіжних систем,
- відкриття рахунку з особливим номером за бажанням клієнта,
- відкриття та супроводження рахунку зі спеціальним призначенням та контролем цільового використання коштів,
- налаштування мультиклієнта (робота з рахунками кількох компаній в одному вікні) в системі Клієнт-Банк,
- продукти cash management – регулярні платежі, прийняття готівки на рахунки юридичних осіб від фізичних осіб, у т. ч. за реєстрами, інкасація та доставка готівки, оплата візових платежів на користь посольств тощо).

Також Банк постійно працює над вдосконаленням операційних процесів обслуговування клієнтів. У 2019 році були оптимізовані та централізовані процеси відкриття поточних рахунків та процеси з купівлі/продажу іноземної валюти, що забезпечило оперативне прийняття рішень та проведення операцій з боку Банку.

У 2019 році Банк розпочав проект щодо створення нового Клієнт-банку для юридичних осіб у новому, зрозумілому без додаткових інструкцій, лаконічному дизайні як на екранах комп'ютерів, так і в мобільному додатку. У новому Клієнт-банку планується реалізувати, крім стандартної функціональності, можливість оформлювати дистанційно банківські продукти та отримувати консультації онлайн. Велику увагу при розробці нового Клієнт-банку приділяється інформаційному захисту та стабільності роботи системи.

З метою забезпечення більшого комфорту для клієнтів Банком створена CoHub платформа (центр інформаційно-консультаційної підтримки юридичних осіб). Ця платформа допоможе клієнтам отримувати оперативну кваліфіковану консультацію щодо продуктів, послуг, необхідних документів для здійснення операції, а також інформаційну підтримку по роботі з Клієнт-банком, допомогу при виборі банківського продукту або сервісу та отримати іншу корисну швидку допомогу.

Фінансові результати та досягнення роздрібної бізнес-лінії

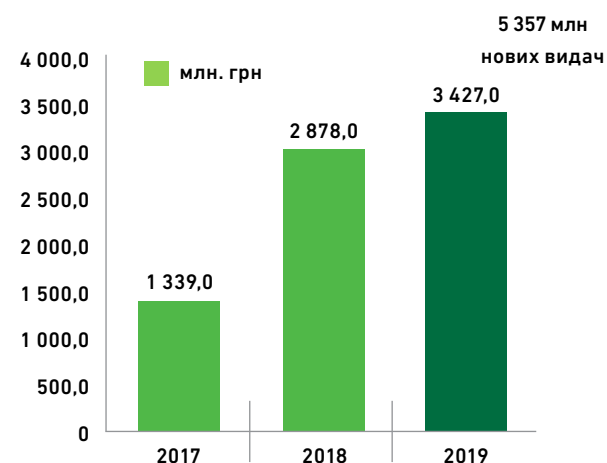
МІСІЯ ОТП БАНКУ – ПОЛЕГШУВАТИ ЖИТТЯ КЛІЄНТА! КЛІЄНТ ТА ЙОГО ПОТРЕБИ, ЯК І ЗАВЖДИ, Є ГОЛОВНИМ ОРІЄНТИРОМ У РОЗВИТКУ РОЗДРІБНОГО БІЗНЕСУ.

А дотримання високих стандартів сервісу, простота та доступність банківських продуктів і послуг є запорукою успішної діяльності ОТП Банку.

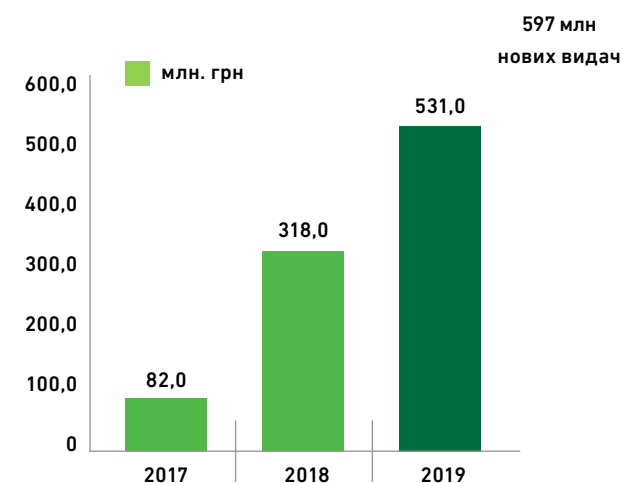
ОТП Банк у 2019 році:

- ми обслуговуємо понад 1 мільйон клієнтів – фізичних осіб;
- чверть наших клієнтів мають зарплатну картку;
- кожен 9-й клієнт IT сфери вибирає ОТП як основний Банк з обслуговування;
- 4.3 млрд грн – сума заощаджень фізичних осіб;
- 6.4 млрд грн – сума виданих споживчих кредитів фізичним особам;
- Інтернет-банкінгом ОТП Smart користуються майже 700 000 осіб;
- 75% клієнтів – власників зарплатних карток використовують платіжні картки безготівково;
- 1 000 000 роздрібних банківських продуктів користуються лише клієнти зарплатно-карткових проектів;
- впроваджено унікальний для фінансового ринку України продукт «Нова Будова» – беззаставна альтернатива традиційній іпотеці. Обсяг кредитів за рік перевищив 200 млн грн;
- 32 500 Преміальних клієнтів та клієнтів Приватного банкінгу;
- преміум-клієнти – приріст клієнтів на 151% у 2019 році;
- кількість проведених угод з ОВДП преміум-клієнтів збільшена на 235%, а обсяг угод зріс на 200%;
- інтеграція з цифровим гаманцем Apple Pay, що дозволяє клієнтам розраховуватися за покупки за допомогою телефонів Apple;
- модернізували умови програми лояльності Rewords, надали клієнтам можливість оплачувати свої покупки накопиченими балами;
- запуск нового сервісу «зняття готівки з покупкою», котра дозволяє при купівлі в POS-терміналі також зняти готівку в сумі до 500 грн;
- запуск cash-back.

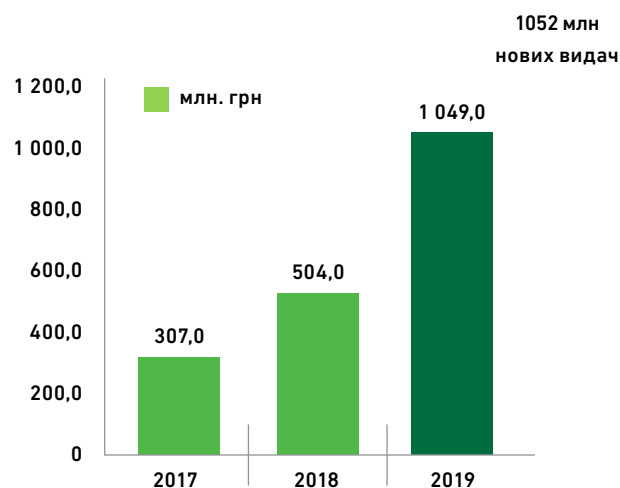
ПОРТФЕЛЬ POS-КРЕДИТІВ,

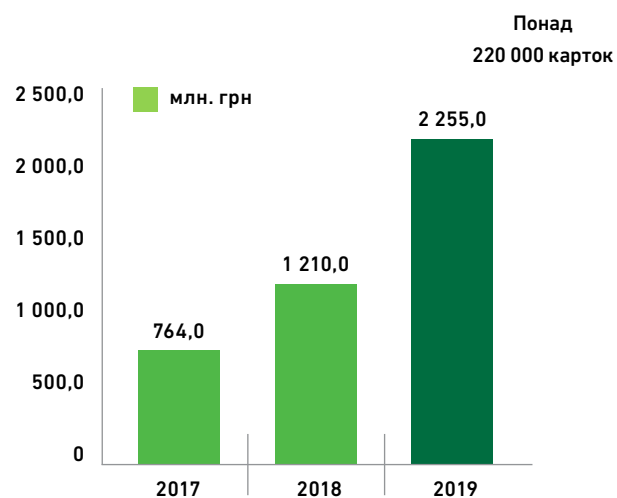
ПОРТФЕЛЬ КРЕДИТІВ НА ПРИДБАННЯ АВТО

ПОРТФЕЛЬ КРЕДИТІВ ГОТІВКОЮ

ПОРТФЕЛЬ КРЕДИТНИХ КАРТОК

ОТП Банк в сегменті Роздрібного бізнесу невинно слідує стратегії нарощування обсягів бізнесу та збільшення частки ринку, дотримуючись при цьому високих стандартів якості сервісу, клієнторієнтованості та впровадження інноваційних рішень.

При цьому ОТП Банк не збільшував мережу відділень, що стало мотивуючим викликом у підвищенні ефективності мережі продажів, стимулом у досягненні стратегічних цілей без додаткових капіталовкладень та витрат. Саме впровадження діджиталізації сервісів

Банку, таких як онлайн-спілкування з клієнтом за допомогою чату і чат-боту, удосконалення інтернет-банкінгу, оснащення зон самообслуговування відділень платіжними депозитними терміналами та іншим цифровим обладнанням, дозволило збільшити обсяги та покращити якість обслуговування клієнтів.

ОТП Банк, дотримуючись стратегії завоювання частки ринку в 2019 році, серед основних завдань у сегменті роздрібного бізнесу запланував збільшення об'ємів пасивного портфеля і в результаті наростив портфель пасивів на 30% серед клієнтів роздрібного бізнесу – із 5918 млн грн до 7656 млн грн. Лише за 2019 рік було залучено строкових депозитів у кількості 58 320 шт. на суму 5738 млн грн. Популярним серед клієнтів також був ощадний вклад – їх відкрито 78 802 шт.

У 2019 році ОТП Банк запустив акцію «Вигравай авто з ОТП Bank!» та здійснив найочікуванішу мрію своїх клієнтів, подарувавши переможцям 5 новеньких кросоверів. Це, безперечно, було одним із кращих рішень для створення клієнтського WOW-ефекту.

Традиції угорського ОТП Bank розігрувати автомобілі щокварталу вже понад 50 років і більше 600 клієнтів стали щасливими власниками авто. Тож ОТП Банк Україна долучився до проведення акції та запустив її з найдоступнішими умовами в Україні. Для участі в акції варто було лише зареєструватися та розмістити депозит мінімум на 6 місяців у відділенні Банку або через інтернет-банкінг ОТП Smart на суму від 10 000 гривень, чи розрахуватися картою Visa на загальну суму від 10 000 гривень. До того ж магія удачі полягала у тому, що кожен 10 000 грн – це був новий шанс на виграш.

Понад 40 тис. клієнтів взяло активну участь у цій акції. Крім того, під час проведення акції серед клієнтів розігрувалися додаткові заохочувальні призи, серед яких сертифікати мережі магазинів Brossard, мережі салонів краси G. Bar, а також на концерти всесвітньо відомих зірок у Києві.

ЗДОБУТКИ ТА ВИЗНАННЯ РИНКУ В СЕГМЕНТІ PREMIUM BANKING

У 2019 році ОТП Банк продовжив стратегію динамічного розвитку преміального сегменту – приріст бази клієнтів становив 150% до показників минулого року.

Проведено зміни концепції преміального обслуговування в частині розширення лінійки продуктів, апгрейду та розширення зон преміального обслуговування, удосконалення стандартів преміального обслуговування.

Хук-продуктом минулого року став революційний на українському ринку преміальний пакет «Premium Black Edition».

Преміальний пакет послуг, який надає власнику розширену систему кеш-беків за розрахунки, максимальну систему аеропортових сервісів та систему лояльності по банківських операціях.

Обслуговування клієнтів було доповнене наданням послуги внесення та зняття готівки безпосередньо у преміальній зоні за допомогою спеціального пристрою «Електронний касир». Клієнтам не потрібно витрачати час на відвідування каси для здійснення операцій із готівкою.

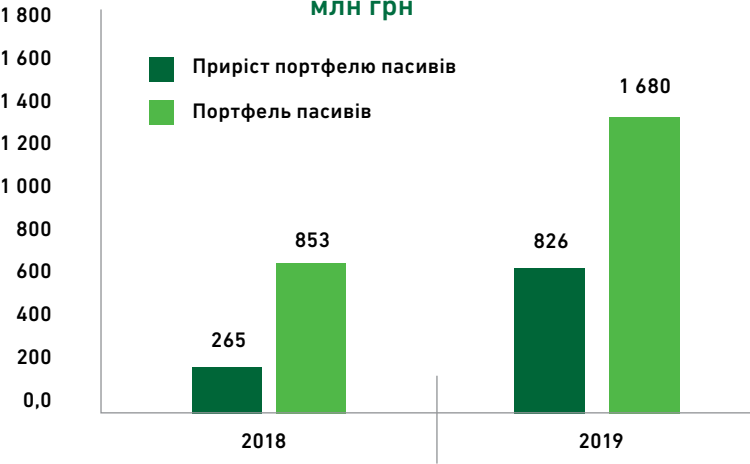
Загальна кількість преміальних зон обслуговування в Україні збільшена у 1,2 рази.

ЗДОБУТКИ ТА ВИЗНАННЯ РИНКУ В СЕГМЕНТІ PRIVATE BANKING

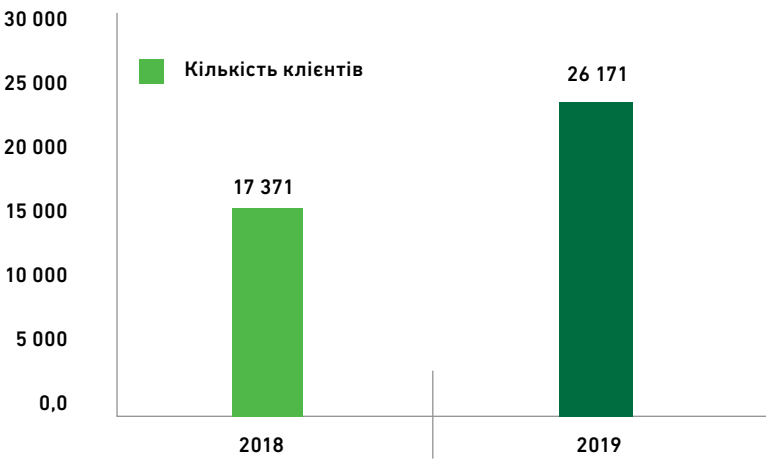
Деякі досягнення:

- Ми змінили стратегію розвитку Private Banking, від зростання кількості клієнтів до орієнтації на прибутковість та його депозитний портфель.
- Таким чином, найбільша доля великих гривневих депозитів (від 500 000+) у структурі портфеля ОТП Банку.
- Ми першими розпочали торгівлю ОВДП у 2017 році та стали лідерами інвестування фізичними особами резидентами в державні облігації України.
- Третій рік поспіль кількість угод купівлі продажу ОВДП збільшується – у 2019 році на 52%.
- В 2019-му ми запустили сервіс проведення операцій Private Banking клієнтів по телефону, у режимі 24/7.
- Ми зафіксували найбільше зростання портфеля пасивів у напрямку Private Banking за останні 5 років + 44% до показників 2018 року.

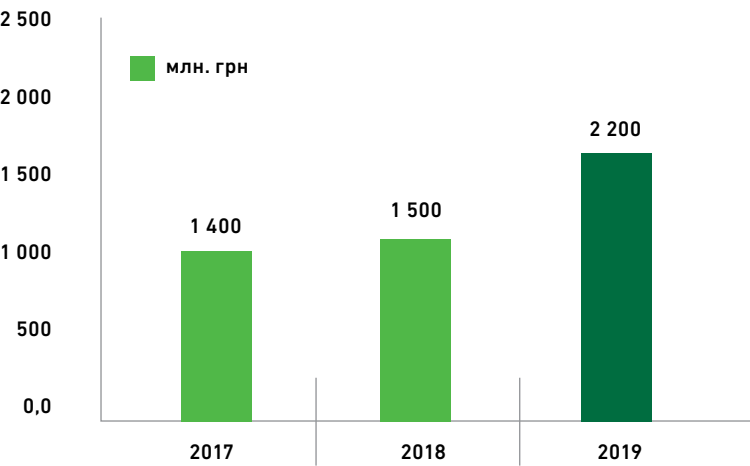
ПОРТФЕЛЬ ПАСИВІВ В НАПРЯМКУ PREMIUM BANKING
млн грн

КІЛЬКІСТЬ КЛІЄНТІВ НАПРЯМКУ PREMIUM BANKING

ПОРТФЕЛЬ ПАСИВІВ В НАПРЯМКУ PRIVATE BANKING
млн. грн

Фінансові результати та досягнення казначейства

Боротьба за клієнтів серед фінансових компаній на ринках, на яких ми працюємо, інтенсивна. На лояльність і утримання клієнтів може впливати низка факторів, включаючи нові технології або послуги, що пропонуються нашими конкурентами, відносні рівні послуг та ціни, основні параметри продуктів та послуг, наша репутація, дії, вжиті нашими конкурентами. Конкуренція може також зменшити чистий процентний дохід і прибуток, а також негативно вплинути на результати нашої діяльності. Ми визначаємо та оцінюємо конкурентні ризики як частину нашого загального процесу управління ризиками. Наші продукти та послуги регулярно оцінюються у порівнянні з існуючими та потенційними конкурентами. Крім того, ми регулярно проводимо огляд ризиків, притаманних нашим продуктам, послугам. Процес визначення нашої щорічної стратегії також відіграє невід’ємну роль в управлінні конкурентним ризиком.

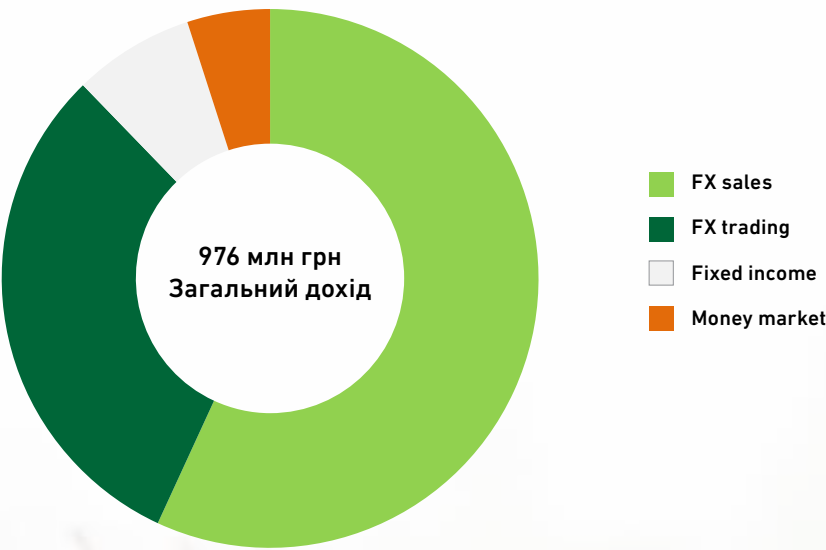
Казначейство пропонує широкий спектр продуктів і послуг державним та приватним компаніям, а також інституційним інвесторам: валютні угоди «спот» та «форвард» для корпоративних і роздрібних клієнтів; валютні свопи, різноманітні інструменти грошового ринку та репо для фінансових установ. У своїй стратегії та роботі казначейство керується власним баченням, а саме: «Бути одним з найнадійніших та найуспішніших казначейств в Україні».

Ми маємо дві стратегічні мети:

- стати лідером у сфері надання фінансових послуг, основною цінністю яких є високопрофесійна експертиза;
- стати основним партнером клієнтів корпоративної, роздрібної лінії, клієнтів преміум-сегменту, а також їхнього бізнесу.

Доходи казначейства збільшилися на 40%, що стало результатом збалансованого зростання портфеля послуг підрозділу, що включає торгівлю для власних потреб та за клієнтськими заявками. Ріст був зумовлений насамперед постійним зростанням обсягів операцій з новими та існуючими клієнтами, стабільним збільшенням обсягів українського валютного ринку та поліпшенням спредів. Доходи від торгових операцій з валютою збільшились майже вдвічі, у той час як торговий дохід від операцій з Цінними паперами – в 6 разів.

ДОХОДИ В РОЗРІЗІ ПРОДУКТІВ
млн грн

Майбутнє банку. Діджиталізація та дистанційні канали продажу

ОТП БАНК ПРОДОВЖУЄ ДОТРИМУВАТИСЬ СТРАТЕГІЇ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ, СПРОЩУВАТИ ПРОЦЕСИ ОБСЛУГОВУВАННЯ КЛІЄНТІВ ТА ВІДПОВІДАТИ ПОТРЕБАМ КЛІЄНТІВ У ВИРІШЕННІ ФІНАНСОВИХ ПИТАНЬ.

Восени 2019 року ОТП Банк відкрив відділення нового формату – Future Branch (Відділення майбутнього) за адресою: вул. Михайлівська, 2.

У відділенні відвідувачі можуть здійснювати операції самостійно за допомогою ноутбука, депозитних боксів і сучасних банкоматів. Клієнти можуть самостійно відкривати депозити, оформлювати кредити, оплачувати рахунки, вносити кредитні платежі, купувати валюту. У новому відділенні доступні всі функції звичайного банку й кас. А після всіх банківських операцій гості можуть самостійно приготувати і пригоститися кавою. У відділенні майбутнього працює три співробітники – New digital Managers, які зустрічають клієнтів, координують і допомагають здійснити операції.

Відділення – це симбіоз трьох складових: банку, кафе й середовища атмосфери Apple Store – інноваційності, технологічності, модернізації.

Основною причиною для створення відділення нового формату став тренд діджиталізації. Сьогодні значна частина транзакцій – платежі, грошові перекази, консультації переходять до цифрового простору. Це знімає навантаження з банківських відділень, а також вирішує

питання паперової рутини, що дозволяє більше часу приділяти спілкуванню з клієнтом. Однак у користувачів ще є бар'єри під час використання дистанційних каналів: страх і невпевненість, недостатня фінансова грамотність. ОТП Банк змінює роль банківського відділення: від транзакційної – до навчальної та забезпечує міграцію в канали digital-взаємодії.

Звісно є «протистояння» між фізичними відділеннями і дистанційним обслуговуванням клієнтів, але потреба у «фізичних» відділеннях залишається, адже є обмеження на суми on-line операцій, необхідність зняття готівки, особливо у містах з низьким рівнем розвитку цифрових технологій та недостатньою кількістю платіжних терміналів, а також ніхто не замінить персональне преміальне обслуговування за чашкою ароматної кави. В 2019 році ОТП Банк продовжив тенденцію щодо розвитку дистанційних каналів обслуговування клієнтів та створення нових зручних сервісів самообслуговування.

Велика увага була приділена розвитку підтримки клієнтів у чатах в популярних месенджерах (Telegram, Viber, Facebook Messenger). За допомогою чат-боту Леся, який може розуміти повідомлення від клієнтів, можна за декілька секунд отримати інформацію щодо стану свого кредиту або картки. Протягом року в чатах було додатково реалізовано такі сервіси самообслуговування, як зміна витратних лімітів по картці, блокування картки, перевірка обороту за карткових рахунком за поточний місяць, повідомлення Банку щодо користування карткою за кордоном та багато автоматизованих відповідей на найпоширеніші запитання.

Окремої уваги заслуговує автоматизований процес реєстрації клієнтів у наймасштабнішій акції «Автозабава», головним призом якої було 5 автомобілів. Клієнти мали змогу швидко пройти процес реєстрації та ознайомитись з умовами акції в зручному для них месенджері.

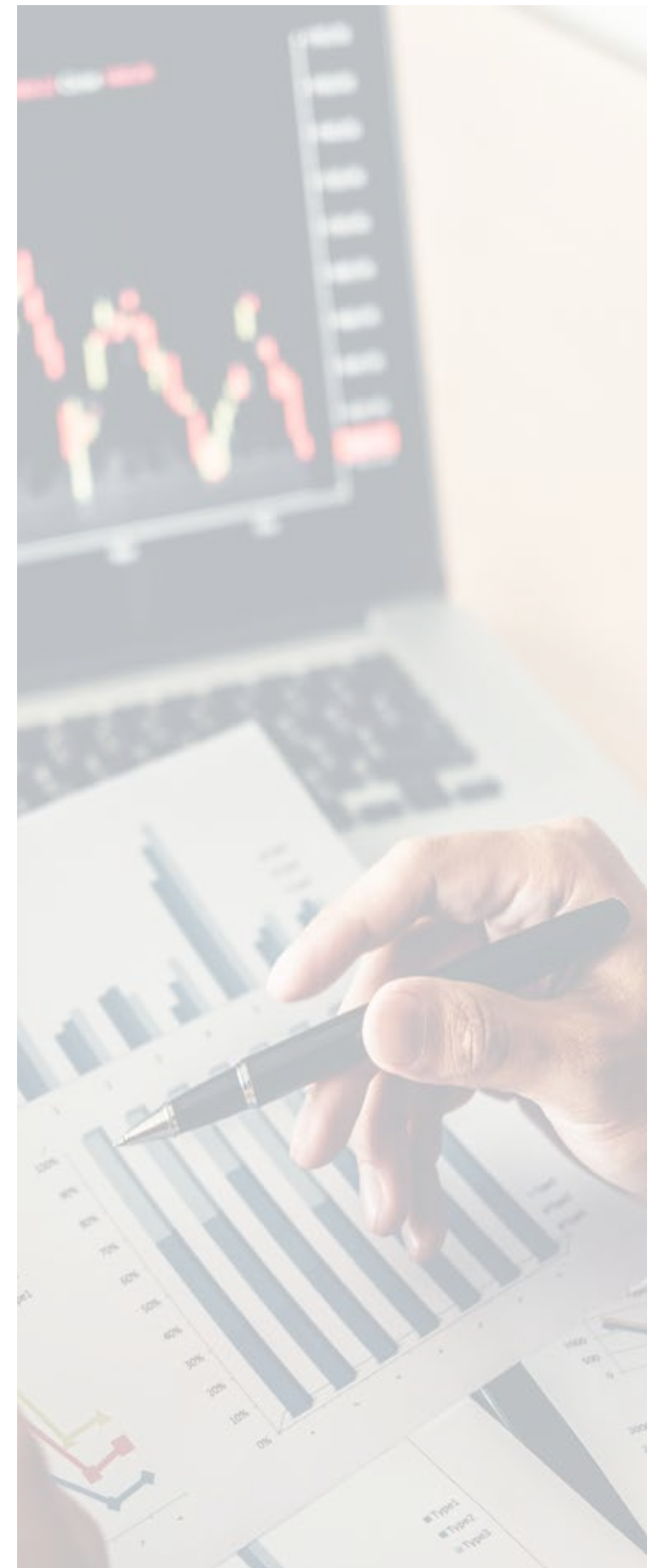
За підсумками року робот Леся самостійно обробила **ПОНАД 50% ТЕЛЕФОННИХ ДЗВІНКІВ ТА ПОНАД 80% ЧАТІВ**. Таким чином, попри збільшення загальної кількості звернень до Інформаційного центру, для їх обслуговування не знадобилось залучення додаткового персоналу.

Крім того, інтеграція з цифровим гаманцем Apple Pay дозволяє клієнтам розраховуватися за покупки за допомогою телефонів Apple.

Модернізували умови програми лояльності Rewords, надали клієнтам можливість оплачувати накопиченими балами свої покупки.

Запуск нового сервісу «зняття готівки з покупкою» дозволяє при покупці в пос-терміналі також знімати готівку в сумі до 500 грн (у торговельних точках, які підтримують такий сервіс).

- Запуск cash-back
- Розпочали продаж нової картки для клієнтів Private banking найвищого статусу Visa Infinite
- Впровадили сервіс переказів з картки на картку в Інтернет-банкінгу OTP Smart

Корпоративне управління

З МЕТОЮ РЕАЛІЗАЦІЇ НАМІРІВ АКЦІОНЕРА І КЕРІВНИЦТВА БАНКУ ЩОДО ДОСЯГНЕННЯ НАЙВИЩОГО РІВНЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ, УМІННЯ ВСЕЛИТИ ВПЕВНЕНІСТЬ ПАРТНЕРАМ І КЛІЄНТАМ У ДОВГОСТРОКОВОМУ ЕКОНОМІЧНОМУ ПОТЕНЦІАЛІ БАНКУ, БАНКОМ УХВАЛЕНО ВЛАСНІ ПРИНЦИПИ (КОДЕКС) КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ – ДОКУМЕНТ, У ЯКОМУ ВИКЛАДАЄТЬСЯ СТАВЛЕННЯ АКЦІОНЕРА І КЕРІВНИЦТВА БАНКУ ДО ОСНОВНИХ ПРОБЛЕМ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ТА МЕТОДІВ ЇХ ВИРІШЕННЯ У БАНКУ.

АКЦІОНЕР БАНКУ

Акціонер Банку має захищати інтереси Банку та його вкладників, активно використовуючи свої повноваження на Загальних зборах Акціонерів – вищому органі управління Банку. Акціонер вживає усіх необхідних заходів для гарантування того, щоб структура власності Банку не перешкоджала корпоративному управлінню на належному рівні, лише компетентні та надійні особи, які можуть привнести власний досвід на користь Банку, були обрані членами Наглядової ради, а Наглядова рада звітувала і була відповідальною за діяльність та фінансовий стан Банку. Акціонер під час прийняття власних рішень має враховувати насамперед інтереси зацікавлених осіб Банку, а саме вкладників, інших кредиторів, працівників Банку тощо. Своєю чергою, Банк сприяє реалізації та забезпечує захист прав та законних інтересів акціонера, передбачених Статутом, Положенням про Загальні збори Акціонерів Банку та чинним законодавством України. Право акціонера на участь в управлінні Банком реалізується через його участь у Загальних зборах Акціонерів Банку.

НАГЛЯДОВА РАДА БАНКУ

Наглядова рада є колегіальним органом, що здійснює захист прав вкладників, інших кредиторів та Акціонера Банку, і в межах компетенції, визначеної законодавством та статутом Банку, контролює та регулює діяльність Правління Банку. Наглядова рада не бере участь у поточному управлінні Банку. Наглядова рада контролює діяльність Правління Банку, дотримання Статуту та будь-яких інших відповідних нормативних положень. У зв'язку з цим Наглядова рада має право перевіряти дані обліку та здійснення будь-яких управлінських функцій у Банку. Наглядова рада перевіряє річну фінансову звітність, включаючи пропозиції

щодо розподілу прибутку і щорічний звіт Правління та подає свої коментарі до нього на розгляд Загальних зборів. За підсумками року Наглядова рада звітує перед Загальними зборами про свою діяльність.

ПРАВЛІННЯ БАНКУ

Правління є виконавчим органом Банку, що здійснює поточне управління. Правління підзвітне Загальним зборам і Наглядовій раді, організовує виконання їх рішень. Правління розробляє та передає на затвердження Наглядовій раді проекти річного бюджету та стратегії Банку і забезпечує їх реалізацію. Стратегія розвитку Банку визначає наявні та перспективні банківські продукти та послуги, ринки, сфери дії, в яких Банк планує досягти переваги над конкурентами, а також потреби Банку щодо фінансових, операційно-технологічних та кадрових ресурсів.

Наглядова рада затверджує стратегію розвитку Банку відповідно до основних напрямків діяльності, визначених Загальними зборами Акціонерів Банку. Реалізація стратегії розвитку Банку покладається на Правління Банку. Стратегія Банку оновлюється відповідно до змін ринкових умов. На регулярній основі та на вимогу Наглядової ради Правління подає Наглядовій раді звіт про стан виконання стратегії розвитку Банку, про фінансово-господарський стан Банку та хід виконання планів і завдань. Правління та Наглядова рада проводять спільні засідання принаймні раз на квартал. Банк зобов'язаний забезпечити проведення щорічної перевірки окремої фінансової звітності, консолідованої фінансової звітності групи АТ «ОТП Банк», комбінованої фінансової звітності та іншої інформації щодо фінансово-господарської діяльності Банку аудиторською фірмою відповідно до законодавства України, у тому числі нормативно-правових актів

Національного банку України, норм і стандартів аудиту, затверджених Аудиторською палатою України згідно з міжнародними стандартами аудиту та етики. За підсумками року Правління звітує перед Наглядовою радою про свою діяльність, Наглядова рада розглядає щорічний звіт Правління та подає свої коментарі до нього на розгляд Загальних зборів Акціонерів Банку.

НЕЗАЛЕЖНІ ПІДРОЗДІЛИ БАНКУ

Банк утворює постійно діючий підрозділ з управління ризиками, що підпорядковується та підзвітний Наглядовій раді Банку та має відповідати за впровадження внутрішніх положень і процедур управління ризиками відповідно до визначених Наглядовою радою стратегії та політик, процедур та порядків управління ризиками. Також Банк створює постійно діючий підрозділ контролю за дотриманням норм (комплаєнс), який відповідає

за контроль за дотриманням Банком норм законодавства, внутрішньобанківських документів та відповідних стандартів, контроль взаємовідносин Банку з клієнтами та контрагентами для попередження участі Банку або його використання в незаконних операціях, здійснює контроль за дотриманням механізму конфіденційного повідомлення про неприйнятну поведінку в Банку/порушення в діяльності Банку, забезпечує управління ризиками, пов'язаними з конфліктом інтересів, а також контроль за захистом персональних даних. Цей підрозділ підпорядковується та підзвітний Наглядовій раді Банку і виконує свої обов'язки відповідно до внутрішніх процедур та чинного законодавства. Ефективність діяльності системи управління ризиками та комплаєнс у Банку, включаючи оцінку ефективності системи внутрішнього контролю, має періодично перевірятися внутрішнім аудитом.

ФІДУЦІАРНІ ОБОВ'ЯЗКИ

Однією з фундаментальних концепцій, що покладена в основу корпоративного управління, є концепція фідучіарних обов'язків. Фідучіарний обов'язок існує там, де одна особа, клієнт або власник покладає особливу надію або висловлює довіру іншій особі, фідучіару та покладається на нього, у той час як фідучіар діє в інтересах цієї особи на власний розсуд з використанням власного досвіду. Фідучіарні обов'язки покладаються на керівників Банку, які відповідають за управління та контроль за діяльністю Банку. Згідно із Законом України «Про банки і банківську діяльність» керівники Банку зобов'язані діяти на користь Банку та клієнтів і ставити інтереси Банку вище власних. Керівники Банку (голова та члени Наглядової ради Банку, заступники голови та члени Правління Банку, головний бухгалтер, заступники головного бухгалтера) мають виконувати свої обов'язки лояльності та дбайливого ставлення щодо Банку відповідно до законодавства України та стандартів банківського нагляду.

КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ

Основні ділові інтереси та статутні зобов'язання Банку полягають у забезпеченні того, щоб особисті інтереси керівників та працівників Банку не завдавали шкоди діловим інтересам і зобов'язанням Банку та його клієнтам. Керівники й інші працівники Банку мають уникати конфлікту інтересів у своїй роботі та брати самовідвід від участі в прийнятті рішень, якщо в них існує конфлікт інтересів, який не дає змоги їм належним чином виконувати свої фідучіарні обов'язки в Банку. Керівники Банку повинні своєчасно інформувати, відповідно до діючих процедур Банку, про наявність у них конфлікту інтересів, який може вплинути на виконання ними фідучіарних обов'язків. Керівник Банку має бути відсторонений від голосування або участі іншим чином у прийнятті Банком будь-якого рішення, щодо якого існує конфлікт інтересів.

Операції з пов'язаними особами Угоди, що здійснюються з пов'язаними з Банком особами, не можуть передбачати умови, що не є поточними ринковими умовами. Процес визначення та виявлення пов'язаних осіб Банку, порядок здійснення угод з ними, процес здійснення нагляду за такими операціями, а також затвердження і перегляд операцій із пов'язаними особами Банку регламентується відповідними внутрішніми процедурами Банку.

СИСТЕМА КОНФІДЕНЦІЙНОГО ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО НЕПРИЙНЯТНУ ПОВЕДІНКУ У БАНКУ

Корпоративні цінності Банку мають велике значення у процесі своєчасного та відвертого обговорення проблем. У зв'язку з цим Банк заохочує працівників та дає їм змогу вільно повідомляти про свою стурбованість стосовно протизаконної, неетичної або сумнівної практики, не побоюючись разом з цим можливих санкцій. У Банку запроваджено процедури, за допомогою яких працівники Банку мають змогу інформувати про свої суттєві підозри незалежно від внутрішньої системи субординації. Система раннього інформування включає механізми забезпечення захисту працівників.

ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ ТА ЗАХИСТ ІНФОРМАЦІЇ

Банк забезпечує рівний доступ до інформації, що розкривається, включаючи її обсяг, зміст, форму та час надання. Банк має дієву інформаційну політику, спрямовану на досягнення найбільш повної реалізації прав вкладників, клієнтів, інших кредиторів, інвесторів, Акціонера та інших заінтересованих осіб на одержання інформації, яка може істотно вплинути на прийняття ними інвестиційних рішень.

Інформаційна політика Банку розробляється з урахуванням потреби Банку в захисті інформації з обмеженим доступом (конфіденційної інформації, комерційної та банківської таємниці). Банк вживає заходів щодо захисту інформації з обмеженим доступом, забезпечує її зберігання і встановлює відповідний режим роботи з такою інформацією. Банк визначає перелік такої інформації, дотримуючись оптимального балансу між відкритістю Банку, необхідністю захищати власні комерційні інтереси та інтереси клієнтів Банку, а також враховуючи вимоги чинних нормативно-правових актів. Банк гарантує таємницю по операціях, рахунках та вкладах своїх клієнтів і кореспондентів. Інформація щодо юридичних та фізичних осіб, яка містить банківську таємницю, розкривається відповідно до чинного законодавства.

БАНК ТА СУСПІЛЬСТВО

Акціонер Банку та керівництво усвідомлюють свою відповідальність перед суспільством щодо дотримання прав клієнтів (споживачів послуг) Банку, неухильного виконання усіх вимог чинного законодавства України,

ведення чесної конкурентної боротьби. Готовність задовольнити потреби клієнтів шляхом надання послуг найвищої якості є головним зобов'язанням Банку перед своїми клієнтами. При прийнятті усіх рішень щодо діяльності Банку буде враховуватися суспільна важливість продуктів та послуг, що надаються Банком для різних верств населення. Банк підтримує відносини із органами державної влади та місцевого самоврядування на засадах взаємної поваги, рівноправного партнерства, прозорості та активної співпраці. Банк в залежності від

його можливостей буде намагатися надавати підтримку соціальним, культурним та освітнім ініціативам, спрямованим на розвиток та покращення життя громадян. Банк гарантує безпеку та захист здоров'я своїх працівників на робочому місці. Діяльність Управління персоналом у Банку буде спрямована на забезпечення справедливості та рівних можливостей для всіх працівників, сприяння розвитку кожної особистості.

Соціальна відповідальність

БЛАГОДІЙНІСТЬ ТА ВОЛОНТЕРСТВО

Сповідуючи концепцію соціального відповідального бізнесу і застосовуючи для її реалізації всі доступні форми і методи, ОТП Банк продовжив ініціативу, спрямовану на розвиток професійних навичок у дітей різного віку та соціального статусу – серію освітніх квестів.

З метою ознайомлення дітей із професією банкіра і роллю та завданнями банків в економіці країни, у 2019 році Банк провів 5 освітніх квестів.

Також було проведено дві поїздки до підшефної школи-інтернату з навчальними майстер-класами наприкінці року.

СПОНСОРСТВО

Протягом 2019 року ОТП Банк інвестував у проведення кількох масштабних проектів. Загалом Банк підтримує проекти, зосереджені на розвитку бізнесу в Україні. Банк провів серію заходів ОTR Talks для менеджменту українських компаній, які є клієнтами Банку. Зокрема, було проведено такі заходи у Дніпрі та Харкові.

РОЗВИТОК КІНОМИСТЕЦТВА

ОТП Банк спрямовує особливий фокус на підтримку та розвиток підростаючого покоління. У 2019 році Банк вдруге підтримує національний конкурс короткометражних фільмів, знятих дітьми від 7 до 14 років, що проводився в рамках п'ятого щорічного фестивалю мистецтва кіно для дітей та підлітків «Чілдрен Кінофест».

У 2019 році Банк підтримує понад 10 культурних заходів, організованих Посольством Угорщини в Україні.

Корпоративна соціальна відповідальність

СИСТЕМИ ПРЕМІЮВАННЯ

Усі співробітники ОТП Банку отримують регулярну грошову винагороду, що залежить від особистих результатів та вкладу в загальний фінансовий результат Банку.

Основними фінансовими методами оцінювання в Банку є регулярні премії та одноразові премії за особливо важливі завдання.

Регулярні премії поділяються на:

- KPI (Key Performance Indicator) – фінансова система оцінки досягнутих результатів співробітниками, що базується на рівні досягнення стратегічних та індивідуальних цілей.
- Індивідуальна системи мотивації – застосовуються для бізнес-підрозділів і допомагають встановлювати залежність премії від індивідуального бізнес-результату.

Одноразові премії за особливо важливі завдання встановлюються за:

- участь в проектах Банку;
- надзусилля у перевиконанні планових показників тощо.

МОТИВАЦІЙНІ ПРОГРАМИ

Окрім основної премії у співробітників ОТП Банку є можливість отримати додаткові заохочувальні винагороди, серед яких виділимо наступні:

- OKR (Objectives and key Results) – нефінансова система оцінки, яка допомагає визначити досягнення співробітниками кількох складних проектних цілей у кварталі;
- премія в рамках програми «Рекомендуй друга!» за підсилення команди Банку;
- щоквартальна захоплива подорож за залучення найприбутковішого зарплатно-кредитного проекту;
- цінні подарунки за участь у щорічній програмі нематеріальній мотивації співробітників (наприклад, визначення «Зірки ОТП»).

Вклад кожного співробітника не залишається поза увагою та обов'язково винагороджується.

УМОВИ ПРАЦІ

Кожен співробітник ОТП Банку отримує роботу в стабільній європейській компанії, що є одним із лідерів у своїй справі, а також офіційне працевлаштування, своєчасну виплату заробітної плати, оплату відпустки та лікарняного, можливість отримати знижку на медичне страхування та багато-багато іншого.

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ

Дистанційне навчання відіграє важливу роль у процесі навчання співробітників.

Внутрішня база налічує понад 70 електронних курсів та тестів щодо процесів та продуктів, які в 2019 році успішно пройшли понад 8000 співробітників.

Співробітники відділень на постійній основі вивчають нові продукти та процеси у форматі відеосемінарів. Понад 2500 учасників взяли участь у відеосемінарах.

Особливістю системи навчання в ОТП Банку є унікальна комплексна програма розвитку керівників, яка складається з 26 занять.

Щороку понад 300 менеджерів проходять цю програму для управління персоналом за єдиними сучасними стандартами.

ЗОВНІШНЄ НАВЧАННЯ

ОТП Банк на постійній основі залучає кращих тренерів та спікерів вітчизняного ринку для навчання та поглиблення навичок співробітників.

У 2019 році понад 300 співробітників пройшли зовнішні тренінги для розвитку професійних та особистих якостей.

РОЗВИТОК ПЕРСОНАЛУ

В ОТП Банку діє програма кадрового резерву керуючих. Кожен учасник програми впродовж року отримує різносторонній досвід, аби у майбутньому стати успішним керуючим відділення ОТП Банку.

ПРОТИДІЯ КОРУПЦІЇ

Для неухильного дотримання усіх вимог законодавства України з питань боротьби з корупцією, в Банку затверджена та діє Антикорупційна програма АТ «ОТП БАНК» (далі – Програма). Норми Програми проголошують, що працівники Банку, посадові особи, керівник і засновники (учасники) у своїй внутрішній діяльності, а також у право-відносинах із діловими партнерами, органами державної влади, органами місцевого самоврядування керуються принципом «нульової толерантності» до будь-яких проявів корупції та хабарництва та вживатимуть всіх передбачених законодавством заходів щодо запобігання, виявлення та протидії корупції і пов'язаним з нею діям (практикам). Програма встановлює стандарти та вимоги відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» та Типової антикорупційної програми, затвердженої рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції.

Банк, зокрема Відділ комплаєнсу, забезпечує розробку та вжиття заходів, які є необхідними та достатніми для запобігання, виявлення і протидії корупції у своїй діяльності.

З метою виявлення фактів та/або підозр Банком організовані безпечні, конфіденційні та доступні засоби інформування працівниками Банку про факти/підбурювання/підозри в корупційних порушеннях, таких як пропонування (або підозра) неправомірної вигоди третьою особою; вимагання надання (або підозра) неправомірної вигоди; підбурювання до вчинення корупційних дій; порушення вимог Програми (або про випадки підбурювання до таких дій), отримання відомостей про наміри або факти, що можуть свідчити про використання або намір використання Банку або його працівників в діяльності, що містять або можуть містити ознаки корупційної складової.

Для повідомлення працівниками Банку про факти порушення Програми, вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, на внутрішньому порталі Банку та на офіційному веб-сайті Банку розміщена відповідна інформація.

Заборонені будь-які дії з метою отримання переваги без належного на те права або отримання незаконної переваги (фінансові чи інші переваги), такі як – за виключенням грошових коштів – подарунки, кредит, застава, будь-яка пропозиція щодо надання кредиту,

знижки, розваги, послуги, бонуси/пільги, пропозиція роботи, туристичні путівки тощо в обмін на лояльність. Жоден співробітник Банку чи будь-яка інша особа, яка діє від імені Банку, не може пропонувати, обіцяти чи здійснити виплату, чи здійснити іншу дію, пов'язану з банківськими ресурсами та цінностями, чи вимагати або отримувати такі переваги з метою впливу на публічних чи інших осіб (або які можуть призвести до появи впливу таких осіб) чи з метою отримання невиннованої бізнес-мети для Банку чи клієнта. Вказані переваги не мають мінімальної вартості чи цінового

порогу взагалі, який повинен бути перевищений для проведення такого платежу з вищевказаною метою.

Не допускається здійснення благодійної діяльності, якщо її здійснення є умовою укладення будь-якого договору, ухвалення рішення органом державної влади, органом місцевого самоврядування або здійснюється з метою отримання переваг у підприємницькій діяльності, а також якщо діловий партнер або орган державної влади, орган місцевого самоврядування наполягає на здійсненні того чи іншого

виду благодійної діяльності через певну благодійну організацію.

З метою запобігання корупції ділові партнери Банку обираються згідно з критеріями, що базуються на прозорості діяльності, конкурентності, ділової репутації, якості товарів, робіт і послуг та надійності.

Банк забезпечує правовий та інший захист осіб, які добросовісно повідомляють про можливі факти порушення вимог Програми, вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

**Консолідована фінансова звітність
та звіт незалежного аудитора
за рік, який закінчився
31 грудня 2019 року**

Зміст

	Стор.1-78
ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА	4-7
КОНСОЛІДОВАНА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ:	
Консолідований звіт про прибутки і збитки та інші сукупні доходи	8
Консолідований звіт про фінансовий стан	9
Консолідований звіт про зміни у капіталі	10
Консолідований звіт про рух грошових коштів	11
Примітки до консолідованої фінансової звітності	
1. Загальна інформація	13
2. Операційне середовище	14
3. Основні принципи облікової політики	15
4. Чистий процентний дохід до формування резерву під очікувані кредитні збитки активів, за якими нараховуються проценти	30
5. Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків за активами, за якими нараховуються проценти	31
6. Комісійні доходи і витрати	32
7. Операційні витрати	32
8. Податок на прибуток	33
9. Грошові кошти та рахунки у Національному банку України	34
10. Кошти в банках	35
11. Кредити клієнтам	36
12. Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	40
13. Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	40
14. Основні засоби та нематеріальні активи	41
15. Активи з права користування	42
16. Інші активи	43
17. Кошти банків та інших фінансових установ	43
18. Рахунки клієнтів	44
19. Орендні зобов'язання	45
20. Інші зобов'язання	46
21. Акціонерний капітал, емісійний дохід та інший додатковий капітал	47
22. Умовні та контрактні зобов'язання	48
23. Операційні сегменти	49
24. Операції з пов'язаними сторонами	52
25. Справедлива вартість фінансових інструментів	54
26. Управління капіталом	56
27. Політика управління ризиками	58
28. Придбання дочірньої компанії	78

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

АКЦІОНЕРУ АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП БАНК»

Звіт щодо аудиту консолідованої фінансової звітності

ДУМКА

Ми провели аудит консолідованої фінансової звітності АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП БАНК» («Банк») та його дочірнього підприємства («Група»), що складається з консолідованого звіту про фінансовий стан на 31 грудня 2019 року, та консолідованого звіту про прибутки і збитки та інші сукупні доходи, консолідованого звіту про зміни у власному капіталі та консолідованого звіту про рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою, та приміток до консолідованої фінансової звітності, включаючи стислий виклад значущих облікових політик.

На нашу думку, консолідована фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах консолідований фінансовий стан Групи на 31 грудня 2019 року, та її консолідовані фінансові результати і консолідовані грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ») та відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо складання консолідованої фінансової звітності («Закон про бухгалтерський облік та фінансову звітність»).

ОСНОВА ДЛЯ ДУМКИ

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту («МСА»). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудитора за аудит консолідованої фінансової звітності» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Групи згідно з Кодексом етики професійних бухгалтерів Ради з Міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (Кодекс РМСЕБ) та етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту консолідованої фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки.

КЛЮЧОВІ ПИТАННЯ АУДИТУ

Ключові питання аудиту – це питання, які, на наше професійне судження, були найбільш значущими під час нашого аудиту консолідованої фінансової звітності за поточний період. Ці питання розглядались у контексті нашого аудиту консолідованої фінансової звітності в цілому та враховувались при формуванні думки щодо цієї консолідованої фінансової звітності. Ми не висловлюємо окремої думки щодо цих питань.

Ключове питання аудиту	Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту
Резерви на покриття очікуваних кредитних збитків за кредитами та заборгованістю клієнтів	Наші аудиторські процедури включали: Оновлення розуміння процесів та контрольних процедур Групи щодо визначення суттєвого збільшення кредитного ризику та події дефолту, оцінки ймовірності настання дефолту, а також оцінки очікуваних кредитних збитків за кредитами та заборгованістю клієнтів.

Ключове питання аудиту	Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту
Резерви на покриття очікуваних кредитних збитків відображають оцінку менеджменту 12-місячних очікуваних кредитних збитків за активами на Етапі 1 або очікуваних кредитних збитків на весь строк дії інструменту за активами на Етапі 2 та Етапі 3 на звітну дату. Вони розраховуються на груповій основі для кредитів зі спільними характеристиками ризику і на індивідуальній основі для істотних кредитів. Розрахунок очікуваних кредитних збитків на груповій та індивідуальній основі вимагає застосування суджень. Очікувані кредитні збитки на груповій основі розраховуються за допомогою статистичних моделей, які апроксимують вплив поточних та майбутніх економічних і кредитних умов на великі портфелі кредитів. Вхідні дані для цих моделей є предметом судження керівництва і моделі переглядаються керівництвом. Для розрахунку очікуваних кредитних збитків на індивідуальній основі необхідне застосування суджень при оцінці сценаріїв очікуваних майбутніх грошових потоків, пов'язаних з цим кредитом. Також, предметом судження є оцінка того, чи відбулося суттєве збільшення кредитного ризику за активом з моменту його первісного визнання. Резерви на покриття очікуваних кредитних збитків є ключовим питанням аудиту через суттєвість балансу кредитів, що складали 25,469,028 тисячі гривень станом на 31 грудня 2019 року, і суттєвість суджень при розрахунку, як зазначено в примітках 3, 11 та 27.	- Щодо очікуваних кредитних збитків на груповій основі доречність змін політики моделювання та методології, що використовується для суттєвих кредитних портфелів, була незалежно оцінена із залученням внутрішніх фахівців з актуарних розрахунків та кредитних ризиків, на відповідність стандартам бухгалтерського обліку та ринковим практикам. Ми також оцінили доречність суджень керівництва щодо використовуваних методик розрахунку, сегментації, ідентифікації значного зростання кредитного ризику, періоду статистики для розрахунку показників ймовірності дефолту та показників відшкодування, включаючи макроекономічні коригування, та вартості застави. Ми перевірили на вибірковій основі повноту і точність історичних даних, використаних як вхідні дані у групових моделях, та перевірили припущення щодо прогнозних даних до зовнішніх макроекономічних прогнозів. - Щодо індивідуальних резервів доречність змін методології резервування була незалежно оцінена для вибірки кредитів по всьому портфелю, відібраних на основі ризику. Незалежна оцінка суми визнаних очікуваних кредитних збитків була проведена на основі детальної інформації щодо кредиту та контрагента з кредитної справи. За вибіркою контрагентів розрахунки дисконтованих грошових потоків були перераховані. - Ми перевірили повноту і точність відповідних приміток до консолідованої фінансової звітності.

ІНША ІНФОРМАЦІЯ

Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію. Інша інформація складається зі звіту про управління, звіту про корпоративне управління (але не є консолідованою фінансовою звітністю та нашим звітом аудитора щодо неї), які ми отримали до дати цього звіту аудитора, і річної інформації емітента, яка також включає звіт про корпоративне управління, яку ми очікуємо отримати після цієї дати.

Наша думка щодо консолідованої фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію та ми не робимо висновку з будь-яким рівнем впевненості щодо цієї іншої інформації.

У зв'язку з нашим аудитом консолідованої фінансової звітності нашою відповідальністю є ознайомитися з іншою інформацією, зазначеною вище, та при цьому розглянути, чи існує суттєва невідповідність між іншою інформацією і консолідованою фінансовою звітністю або нашими знаннями, отриманими під час аудиту, або чи ця інша інформація має вигляд такої, що містить суттєве викривлення. Якщо на основі проведеної нами роботи стосовно іншої інформації, отриманої до дати звіту аудитора, ми доходимо висновку, що існує суттєве викривлення цієї іншої інформації, ми зобов'язані повідомити про цей факт. Ми не виявили таких фактів, які б необхідно було включити до звіту.

Коли ми ознайомимося з річною інформацією емітента, якщо ми дійдемо висновку, що вона містить суттєве викривлення, нам потрібно буде повідомити інформацію про це питання тим, кого наділено найвищими повноваженнями.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ УПРАВЛІНСЬКОГО ПЕРСОНАЛУ ТА ТИХ, КОГО НАДІЛЕНО НАЙВИЩИМИ ПОВНОВАЖЕННЯМИ, ЗА КОНСОЛІДОВАНУ ФІНАНСОВУ ЗВІТНІСТЬ

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання консолідованої фінансової звітності відповідно до МСФЗ та Закону про бухгалтерський облік та фінансову звітність та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання консолідованої фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні консолідованої фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовно, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, крім випадків, якщо управлінський персонал або планує ліквідувати Групу чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Ті, кого наділено найвищими повноваженнями, несуть відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Групи.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ АУДИТОРА ЗА АУДИТ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що консолідована фінансова звітність у цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, коли воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї консолідованої фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом усього завдання з аудиту. Крім того, ми:

- Ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення консолідованої фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо й виконуємо

аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, а також отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, неправильні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю.

- Отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю.

- Оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом.

- Доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та на основі отриманих аудиторських доказів робимо висновок, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, що може поставити під значний сумнів здатність Групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в нашому звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у консолідованій фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Втім майбутні події або умови можуть примусити Групу припинити свою діяльність на безперервній основі.

- Оцінюємо загальне подання, структуру та зміст консолідованої фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує консолідована фінансова звітність операції та події, що покладені в основу її складання, так, щоб досягти достовірного подання.

Ми повідомляємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, разом з іншими питаннями інформацію про запланований обсяг та час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки заходів внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Ми також надаємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, твердження, що ми виконали відповідні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо їм про всі стосунки й інші питання, які могли б обґрунтовано вважатись такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це застосовно, щодо відповідних застережних заходів.

З переліку всіх питань, інформація щодо яких надавалась тим, кого наділено найвищими повноваженнями, ми визначили ті, що були найбільш значущими під час аудиту консолідованої фінансової звітності поточного періоду, тобто ті, які є ключовими питаннями аудиту. Ми описуємо ці питання в нашому звіті аудитора крім випадків, якщо законодавчим чи регуляторним актом заборонено публічне розкриття такого питання, або коли за вкрай виняткових обставин ми визначаємо, що таке питання не слід висвітлювати в нашому звіті, оскільки негативні наслідки такого висвітлення можуть очікувано переважити його корисність для інтересів громадськості.

ЗВІТ ЩОДО ВИМОГ ІНШИХ ЗАКОНОДАВЧИХ І НОРМАТИВНИХ АКТІВ

10 вересня 2019 року на засіданні Наглядової Ради нас призначили аудиторами Групи. З урахуванням продовження та поновлення призначень, ми виконували аудиторське завдання з 28 вересня 2018 року по дату цього звіту.

Ми підтверджуємо, що звіт незалежного аудитора узгоджено з додатковим звітом для Наглядової Ради.

Ми підтверджуємо, що ми не надавали послуг, що заборонені МСА чи статтею 6, пунктом 4 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», та що ключовий партнер з аудиту та аудиторська фірма були незалежними по відношенню до Групи при проведенні аудиту.

Відповідно до вимог параграфу 11 статті 4 Інструкції про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України, затвердженої Постановою Правління Національного банку України № 373 від 24 жовтня 2011 року (зі змінами) («Інструкція № 373»), зазначаємо наступне:

- На нашу думку, за результатами проведених процедур в рамках аудиту консолідованої фінансової звітності Банку, Звіт про управління, складений відповідно до вимог статті 4 Інструкції № 373 та інформація в Звіті про управління, узгоджується з консолідованою фінансовою звітністю.

- Якщо ми виявимо, в рамках наших знань та розуміння діяльності Банку, отриманих при аудиті консолідованої фінансової звітності Банку, суттєві викривлення у Звіті про управління, ми маємо звітувати про такі викривлення. У нас немає предмету для звітування щодо даного питання.

ОСНОВНІ ВІДОМОСТІ ПРО АУДИТОРСЬКУ ФІРМУ

Повне найменування: ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ДЕЛОЙТ ЕНД ТУШ ЮКРЕЙНІАН СЕРВІСІЗ КОМПАНІ».

Місцезнаходження та фактичне місце розташування аудиторської фірми: Україна, 01033, м. Київ, вул. Жилианська, 48, 50а.

«Товариство з обмеженою відповідальністю «Делойт енд Туш Юкрейніан Сервісез Компані» внесене до розділів «Суб'єкти аудиторської діяльності», «Суб'єкти аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності» та «Суб'єкти аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності, що становлять суспільний інтерес» Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності АПУ за № 1973.»

ТОВ "Делойт енд Туш ЮСК"

Сертифікований аудитор *Наталія* Наталія Самойлова

Сертифікат аудитора банків № 0202
Аудиторської палати України, виданий 24 грудня 2014 року згідно з рішенням Аудиторської палати України № 304/2 номер реєстрації у Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності 102404

ТОВ «Делойт енд Туш Юкрейніан Сервісез Компані»
Україна, 01033, м. Київ, вул. Жилианська, 48, 50а

26 березня 2020 року

Консолідований звіт про прибутки і збитки та інші сукупні доходи за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року

(у тисячах українських гривень)

	Примітки	2019	2018
Процентні доходи	4, 24	5,253,438	4,133,371
Процентні витрати	4, 24	(1,635,423)	(1,226,343)
Чистий процентний дохід до формування резерву на покриття збитків від знецінення активів, за якими нараховуються проценти	4	3,618,015	2,907,028
Комісійні доходи	6, 24	1,695,811	1,445,122
Комісійні витрати	6, 24	(392,952)	(297,109)
Чистий прибуток від операцій з іноземною валютою та банківськими металами	24	176,917	152,056
Чистий прибуток від операцій з похідними фінансовими інструментами	24	164,169	164,224
Чистий прибуток від інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		43,502	5,570
Чистий збиток від модифікації фінансових активів		(12,884)	(20,320)
Формування резерву на покриття очікуваних збитків за активами, за якими нараховуються проценти	5, 24	(145,694)	(393,928)
(Формування)/розформування резерву на покриття очікуваних збитків за іншими операціями		(46,447)	4,344
Інші доходи	24	165,598	97,632
Чистий непроцентний прибуток		1,648,020	1,157,591
Операційний прибуток		5,266,035	4,064,619
Операційні витрати	7, 24	(2,041,548)	(1,662,895)
Прибуток до оподаткування		3,224,487	2,401,724
Витрати з податку на прибуток	8	(557,610)	(427,414)
Чистий прибуток за рік		2,666,877	1,974,310
Інші сукупні (збитки)/доходи			
Статті, які в подальшому можуть бути рекласифіковані до складу прибутків або збитків:			
Зміна справедливої вартості інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		(3,284)	65,465
Інші сукупні (збитки)/доходи		(3,284)	65,465
Всього сукупних прибутків за рік		2,663,593	2,039,775
Прибуток на акцію			
Середньозважена кількість простих акцій в обігу		499,238	499,238
Базисний та розбавлений прибуток на акцію, в українських гривнях		5,342	3,955

Затверджено до випуску керівництвом Групи та підписано від його імені:

Тамаш Хак-Ковач
Голова Правління

26 березня 2020 року

Наталя Дюба
Головний бухгалтер

26 березня 2020 року

Примітки, надані на сторінках 13-77, є невід'ємною частиною цієї консолідованої звітності.

Консолідований звіт про фінансовий стан станом на кінець дня 31 грудня 2019 року

(у тисячах українських гривень)

	Примітки	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
АКТИВИ			
Грошові кошти та рахунки у Національному банку України	9	3,139,593	2,320,458
Кошти в банках	10, 24	4,308,470	2,507,127
Кредити клієнтам	11, 24	25,469,028	22,059,052
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	12	3,631,783	1,102,220
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	13	7,212,296	3,677,428
Основні засоби та нематеріальні активи	14	570,535	478,898
Активи з права користування	15	191,946	–
Поточні активи з податку на прибуток		5,137	127,402
Відстрочені активи з податку на прибуток	8	38,747	177,315
Інвестиційна нерухомість		28,152	39,381
Інші активи	16, 24	233,118	267,857
ВСЬОГО АКТИВІВ		44,828,805	32,757,138
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти банків та інших фінансових установ	17, 24	567,801	441
Рахунки клієнтів	18, 24	35,094,301	26,855,632
Орендні зобов'язання	19	174,425	–
Поточні зобов'язання з податку на прибуток		84,827	–
Інші зобов'язання	20, 24	793,970	646,259
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		36,715,324	27,502,332
КАПІТАЛ			
Акціонерний капітал	21	6,186,023	6,186,023
Емісійний дохід	21	405,075	405,075
Інший додатковий капітал	21	1,236,294	1,236,294
Резерв переоцінки інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		71,001	67,683
Нерозподілений прибуток/(Накопичений дефіцит)		215,088	(2,640,269)
ВСЬОГО КАПІТАЛУ		8,113,481	5,254,806
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА КАПІТАЛУ		44,828,805	32,757,138

Затверджено до випуску керівництвом Групи та підписано від його імені:

Тамаш Хак-Ковач
Голова Правління

26 березня 2020 року

Наталя Дюба
Головний бухгалтер

березня 2020 року

Примітки, надані на сторінках 13-77, є невід'ємною частиною цієї консолідованої звітності.

Консолідований звіт про зміни у капіталі за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року

(у тисячах українських гривень)

	Примітки	Акціонерний капітал	Емісійний дохід	Інший додатковий капітал	Резерв переоцінки інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю	(Накопичений дефіцит)/ Нерозпо-ділений прибуток	Всього капіталу
1 січня 2018 року		6,186,023	405,075	1,236,294	29,629	(4,614,579)	3,242,442
Зміна справедливої вартості інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		-	-	-	38,054	-	38,054
Чистий прибуток		-	-	-	-	1,974,310	1,974,310
1 січня 2019 року		6,186,023	405,075	1,236,294	67,683	(2,640,269)	5,254,806
Зміна справедливої вартості інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		-	-	-	3,318	(3,526)	(208)
Прибуток від вигідної покупки компанії	28	-	-	-	-	192,006	192,006
Чистий прибуток		-	-	-	-	2,666,877	2,666,877
31 грудня 2019 року		6,186,023	405,075	1,236,294	71,001	215,088	8,113,481

Затверджено до випуску керівництвом Групи та підписано від його імені:

Тамаш Хак-Ковач
Голова Правління

26 березня 2020 року

Наталя Дюба
Головний бухгалтер

26 березня 2020 року

Примітки, надані на сторінках 13-77, є невід'ємною частиною цієї консолідованої звітності.

Консолідований звіт про рух грошових коштів за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року

(у тисячах українських гривень)

	Примітки	2019	2018
Рух грошових коштів від операційної діяльності			
Проценти отримані		4,843,858	4,067,586
Проценти сплачені		(1,563,618)	(1,235,182)
Комісійні доходи отримані		1,695,811	1,445,122
Комісійні витрати сплачені		(392,952)	(297,109)
Чистий прибуток від операцій з іноземною валютою та банківськими металами		236,591	227,450
Чистий прибуток від операцій з похідними фінансовими інструментами		167,162	166,613
Інші доходи отримані		177,171	78,053
Операційні витрати сплачені		(1,775,680)	(1,507,226)
Рух грошових коштів від операційної діяльності до змін операційних активів та зобов'язань		3,388,343	2,945,307
Зміни операційних активів та зобов'язань:			
Збільшення коштів в банках		(483,132)	-
Збільшення кредитів клієнтам		(4,077,017)	(5,442,089)
Збільшення інших активів		(68,134)	(33,918)
Збільшення коштів банків та інших фінансових установ		187,026	4,139
Збільшення рахунків клієнтів		10,126,857	1,386,129
Збільшення інших зобов'язань		160,849	40,557
Грошові кошти отримані/(використані) від операційної діяльності до оподаткування		9,234,792	(1,099,875)
Податок на прибуток сплачений		(206,813)	-
Чисті грошові кошти від операційної діяльності		9,027,979	(1,099,875)
Рух грошових коштів від інвестиційної діяльності			
Придбання основних засобів, нематеріальних активів		(198,841)	(159,284)
Надходження від реалізації основних засобів та нематеріальних активів та інвестиційної нерухомості		11,964	4,891
Придбання інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		(36,760,827)	(23,144,576)
Надходження від реалізації та погашення інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		34,291,919	22,766,422
Придбання інвестицій, що оцінюються за амортизованою собівартістю		(112,055,301)	(98,270,000)
Надходження від погашення інвестицій, що оцінюються за амортизованою собівартістю		108,521,000	99,050,003
Чистий вплив грошових коштів від купівлі підприємства		(60,151)	-
Чисті грошові кошти (використані)/отримані в інвестиційній діяльності		(6,250,237)	247,456

Консолідований звіт про рух грошових коштів за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року (продовження)

(у тисячах українських гривень)

	Примітки	2019	2018
Рух грошових коштів від фінансової діяльності			
Надходження позикових коштів від міжнародних фінансових організацій		367,935	–
Погашення орендного зобов'язання		(154,803)	–
Чисті грошові кошти використані в фінансової діяльності		213,132	–
Вплив змін курсів іноземних валют на грошові кошти та їх еквіваленти		(843,799)	(206,328)
Чисте збільшення/(зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів		2,147,075	(1,058,747)
ГРОШОВІ КОШТИ ТА ЇХ ЕКВІВАЛЕНТИ, на початок року	9	4,827,585	5,886,332
ГРОШОВІ КОШТИ ТА ЇХ ЕКВІВАЛЕНТИ, на кінець року	9	6,974,660	4,827,585

Затверджено до випуску керівництвом Групи та підписано від його імені:

Тамаш Хак-Ковач

Голова Правління

26 березня 2020 року

Ідентифікаційний код 21685166

Наталія Дюба

Головний бухгалтер

26 березня 2020 року

Примітки, надані на сторінках 13-77, є невід'ємною частиною цієї консолідованої звітності.

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2019 року (у тисячах український гривень)

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП Банк» (надалі – «Банк») є банком зі 100% іноземним капіталом. 1 червня 2006 року було підписано угоду про продаж 100% акцій Банку угорському Відкритому акціонерному товариству «Національний Ощадний і Комерційний Банк» (надалі – «ОТП Bank Plc.» або «Материнський Банк»). Дозвіл Антимонопольного Комітету України було отримано 15 серпня 2006 року. Згідно з рішенням Комісії Національного банку України (надалі – «НБУ») з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 2 жовтня 2006 року №266 ОТП Bank Plc. отримав дозвіл НБУ на придбання 100% акціонерного капіталу Банку.

7 листопада 2006 року до державного реєстру банків здійснено запис про реєстрацію редакції статуту Закритого акціонерного товариства «ОТП Банк» у зв'язку зі зміною назви Банку з Акціонерний комерційний банк «Райффайзенбанк Україна» на Закрите акціонерне товариство «ОТП Банк». Дана подія відбулась після завершення процедури придбання ОТП Bank Plc. Акціонерного комерційного банку «Райффайзенбанк Україна», що був заснований на підставі Договору про створення та діяльність Акціонерного комерційного банку «Райффайзенбанк Україна» від 13 листопада 1997 року та рішення Установчих зборів Банку від 28 листопада 1997 року.

На виконання вимог Закону України «Про акціонерні товариства» від 17 вересня 2008 року (зі змінами) та у відповідності з рішенням Загальних зборів акціонерів від 23 квітня 2009 року (Протокол №53) Закрите акціонерне товариство «ОТП Банк» змінило своє найменування на ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП Банк».

У відповідності з Рішенням Загальних зборів акціонерів від 5 квітня 2018 року (Протокол №77) ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП Банк» змінило тип акціонерного товариства АТ «ОТП Банк» з публічного на приватне та відповідно змінено найменування на АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК».

Юридична адреса та місцезнаходження Банку:
Україна, 01033, м. Київ, вул. Жилинська, 43.
Країна реєстрації – Україна.

Банк у своїй діяльності керується Законами України «Про банки та банківську діяльність», «Про акціонерні товариства», «Про цінні папери та фондовий ринок», «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Цивільним кодексом України, Господарським кодексом України, іншим чинним законодавством України, а також нормативно-правовими актами НБУ та інших органів виконавчої влади.

УЧАСНИКИ (АКЦІОНЕРИ) БАНКУ. Станом на кінець дня 31 грудня 2019 року єдиним акціонером Банку виступає ОТП Bank Plc. («ОТП Група»), юридична особа за законодавством Угорщини, розташована за адресою: Угорщина, 1051, м. Будапешт, вул. Надор, 16.

Материнський банк ОТП Bank Plc. є універсальним банком з повним спектром послуг для корпоративних і приватних клієнтів. ОТП Група є провідною фінансовою групою на угорському банківському ринку, яка надає послуги в сфері страхування, нерухомості, факторингу, лізингу та управління інвестиційними та пенсійними фондами.

ОТП Bank Plc. був заснований в 1949 році як державний ощадний банк. Наприкінці 1990 року банк було реорганізовано в публічну компанію з обмеженою відповідальністю та перейменовано у Національний Ощадний і Комерційний банк. Після приватизації, що розпочалася в 1995 році, частка держави в капіталі банку зменшилась до однієї привілейованої («золотої») акції. Наразі більшою частиною акцій банку володіють вітчизняні та іноземні інвестори – приватні та інституційні.

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА БАНКУ. Банк здійснює свою діяльність за допомогою регіональної мережі, що складається із 88 безбалансових операційних відділень (2018: 86 відділень) (на базі чотирьох з них працюють регіональні дирекції, зареєстровані НБУ), та регіональної дирекції Київського регіону, створеної в організаційній структурі Головного офісу Банку. Станом на кінець дня 31 грудня 2019 року кількість працівників Банку становить 3,362 осіб. (2018: 3,437 осіб).

ЛІЦЕНЗІЇ ТА ДОЗВОЛИ БАНКУ. На підставі ліцензії НБУ №191 від 5 жовтня 2011 року Банк надає повний спектр банківських послуг.

Відповідно до чинного законодавства і на підставі відповідних ліцензій Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Банк може здійснювати депозитарну діяльність зберігача цінних паперів та професійну діяльність на фондовому ринку з торгівлі цінними паперами: брокерську діяльність, дилерську діяльність та андерайтинг. Банк не здійснює діяльність у сфері матеріального виробництва, торгівлі, страхування, крім виконання функцій страхового посередника. Банк є повним учасником Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

Результати роботи Банку в 2019 році викладені в примітках до цієї консолідованої фінансової звітності.

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ (ПРОДОВЖЕННЯ)

Структура Групи АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП БАНК»

Банк є материнською компанією групи, яка складається з таких підприємств:

Назва	Країна здійснення операційної діяльності	Частка власності/акцій, які беруть участь у голосуванні, (%)		Вид діяльності
		31 грудня 2019	31 грудня 2018	
АТ «ОТП Банк» (материнська компанія)	Україна			Банківська діяльність
ТОВ «ОТП Факторинг Україна» (дочірнє підприємство)	Україна	100%	–	Стягнення платежів

ТОВ «ОТП Факторинг Україна» – дочірня компанія Банку. Компанія проводить свою діяльність на основі статуту від 1 лютого 2019 року. Основна діяльність Компанії полягає у наданні послуг за стягнення платежів.

Результати діяльності, а також активи та зобов'язання дочірнього підприємства включені в дану консолідовану фінансову звітність.

2. ОПЕРАЦІЙНЕ СЕРЕДОВИЩЕ

Починаючи з 2016 року, українська економіка демонструвала ознаки стабілізації після років політичної та економічної напруги. У 2019 році українська економіка продовжувала відновлюватись та досягла зростання реального ВВП у розмірі близько 3.6% (2018: 3.3%), мала невисокий рівень інфляції у розмірі 4.1% (2018: 9.8%), а також продемонструвала стабілізацію національної валюти (зміцнення національної валюти приблизно на 5% щодо долару США та на 11% щодо євро у порівнянні із середніми показниками за попередній рік).

Україна продовжує обмежувати свої політичні та економічні зв'язки із Росією, беручи до уваги анексію Криму, автономної республіки у складі України, а також збройний конфлікт із сепаратистами у деяких районах Луганської та Донецької областей. В результаті цього українська економіка продовжує переорієнтовуватись на ринок Європейського Союзу («ЄС»), реалізуючи весь потенціал Поглибленої та всеосяжної зони вільної торгівлі із ЄС.

Для подальшого сприяння провадження господарської діяльності в Україні НБУ, починаючи з 20 червня 2019 року, ліквідував вимогу щодо обов'язкового продажу надходжень в іноземній валюті, відмінив усі ліміти на репатріацію дивідендів із липня 2019 року та поступово знижував свою облікову ставку, вперше за останні два роки, з 18% в квітні 2019 року до 11% у січні 2020 року.

Рівень макроекономічної невизначеності в Україні у 2019 році продовжував залишатися високим у силу існування значної суми державного боргу, яка підлягала погашенню у 2019-2020 роках, що вимагає мобілізації суттєвого внутрішнього та зовнішнього фінансування в умовах, коли на ринках країн, які розвиваються, виникає все більше проблем із джерелами фінансування. Водночас, Україна успішно пройшла через період президентських та парламентських виборів. Усі новообрані органи влади продемонстрували свої наміри у питаннях запровадження реформ для стимуляції економічного зростання із одночасним забезпеченням макро-фінансової стабільності та лібералізацією економічного середовища. Ці зміни призвели, окрім іншого, до підвищення довгострокового рейтингу дефолту емітента в іноземній та національній валюті, присвоєного Україні рейтинговим агентством Fitch, із показника «В-» до «В», із позитивним прогнозом.

Подальше економічне зростання залежить, великою мірою, від успіху українського уряду в реалізації запланованих реформ та ефективного співробітництва з Міжнародним валютним фондом («МВФ»).

Крім цього, на початку 2020 року у світі став швидко поширюватися новий коронавірус (COVID-19), що призвело до того, що Всесвітня організація охорони здоров'я («ВООЗ») у березні 2020 року оголосила про початок пандемії. Заходи, які вживають багато країн для стримування поширення COVID-19, призводять до значних операційних складнощів для багатьох компаній і завдають істотного впливу на світові фінансові ринки. Оскільки ситуація швидко розвивається, COVID-19 може істотно вплинути на діяльність багатьох компаній у різних секторах економіки, включно, але не обмежуючись, порушенням операційної діяльності у результаті призупинення або закриття виробництва, порушенням ланцюгів постачань, карантинном персоналу, зниженням попиту та труднощами з отриманням фінансування. Окрім того, Банк може зіштовхнутися з іще більшим впливом COVID-19 у результаті його негативного впливу на

глобальну економіку та основні фінансові ринки. Істотність впливу COVID-19 на операційну діяльність Банку великою мірою залежить від тривалості та поширення впливу вірусу на світову та українську економіку.

3. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ

ЗАЯВА ПРО ВІДПОВІДНІСТЬ. Дана консолідована фінансова звітність Банку була підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (надалі – «МСФЗ»), прийнятих Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (надалі – «РМСБО»), та тлумачень, випущених Комітетом з тлумачень Міжнародної фінансової звітності (надалі – «КТМФЗ»).

Дана консолідована фінансова звітність представлена у тисячах українських гривень, якщо не зазначено інше.

Дана консолідована фінансова звітність була підготовлена за методом історичної собівартості, за винятком оцінки за справедливою вартістю певних фінансових інструментів.

Банк веде свій бухгалтерський облік згідно з українським законодавством. Дана консолідована фінансова звітність була підготовлена на основі бухгалтерських записів, які Банк веде у відповідності до нормативно-правових актів НБУ, та містить коригування, необхідні для подання фінансової звітності згідно з МСФЗ. Ці коригування консолідованої фінансової звітності включають певні зміни класифікації з метою відображення економічної сутності відповідних операцій, включаючи зміну класифікації активів та зобов'язань, доходів та витрат у відповідних статтях консолідованої фінансової звітності.

ОСНОВА КОНСОЛІДАЦІЇ

Ця консолідована фінансова звітність включає фінансову звітність Банку та його дочірнього підприємства. Контроль досягається тоді, коли Банк:

- має владні повноваження щодо об'єкта інвестування;
- зазнає ризиків або має права щодо змінних результатів діяльності об'єкта інвестування; та
- має здатність використовувати свої владні повноваження щодо об'єкта інвестування для впливу на свої результати.

Банк здійснює оцінку наявності або відсутності контролю над об'єктом інвестицій, якщо факти та обставини вказують на зміни одного або більше із трьох перелічених вище елементів контролю.

У випадку, коли Банк не має більшості прав голосу в об'єкті інвестування, він володіє владними повноваженнями над цим об'єктом інвестицій, коли прав голосу достатньо для забезпечення його практичної здатності керувати значущими видами діяльності об'єкта інвестування одноосібно. Оцінюючи, чи є права голосу Банку достатніми для надання йому владних повноважень, Банк враховує усі факти та обставини, у тому числі:

- розмір утримуваного Банком пакету голосів порівняно із розміром та ступенем розпорошеності пакетів інших утримувачів прав голосу;
- потенційні права голосу, утримувані Банком, інших утримувачів голосів або інших сторін;
- права, які виникають внаслідок інших контрактних угод; та
- будь-які додаткові факти та обставини, які вказують на те, що Банк має або не має можливості керувати значущими видами діяльності у період часу, коли необхідно прийняти рішення, включно з порядком розподілу голосів під час голосування на попередніх зборах акціонерів.

Консолідація дочірнього підприємства розпочинається із дати, коли Банк отримує контроль над дочірнім підприємством, та припиняється, коли Банк втрачає контроль над дочірнім підприємством. Зокрема, доходи і витрати дочірнього підприємства, придбаного або проданого протягом року, включаються до консолідованого звіту про прибутки та збитки, починаючи із дати отримання Банком контролю і до дати втрати Банком контролю над дочірнім підприємством.

У випадку необхідності у фінансову звітність дочірніх підприємств вносяться коригування для приведення їхньої облікової політики у відповідність до облікової політики Групи.

При підготовці консолідованої фінансової звітності всі операції, залишки за розрахунками, а також доходи і витрати, які виникли у результаті операцій між підприємствами Групи, виключаються.

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

3. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ (ПРОДОВЖЕННЯ)

ОБ’ЄДНАННЯ ПІДПРИЄМСТВ

Операції придбання підприємств обліковуються із використанням методу придбання. Сума компенсації, яка передається під час операції об’єднання підприємств, оцінюється за справедливою вартістю, яка розраховується як сума справедливої вартості на дату придбання активів, переданих Групою, зобов’язань Групи перед колишніми власниками об’єкта придбання та часток власного капіталу, наданих Групою в обмін на отриманий контроль над відповідним об’єктом придбання. Витрати, пов’язані з операцією придбання, звичайно визнаються у складі прибутку або збитку того періоду, в якому вони були понесені.

Якщо первісний облік операції об’єднання підприємств не завершився на кінець звітного періоду, в якому відбувається об’єднання, Група відображає у консолідованій звітності попередні суми за статтями, стосовно яких облік не було завершено. У ці попередні суми вносяться коригування під час періоду оцінки (який не може перевищувати одного року від дати придбання) або визнаються додаткові активи або зобов’язання для відображення нової отриманої інформації щодо фактів та обставин, які існували на дату придбання, які, якби про них було відомо, могли вплинути на суми, визнані на цю дату.

Ефекти об’єднання суб’єктів господарювання або бізнесів під спільним контролем обліковуються через капітал.

Застосування нових стандартів та поправок до них

ВПЛИВ ВІД ПЕРВІСНОГО ЗАСТОСУВАННЯ МСФЗ 16 «ОРЕНДА»

У поточному році Група прийняла до застосування МСФЗ 16 «Оренда», який набуває чинності для річного періоду, який починається з 1 січня 2019 року.

МСФЗ 16 вводить нові або змінені вимоги щодо обліку оренди. Стандарт вводить значні зміни в облік оренди шляхом усунення відмінностей між операційною та фінансовою орендою, вимагаючи визнання активу з права користування та орендні зобов’язання в дату початку визнання для всіх договорів оренди, крім договорів короткострокової оренди та договорів оренди малоцінних активів. На відміну від обліку з боку орендаря, облік з боку орендодавця залишився практично незмінним. Вплив застосування МСФЗ 16 на консолідовану фінансову звітність Банку описано нижче.

Датою першого застосування МСФЗ 16 для Групи є 1 січня 2019 року.

Група застосувала МСФО 16 ретроспективно з визнанням кумулятивного наслідку першого застосування, який є визначенням на дату першого застосування. Відповідно, перерахунок порівняльної інформації не проводився.

ВПЛИВ НОВОГО ВИЗНАЧЕННЯ ОРЕНДИ. Група використовувала практичний прийом, запропонований в рамках переходу до МСФЗ 16, який дозволяє не здійснювати повторну оцінку того, чи є договір орендою або чи містить умови оренди. Відповідно, цей стандарт застосовано до договорів, які раніше були ідентифіковані як договори оренди із застосуванням МСБО 17 «Оренда» та КТМФЗ 4 «Визначення, чи містить угода оренду».

Група застосувала визначення оренди та відповідні роз’яснення, викладені в МСФЗ 16 до всіх договорів оренди, укладених або змінених після 1 січня 2019 року. При підготовці до первісного застосування МСФЗ 16 Група провела аналіз. Цей аналіз показав, що нове визначення оренди за МСФЗ 16 не змінить суттєво перелік договорів, які відповідають визначенню оренди.

Вплив на облік оренди з боку орендаря

Операційна оренда: МСФЗ 16 змінило принцип обліку Групою оренди, що раніше класифікувалась як операційна оренда відповідною до МСБО 17.

При першому застосуванні МСФЗ 16 за всіма договорами оренди (за винятком зазначених нижче) Група:

- визнала в консолідованому звіті про фінансовий стан активи з права користування та орендні зобов’язання, первісно оцінені за теперішньою вартістю майбутніх орендних платежів;
- визнала в консолідованому звіті про прибутки і збитки амортизацію активів з права користування та відсотків за орендними зобов’язаннями;
- їх коштів загальну суму грошових коштів, спрямованих на погашення основної частини (представленої у фінансовій діяльності) і відсотків (представлених в операційній діяльності).

Для договорів короткострокової оренди (строком до 12 місяців) і оренди малоцінних активів (як персональні комп’ютери)

Група визнає витрати з оренди рівномірно як дозволено МСФЗ 16. Ці витрати представлені в складі «операційних витрат» у складі прибутку або збитку.

Група використала єдину ставку дисконтування для портфелю оренди із схожими характеристиками.

Вплив на облік оренди з боку орендодавця

МСФО 16 не змінює суттєво облік оренди орендодавцем. За МСФЗ 16 орендодавець продовжує класифікувати оренду як фінансову або операційну і по різному обліковувати ці два типи оренди.

Проте, МСФЗ 16 змінив і розширив вимоги до розкриття інформації, особливо в частині управління ризиками орендодавцем збережених ним прав на базові активи.

Вплив першого застосування МСФЗ 16 на консолідовану фінансову звітність

Станом на 1 січня 2019 року Група визнала активи з права користування та орендні зобов’язання на суму 303,458 тисяч гривень.

Станом на 1 січня 2019 року середньозважена ставка дисконтування орендних зобов’язань становить 18.37 %.

У наступній таблиці показано зобов’язання з операційної оренди, розкриті відповідно до МСБО 17 на 31 грудня 2018 року, дисконтовані на дату первинного застосування та орендні зобов’язання, визнані у консолідованому звіті про фінансовий стан на дату первинного застосування.

	1 січня 2019 року
Орендні зобов’язання	
Зобов’язання за договорами операційної оренди на 31 грудня 2018 року	400,485
Теперішня вартість не сплачених орендних платежів	303,458
Короткострокова оренда та оренда малоцінних активів	(10,007)
Ефект дисконтування	(87,020)
Орендні зобов’язання визнані на 1 січня 2019 року	303,458

Поправки до МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» – Особливості передоплати з від’ємною компенсацією

Група застосувала поправки до МСФЗ 9 вперше в поточному році. Поправки до МСФЗ 9 роз’яснюють, що для того, щоб визначити чи задовольняють особливості передоплати критерію виплат тільки основної суми та процентів (SPPI), сторона за договором може виплатити або отримати об’ґрунтоване відшкодування за передоплату незалежно від її причини. Іншими словами, особливості передоплати з негативним відшкодуванням автоматично не порушують критерій виплат тільки основної суми та процентів (SPPI). Впровадження поправки не завдало суттєвого впливу на консолідовану фінансову звітність Групи.

Застосування наведених нижче поправок до стандартів не завдало жодного впливу на фінансовий стан або показники діяльності Групи, і не призвело до суттєвих змін в обліковій політиці Групи та сумах, відображених за поточний або попередні роки:

- Поправки до МСБО 28 «Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства» (видано 12 жовтня 2017 року і введено в дію на річні періоди, починаючи з 1 січня 2019 року).
- Щорічне удосконалення МСФЗ, 2015-2017 роки – поправки до МСБО 12, МСБО 23, МСФЗ 3 та МСФЗ 11 (видано 12 грудня 2017 року і введено в дію на річні періоди, починаючи з 1 січня 2019 року або після цієї дати).
- Тлумачення КТМФЗ 23 «Невизначеність щодо підходів до обчислення податку на прибуток» (видано 7 червня 2017 року і введено в дію на річні періоди, починаючи з 1 січня 2019 року).

СУТТЄВІ ОБЛІКОВІ ПОЛІТИКИ

ЧИСТІ ПРОЦЕНТНІ ДОХОДИ. Процентні доходи і витрати для усіх фінансових інструментів, за виключенням класифікованих як утримувані для торгівлі або які оцінюються чи визначені як такі, що оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, визнаються у статті «Чистий процентний дохід» як процентні доходи та процентні витрати у консолідовану звітність про прибутки або збитки із використанням методу ефективної ставки відсотка. Проценти за фінансовими інструментами, які оцінюються

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

3. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ (ПРОДОВЖЕННЯ)

за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, включаються до складу руху справедливої вартості протягом періоду.

Ефективна ставка відсотка являє собою ставку, яка точно дисконтує очікувані потоки грошових коштів від фінансового інструмента протягом очікуваного строку використання фінансового інструмента або, коли доцільно, коротшого періоду до чистої балансової вартості фінансового активу або фінансового зобов'язання. Майбутні потоки грошових коштів оцінюються з урахуванням всіх договірних умов за інструментом.

Розрахунок ефективної ставки відсотка включає усі гонорари, сплачені або отримані між сторонами договору, які супроводжують і безпосередньо стосуються конкретної кредитної угоди, витрати на здійснення операції та інші премії або дисконти. Для фінансових активів, які оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, витрати на здійснення операції визнаються у складі прибутку або збитку на момент первісного визнання.

Процентні доходи/процентні витрати розраховуються із застосуванням ефективної ставки відсотка до валової балансової вартості фінансових активів, не знецінених у результаті дії кредитного ризику (тобто за амортизованою вартістю фінансового активу до коригування із використанням будь-якого резерву на покриття очікуваних кредитних збитків), або амортизованої вартості фінансових зобов'язань. Для фінансових активів, знецінених у результаті дії кредитного ризику, процентні доходи розраховуються із застосуванням ефективної ставки відсотка до амортизованої вартості фінансових активів, знецінених у результаті дії кредитного ризику (тобто валової балансової вартості, за вирахуванням резерву на покриття очікуваних кредитних збитків). Для придбаних або створених фінансових активів, знецінених у результаті дії кредитного ризику, ефективна ставка відсотка відображає очікувані кредитні збитки під час визначення майбутніх потоків грошових коштів, які передбачається отримати від фінансового активу.

КОМІСІЙНІ ДОХОДИ/ВИТРАТИ. Комісійні доходи і витрати включають комісії, які не є невід'ємною частиною ефективної ставки відсотка (див. вгорі). Комісії, включені до цієї частини консолідованого звіту про прибутки або збитки Групи, включають, окрім іншого, комісії,

які нараховуються за обслуговування кредиту, плату за відсутність використання, яка стосується кредитних зобов'язань, коли малоймовірно, що вони приведуть до виникнення конкретної кредитної угоди, та комісії за організацію синдикативного кредиту.

Комісійні витрати стосовно послуг обліковуються тоді, коли відповідні послуги будуть отримані.

ФІНАНСОВІ АКТИВИ. Усі фінансові активи визнаються і припиняють визнаватися на дату торгівлі, коли операція придбання або продажу фінансового активу здійснюється за договором, умови якого вимагають доставки фінансового активу протягом часового періоду, визначеного відповідним ринком, і первісно оцінюються за справедливою вартістю, плюс витрати на операцію, за виключенням фінансових активів, які класифіковані як такі, що оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку. Витрати на операцію, які безпосередньо стосуються придбання фінансових активів, які класифіковані як такі, що оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, визнаються негайно у складі прибутку або збитку.

Вимагається, щоб усі визнані фінансові активи, які входять у сферу застосування МСФЗ 9, у подальшому оцінювались за амортизованою вартістю або справедливою вартістю на основі бізнес-моделі підприємства для управління фінансовими активами та характеристиками потоків грошових коштів за договорами від фінансових активів.

Зокрема:

- Боргові інструменти, які утримуються у рамках бізнес-моделі, метою якої є збирання потоків грошових коштів за договорами і яка має потоки грошових коштів за договорами, які є виплатами суто основної суми та процентів (SPPI), у подальшому оцінюються за амортизованою вартістю.

- Боргові інструменти, які утримуються у рамках бізнес-моделі, метою якої є як збирання потоків грошових коштів за договорами, так і продаж боргових інструментів і яка має потоки грошових коштів за договорами, які є суто виплатами основної суми та процентів (SPPI), у подальшому оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів.

- Усі інші боргові інструменти (тобто боргові інструменти, які управляються на основі справедливої вартості або утримуються для продажу) та інвестиції у капітал оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку.

Боргові інструменти за амортизованою собівартістю або за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів. Група визначає класифікацію та оцінку фінансових активів на основі характеристик грошових потоків за договорами від активів і бізнес-моделі Групи для управління активами.

Для активу, який має класифікуватись та оцінюватись за амортизованою собівартістю або за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів, його договірні умови повинні спричиняти грошові потоки, які є суто виплатами основної суми та процентів від непогашеної суми основного боргу.

Для цілей тестування стосовно суто виплат основної суми та процентів основна сума являє собою справедливу вартість фінансового активу на момент первісного визнання. Ця основна сума може змінюватись протягом строку дії фінансового активу (наприклад, якщо відбуваються погашення основної суми). Проценти включають компенсацію за вартість грошей у часі, за кредитний ризик, пов'язаний із непогашеною основною сумою, протягом конкретного періоду часу і за інші основні кредитні ризики та витрати, а також маржу прибутку. Оцінка суто виплат основної суми та процентів здійснюється у валюті, у якій деноміновано цей фінансовий актив.

Грошові потоки за договорами, які є суто виплатами основної суми та процентів, відповідають основній кредитній угоді. Договірні умови, які вводять схильність до ризиків або волатильність до грошових потоків за договорами і які не пов'язані із основною кредитною угодою, такі як схильність до змін у цінах на капітал або цін на товари, не викликають грошових потоків за договорами, які є суто виплатами основної суми та процентів. Створений або придбаний актив може бути базовою кредитною угодою незалежно від того, чи є він кредитом за своєю правовою формою.

Оцінка бізнес-моделей для управління фінансовими активами виконується на дату первісного застосування МСФЗ 9 для визначення класифікації фінансового ак-

тиву. Бізнес-модель застосовується ретроспективно до всіх фінансових активів, які існують на дату первісного застосування МСФЗ 9. Група визначає бізнес-моделі на рівні, який відображає те, яким чином групи фінансових активів управляються разом для досягнення конкретної бізнес-цілі. Бізнес-модель Групи не залежить від намірів керівництва щодо окремого інструмента; тому оцінка бізнес-моделі виконується на більш високому рівні агрегування, ніж на основі окремого інструмента.

Група має більше однієї бізнес-моделі для управління своїми фінансовими інструментами, які відображають те, яким чином Група управляє своїми фінансовими активами для генерування грошових потоків. Бізнес-моделі Групи визначають, чи виникнуть грошові потоки у результаті збирання грошових потоків за договорами, продажу фінансових активів або того чи іншого разом.

Група розглядає усю доступну відповідну інформацію під час здійснення оцінки бізнес-моделі. Однак, ця оцінка не виконується на основі сценаріїв, які Група не очікує обґрунтовано, що вони відбудуться, таких як так звані «песимістичні» або «стресові» сценарії. Група враховує усі доступні важливі докази, такі як:

- яким чином показники діяльності бізнес-моделі та фінансових активів, утримуваних в рамках цієї бізнес-моделі, оцінюються і доводяться до відома провідного управлінського персоналу підприємства;

- ризик, які впливають на показники ефективності Бізнес-моделі (та фінансові активи, утримувані в рамках цієї бізнес-моделі) і, зокрема, спосіб, у який цими ризиками управляють; та

- яким чином відбувається компенсація для менеджерів бізнесу (наприклад, чи базується сума компенсації на справедливій вартості активів, якими управляють, чи на зібраних грошових потоках за договорами).

На момент первісного визнання фінансового активу Група визначає, чи є нові визнані фінансові активи частиною бізнес-моделі, яка існує, і чи відображають вони початок дії нової бізнес-моделі. Група здійснює переоцінку своїх бізнес-моделей кожного звітного періоду для визначення того, чи змінилися бізнес-моделі у порівнянні з попереднім періодом. Для поточного звітного періоду Група не виявив змін у своїх бізнес-моделях.

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

3. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ (ПРОДОВЖЕННЯ)

Коли борговий інструмент, який оцінюється за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі іншого сукупного доходу, припиняє визнаватися, накопичений прибуток/збиток, раніше визнаний у складі іншого сукупного доходу, змінює свою класифікацію з капіталу на прибуток або збиток. І навпроти, для інвестиції у капітал, визначеної як така, що оцінюється за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі іншого сукупного доходу, накопичений прибуток/збиток, раніше визнаний у складі іншого сукупного доходу, не змінює свою класифікацію у подальшому на прибуток або збиток, але переводиться до складу капіталу. Боргові інструменти, які у подальшому оцінюються за амортизованою собівартістю або за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі іншого сукупного доходу, підлягають зменшенню корисності.

Фінансові активи, які оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку. Фінансові активи, які оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, є:

- активами з потоками грошових коштів за договорами, які не є виплатами тільки основної суми та процентів; або/та
- активами, які утримуються у бізнес-моделі, яка не призначена для збирання потоків грошових коштів за договорами або утримується для їхнього збирання чи продажу; або
- активами, визначеними як такі, що оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, із використання варіанту справедливої вартості.

Ці активи оцінюються за справедливою вартістю, причому будь-які прибутки/збитки, які виникають у результаті переоцінки, визнаються у складі прибутку або збитку.

Зміни класифікації. Якщо бізнес-модель, за якою Група утримує фінансові активи, змінюється, то фінансові активи, які зазнали впливу, змінюють свою класифікацію. Вимоги до класифікації та оцінки, які стосуються нової категорії, застосовуються перспективно із першого дня першого звітного періоду після змін у бізнес-моделі, які призводять до зміни класифікації фінансових активів Групи. Зміни у грошових потоках за договорами

розглядаються у рамках облікової політики у розділі «Зміни і припинення визнання фінансових активів», як описано нижче.

Зменшення корисності. Група визнає резерв під збитки щодо очікуваних кредитних збитків за такими фінансовими інструментами, які не оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку:

- грошові кошти та їхні еквіваленти;
- кошти в банках;
- кредити клієнтам;
- інвестиційні цінні папери;
- інші фінансові активи;
- випущені договори фінансових гарантій та кредитні зобов'язання.

За виключенням придбаних або створених фінансових активів, знецінених у результаті дії кредитного ризику (які розглядаються окремо нижче), очікувані кредитні збитки вимагається оцінювати за рахунок резерву під збитки у сумі, яка дорівнює:

- очікуваним кредитним збиткам на період 12 місяців, тобто очікуваним кредитним збиткам на весь термін дії активу, які виникають із таких подій дефолту, що можуть настати протягом 12 місяців після звітної дати (відносяться до Етапу 1); або
- очікуваним кредитним збиткам на весь строк дії активу, тобто очікуваним кредитним збиткам на весь строк дії активу, які виникають з усіх подій дефолту протягом строку дії фінансового інструмента (відносяться до Етапу 2 та Етапу 3).

Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків на весь строк дії активу вимагається формувати для фінансового інструмента, якщо кредитний ризик за цим фінансовим інструментом істотно збільшився з моменту первісного визнання. Для всіх інших фінансових інструментів очікувані кредитні збитки оцінюються у сумі, яка дорівнює 12-ти місячним очікуваним кредитним збиткам.

Очікувані кредитні збитки являють собою зважену на ймовірність оцінку теперішньої вартості кредитних збитків. Вони оцінюються як теперішня вартість різниці між грошовими потоками, належними для Групи за договором, та грошовими потоками, які Група передбачає

отримати і які впливають зі зважування численних майбутніх економічних сценаріїв, дисконтованих за ефективною ставкою відсотка активу.

- Для невикористаних кредитних зобов'язань очікувані кредитні збитки являють собою різницю між теперішньою вартістю різниці між грошовими потоками за договорами, належними для Групи, якщо власник зобов'язання знімає кошти з кредиту, та грошовими потоками, які Група передбачає отримати, якщо кошти з кредиту знімаються; та
- Для договорів фінансових гарантій очікувані кредитні збитки являють собою різницю між очікуваними виплатами для відшкодування власнику гарантованого боргового інструмента, за вирахуванням будь-яких сум, які Група передбачає отримати від власника, дебітора або іншої сторони.

Група оцінює очікувані кредитні збитки на індивідуальній основі або груповій основі для портфелів кредитів, які мають аналогічні характеристики ризиків. Оцінка резерву під збитки базується на теперішній вартості очікуваних грошових потоків від активу із використанням первісної ефективної ставки відсотка активу, незалежно від того чи оцінюється він на індивідуальній чи груповій основі.

Фінансові активи, знецінені у результаті дії кредитного ризику. Фінансовий актив є «знеціненим у результаті дії кредитного ризику», коли відбулися одна або більше подій, які мають негативний вплив на очікувані майбутні грошові потоки від фінансового активу. Фінансові активи, знецінені у результаті дії кредитного ризику, відносяться до активів Етапу 3. Докази зменшення корисності у результаті дії кредитного ризику включають дані, які піддаються спостереженню, про такі події:

- значні фінансові труднощі позичальника або емітента;
- порушення умов договору, наприклад дефолт або прострочення виплат;
- кредитор позичальника, з економічних або договірних причин, які стосуються фінансових труднощів позичальника, надає позичальнику поступку, яку інакше кредитор навіть і не розглядав би;
- зникнення активного ринку для фінансового активу у результаті дії фінансових труднощів; або

- придбання фінансового активу зі значною знижкою, яка відображає понесені кредитні збитки.

Між тим може виявитися неможливим виявити єдину конкретну подію; комбінований вплив декількох подій може спричинити зменшення корисності фінансових активів у результаті дії кредитного ризику. Група оцінює, чи зазнали боргові інструменти, які є фінансовими активами, які оцінюються за амортизованою собівартістю або справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів, зменшення корисності у результаті дії кредитного ризику на кожен звітний дату. Для оцінки того, чи зазнали суверенні боргові інструменти зменшення корисності у результаті дії кредитного ризику, Група розглядає такі фактори як дохідність облігацій, кредитні рейтинги та здатність позичальника отримати фінансування.

Кредит вважається знеціненим у результаті дії кредитного ризику, коли позичальнику надається поступка у силу погіршення фінансового стану позичальника, якщо тільки не існують докази того, що у результаті надання поступки ризик неотримання грошових потоків за договорами істотно зменшився і немає інших показників зменшення корисності. Для фінансових активів, за якими поступки передбачені, але не надаються, актив вважається знеціненим у результаті дії кредитного ризику, коли існують докази, які піддаються спостереженню, щодо зменшення корисності у результаті дії кредитного ризику, включно з відповідністю визначення дефолту. Визначення дефолту (див. нижче) включає індикатори малої ймовірності здійснення оплати і припинення виплат, якщо виплата сум прострочена на 90 днів або більше.

Придбані або створені фінансові активи, знецінені у результаті дії кредитного ризику. До придбаних або створених фінансових активів, знецінених у результаті дії кредитного ризику, ставляться інакше, тому що активи зазнали зменшення корисності у результаті дії кредитного ризику на момент первісного визнання. Для цих активів Група визнає усі зміни в очікуваних кредитних збитках на увесь період дії інструмента з моменту первісного визнання як резерв під збитки, причому будь-які зміни визнаються у складі прибутку або збитку. Сприятлива зміна для таких активів створює прибуток від зменшення корисності.

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

3. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ (ПРОДОВЖЕННЯ)

Визначення дефолту. Критично важливим для визначення очікуваних кредитних збитків є визначення дефолту. Визначення дефолту використовується під час оцінки суми очікуваних кредитних збитків і визначенні того, чи базується резерв під збитки на очікуваних кредитних збитках на 12 місяців чи на весь період дії інструмента, оскільки дефолт є компонентом ймовірності дефолту (PD), який впливає як на оцінку очікуваних кредитних збитків, так і на виявлення істотного збільшення кредитного ризику.

Група розглядає такі елементи як складові події дефолту:

- позичальник здійснив прострочення на більш ніж 90 днів за будь-яким суттєвим зобов'язанням перед Групою; або
- позичальник, скоріш за все, не виплатить свої кредитні зобов'язання перед Групою у повному обсязі.

Під час оцінки того, чи існує мала ймовірність виплати позичальником своїх кредитних зобов'язань, Група враховує як якісні, так і кількісні показники. Оцінювана інформація залежить від виду активу, наприклад, у корпоративному кредитуванні якісним показником, який використовується, є порушення фінансових умов, що не стосується роздрібного кредитування. Кількісні показники, такі як статус прострочення та невиплата за іншими зобов'язаннями того самого контрагента, є основними вхідними даними у цьому аналізі. Група використовує різноманітні джерела інформації для оцінки дефолту, власними даними так і із зовнішніх джерел.

Значне зростання кредитного ризику. Група здійснює моніторинг усіх фінансових активів, виданих кредитних зобов'язань та договорів фінансових гарантій, до яких застосовуються вимоги щодо зменшення корисності, для оцінки того, чи відбулося значне зростання кредитного ризику з моменту первісного визнання. Якщо відбулося значне зростання кредитного ризику, Група здійснить оцінку резерву під збитки на основі очікуваних кредитних збитків скоріше на весь строк дії інструмента, ніж на 12 місяців.

Під час оцінки того, чи збільшився кредитний ризик за фінансовим інструментом істотно з моменту первісного визнання, Група порівнює ризик настання дефолту за фінансовим інструментом на звітну дату на основі залишку строку до терміну погашення інструмента із ризиком настання дефолту, який очікувався для залишку строку до терміну погашення на дату первісного визнан-

ня, коли фінансовий інструмент був визнаний уперше. Під час здійснення такої оцінки Група бере до уваги як кількісну, так і якісну інформацію, яка є обґрунтованою та корисною, включно з історичним досвідом та прогнозою інформацією, яка доступна без докладання надмірних витрат чи зусиль, на основі історичного досвіду Групи та експертної кредитної оцінки, включно з прогнозою інформацією.

Коли актив стає простроченим на 30 днів, Група приймає, що відбулося значне зростання кредитного ризику, і актив знаходиться на Етапі 2 моделі зменшення корисності, тобто резерв на покриття збитків оцінюється як очікувані кредитні збитки на весь строк дії інструмента.

Зміна і припинення визнання фінансових активів. Зміна фінансового активу відбувається тоді, коли переглядаються договірні умови, які регулюють грошові потоки від фінансового активу або зазнають інших змін у періоді між первісним визнанням та погашенням фінансового активу. Зміна впливає на суму та/або строки грошових потоків за договором або негайно, або на певну майбутню дату. Окрім того, запровадження або коригування чинних фінансових умов за чинним кредитом являтиме собою зміну, навіть якщо ці нові або скориговані фінансові умови ще не впливають на грошові потоки негайно, але можуть вплинути на грошові потоки у залежності від того, чи буде виконуватись фінансова умова, чи ні (наприклад, зміна щодо збільшення процентної ставки, яка виникає у випадку порушення фінансових умов).

Група переглядає кредити, надані клієнтам, які зазнають фінансових труднощів, для максимального збільшення їхнього повернення та мінімізації ризику дефолту. Відмова від примусового стягнення кредиту застосовується у випадках, коли, незважаючи на те що позичальник вжив усіх достатніх зусиль для його виплати згідно з первісними договірними умовами, існує високий ризик настання дефолту або дефолт уже відбувся, і позичальник, як очікується, зможе виконати переглянуті умови. До переглянутих умов у більшості випадків належать подовження термінів погашення кредиту, зміни у строках грошових потоків від кредиту (погашення основної суми та процентів), скорочення суми належних до виплат грошових потоків (списання основної суми та процентів) і внесення поправок до фінансових умов. Група має розроблену політику щодо відмов від примусового стягнення заборгованості, яка застосовується до корпоративного та роздрібного кредитування.

Коли у фінансовий актив вноситься модифікація, Група оцінює, чи призводить ця зміна до припинення визнання. Згідно з політикою Групи модифікація призводить до припинення визнання, коли вона спричиняє виникнення суттєво інших умов.

У випадку коли фінансовий актив припиняє визнаватися, відбувається переоцінка резерву на покриття очікуваних кредитних збитків на дату припинення визнання для визначення чистої балансової вартості активу на цю дату. Різниця між цією переглянутою балансовою вартістю і справедливою вартістю нового фінансового активу з новими умовами призведе до виникнення прибутку або збитку після припинення визнання. Новий фінансовий актив матиме резерв на покриття збитків, який оцінюється на основі 12-ти місячних очікуваних кредитних збитків, за виключенням, коли новий кредит вважається створеним активом, який знецінився у результаті дії кредитного ризику. Це застосовується у випадку, коли справедлива вартість нового кредиту визнається зі значною знижкою у порівнянні з його переглянутою номінальною вартістю, тому що залишається високий ризик дефолту, який не зменшився у результаті модифікації.

Група здійснює моніторинг кредитного ризику модифікованих фінансових активів за рахунок оцінки якійсної та кількісної інформації, такої як чи має позичальник статус такого, що прострочує виплати за новими умовами.

Коли договірні умови фінансового активу змінюються, і ця модифікація не призводить до припинення визнання, Група визначає, чи не збільшився кредитний ризик фінансового активу суттєво з моменту первісного визнання.

Для фінансових активів, змінених у рамках політики Групи щодо відмов від примусового стягнення заборгованості, у випадку коли зміна не призвела до припинення визнання, оцінка ймовірності дефолту відображає здатність Групи зібрати змінні грошові потоки з урахуванням попереднього досвіду Групи з аналогічними діями щодо відмови від примусового стягнення заборгованості, а також різноманітних поведінкових показників, включно з показниками виплат позичальника, щодо змінених умов за договором. Якщо кредитний ризик залишається значно вищим, ніж очікувалося на момент первісного визнання, резерв під збитки продовжуватиме

оцінюватись у сумі, яка дорівнює очікуваним кредитним збиткам протягом всього строку дії інструмента.

Резерв під збитки за утримуваними від примусового стягнення кредитами загалом оцінюватиметься тільки на основі очікуваних кредитних збитків на 12 місяців, коли існують докази того, що позичальник покращив поведінку з виплат після зміни, що привело до сторнування раніше значного збільшення кредитного ризику.

У випадку коли модифікація не призводить до припинення визнання, Група розраховує прибуток/збиток від зміни, порівнюючи валову балансову вартість до і після зміни (за виключенням резерву на покриття очікуваних кредитних збитків). Потім Група оцінює очікувані кредитні збитки для модифікованого активу, коли очікувані грошові потоки, які виникають з модифікованого фінансового активу, включаються до розрахунку очікуваних нестач грошових коштів від первісного активу.

Група припиняє визнавати фінансовий актив лише тоді, коли спливає строк дії договірних прав на грошові потоки від активу (включно із закінченням строку, яке виникає у результаті зміни на суттєво інші умови), або коли фінансовий актив і усі суттєві ризики та винагороди від володіння активом передаються іншому підприємству. Якщо Група ані передає, ані зберігає усі суттєві ризики та винагороди від володіння і продовжує контролювати переданий актив, Група визнає свою збережену частку в активі і відповідне зобов'язання на суми, які вона може бути змушена виплатити. Якщо Група зберігає усі суттєві ризики та винагороди від володіння переданим фінансовим активом, Група продовжує визнавати фінансовий актив і також визнає забезпечену позику на суму отриманих надходжень.

Після повного припинення визнання фінансового активу різниця між балансовою вартістю активу та сумою компенсації отриманої і до отримання та накопиченим прибутком/збитком, який був визнаний у складі інших сукупних доходів та накопичений у складі капіталу, визнається у складі прибутку або збитку, за виключенням інвестиції у капітал, визначеної як така, що оцінюється за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів, коли накопичений прибуток/збиток, раніше визнаний у складі інших сукупних доходів, у подальшому не змінює свою класифікацію на прибуток або збиток.

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

3. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ (ПРОДОВЖЕННЯ)

Списання. Кредити та боргові цінні папери списуються, коли у Групі немає обґрунтованих очікувань щодо відшкодування фінансового активу (повністю або частково). Це відбувається тоді, коли Група визначає, що у позичальника немає активів або джерел доходів, які можуть генерувати достатні грошові потоки для погашення сум, які підлягають списанню. Списання являє собою подію припинення визнання. Група може застосувати примусові дії до списаних фінансових активів. Відшкодування у результаті примусових дій Групи приводить до прибутку від зменшення корисності. Списання кредитів та боргових цінних паперів не призводить до припинення позовної діяльності. Суми списаних активів протягом 2019 року розкриті у Примітці 5.

Подання резерву під очікувані кредитні збитки у консолідованому звіті про фінансовий стан. Резерви під очікувані кредитні збитки подаються у консолідованому звіті про фінансовий стан таким чином:

- для фінансових активів, оцінюваних за амортизованою вартістю: як вирахування з валової балансової вартості активів;
- для боргових інструментів, оцінюваних за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів: жодного резерву на покриття збитків не визнається у консолідованому звіті про фінансовий стан, оскільки їхня балансова вартість є справедливою вартістю. Однак, резерв під збитки включається як частина суми переоцінки у складі резерву переоцінки інвестицій;
- для кредитних зобов'язань та договорів фінансових гарантій: як резерв.

ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ. Фінансові зобов'язання класифікуються або як фінансові зобов'язання, які оцінюються «за справедливою вартістю, через прибуток або збиток», або «інші фінансові зобов'язання».

Інші фінансові зобов'язання. Інші фінансові зобов'язання, включно з депозитами та позиками, первісно оцінюються за справедливою вартістю, за вирахуванням витрат на операцію. У подальшому інші фінансові зобов'язання оцінюються за амортизованою собівартістю із використанням методу ефективної ставки відсотка.

Ефективна ставка відсотка є методом розрахунку амортизованої собівартості фінансового зобов'язання та розподілу процентних витрат протягом відповідного періоду. Щодо детальної інформації про ефективну ставку див. розділ «Чисті процентні доходи» вище.

Припинення визнання фінансових зобов'язань. Група припиняє визнавати фінансові зобов'язання тоді і тільки тоді, коли зобов'язання Групи виконані, анульовані або спливає строк їхньої дії. Різниця між балансовою вартістю фінансового зобов'язання, визнання якого було припинене, і компенсацією виплаченою або до виплати визнається у складі прибутку або збитку.

Договори фінансових гарантій. Договір фінансової гарантії являє собою договір, який вимагає від особи, яка його видала, здійснити визначені платежі для відшкодування особі, яка його утримує, збитків, понесених у результаті того, що певний дебітор не виконає належних платежів згідно з умовами боргового інструмента.

Договори фінансових гарантій, які видала Група, первісно оцінюються за справедливою вартістю і у подальшому оцінюються за більшою з величин:

- суми резерву під збитки, як визначено у відповідності до МСФЗ 9; та
- первісно визнаної суми, за вирахуванням, коли доцільно, накопиченої суми доходу, визнаного згідно з політикою Групи щодо визнання доходів.

Договори фінансових гарантій подаються як резерви у консолідованому звіті про фінансовий стан, а оцінка подається у складі інших доходів.

Безперервна діяльність. Консолідована фінансова звітність була підготовлена на основі припущення, що Група здатна продовжувати свою діяльність на безперервній основі у найближчому майбутньому. Керівництво та акціонери мають намір і в подальшому розвивати діяльність Групи в Україні. На думку керівництва, застосування припущення щодо здатності Групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі є адекватним, враховуючи належний рівень достатності капіталу, наміри акціонерів надавати підтримку Групи, а також історичний досвід, який свідчить, що короткострокові зобов'язання будуть рефінансовані у ході звичайної господарської діяльності.

Функціональна валюта. Позиції, включені в консолідовану фінансову звітність Групи, виражені у валюті, що найкращим чином відповідає економічній сутності подій та умов, що стосуються Групи («функціональна валюта»). Функціональною валютою даної консолідованої фінансової звітності є українська гривня. Всі значення заокруглені до цілих тисяч гривень, якщо не вказано інше.

Взаємозалік. Фінансові активи та зобов'язання згортаються, а в консолідованому звіті про фінансовий стан відображається згорнутий залишок, якщо Група має юридичне право здійснювати залік відображених у консолідованому звіті про фінансовий стан сум та має намір або зробити взаємозалік, або реалізувати актив та погасити зобов'язання одночасно. Доходи і витрати не згортаються у консолідованому звіті про прибутки і збитки та інші сукупні доходи, за виключенням тих випадків, коли це вимагається або дозволяється МСФЗ або відповідним тлумаченням, при цьому такі випадки окремо розкриваються в обліковій політиці Групи. При обліку передачі фінансового активу, яка не веде до припинення визнання такого активу, Група не згортає переданий актив та пов'язане з ним зобов'язання.

Грошові кошти та їх еквіваленти. Грошові кошти та рахунки у НБУ для цілей складання консолідованого звіту про фінансовий стан включають готівку в касі та залишки на кореспондентських та строкових депозитних рахунках у НБУ. Для цілей складання консолідованого звіту про рух грошових коштів до грошових коштів та їх еквівалентів включають активи, які можуть бути вільно конвертовані у відповідну суму грошових коштів протягом короткого періоду часу, а саме: готівку в касі, необмежені у використанні залишки на кореспондентських рахунках у НБУ, кошти, розміщені в банках, та угоди зворотного продажу з первісним строком погашення до 90 днів, за виключенням гарантійних депозитів та інших обмежених у використанні залишків на рахунках. При складанні консолідованого звіту про рух грошових коштів сума обов'язкового мінімального резерву, який депонується у НБУ, не включається до еквівалентів грошових коштів через існуючі обмеження щодо його використання.

Договори РЕПО і зворотного РЕПО. Цінні папери, продані за угодами про зворотний викуп («РЕПО»), обліковуються як забезпечені операції фінансування, при

цьому цінні папери, продані за договорами РЕПО, продовжують відображатися у консолідованому звіті про фінансовий стан, а зобов'язання контрагента включається до сум виплат за операціями РЕПО у складі депозитів і залишків коштів в інших банках або поточних рахунків і депозитів клієнтів залежно від ситуації. Різниця між ціною продажу і ціною зворотного викупу являє собою витрати на виплату процентів і визнається у прибутку або збитку протягом строку дії угоди про зворотний викуп за методом ефективної ставки відсотка. Цінні папери, придбані за угодами про зворотний продаж («зворотне РЕПО»), обліковуються як суми до отримання за операціями зворотного продажу у складі коштів у банках або кредитів клієнтам залежно від ситуації. Різниця між ціною придбання та ціною продажу являє собою процентний дохід і визнається у прибутку або збитку протягом строку дії угоди про зворотний продаж за методом ефективної ставки відсотка. Якщо активи, придбані за угодою про зворотний продаж, продаються третім особам, зобов'язання щодо повернення цінних паперів обліковується як зобов'язання і оцінюється за справедливою вартістю.

Похідні фінансові інструменти. У ході звичайної господарської діяльності Група укладає різноманітні договори похідних фінансових інструментів, включаючи форвардні договори та свопи, призначені для управління валютним ризиком та ризиком ліквідності, а також для цілей торгівлі. Похідні фінансові інструменти, що використовуються Групою, не призначені для хеджування і не кваліфікуються для обліку хеджування. Похідні фінансові інструменти первісно відображаються за справедливою вартістю на дату укладення договору і в подальшому переоцінюються до справедливої вартості на кожну звітну дату. Похідні фінансові інструменти відображаються як активи, коли їхня справедлива вартість має позитивне значення, і як зобов'язання, коли від'ємне.

Похідні фінансові інструменти включаються до складу інших активів або інших зобов'язань у консолідованому звіті про фінансовий стан. Прибутки та збитки, які виникають від цих інструментів, включаються до складу інших доходів у консолідованому звіті про прибутки і збитки та інші сукупні доходи.

Оподаткування. Витрати з податку на прибуток представляють собою суму витрат з поточного та відстроченого податків.

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

3. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ (ПРОДОВЖЕННЯ)

Поточний податок на прибуток. Витрати за поточним податком на прибуток базуються на оподаткованому прибутку за рік. Оподатковуваний прибуток відрізняється від фінансового прибутку до оподаткування, відображеного у консолідованому звіті про прибутки і збитки та інші сукупні доходи, оскільки не включає статей доходів або витрат, які оподатковуються або відносяться на витрати в інші роки, а також виключає статті, які ніколи не оподатковуються і не відносяться на витрати в цілях оподаткування. Витрати Групи за поточним податком розраховуються з використанням податкової ставки, яка діяла протягом звітного періоду.

Відстрочений податок на прибуток. Це податок, який, як очікується, повинен бути сплачений або відшкодований за різницями між балансовою вартістю активів та зобов'язань у консолідованій фінансовій звітності та відповідною податковою базою, яка використовується при розрахунках оподаткованого прибутку та обліковується за методом балансових зобов'язань. Відстрочені податкові активи визнаються з урахуванням ймовірності отримання у майбутньому оподаткованого прибутку, за рахунок якого можуть бути реалізовані тимчасові різниці, які відносяться на витрати. Такі активи не визнаються, якщо тимчасові різниці виникають внаслідок первісного визнання інших активів та зобов'язань у рамках операції, яка не впливає на розмір податкового чи бухгалтерського прибутку.

Балансова вартість відстрочених податкових активів переглядається на кожну звітну дату та зменшується у тій мірі, в якій більше не існує ймовірності наявності оподаткованого прибутку, якого буде достатньо для повного або часткового відшкодування такого активу.

Відстрочений податок визнається у консолідованому звіті про прибутки і збитки та інші сукупні доходи, крім тих випадків коли він пов'язаний зі статтями, які безпосередньо відносяться до статей капіталу, при цьому відстрочений податок також визнається у складі капіталу.

В Україні також існують інші податки, якими обкладається діяльність Групи. Ці податки включені як компонент операційних витрат у консолідованому звіті про прибутки і збитки та інші сукупні доходи.

ОСНОВНІ ЗАСОБИ ТА НЕМАТЕРІАЛЬНІ АКТИВИ. Основні засоби та нематеріальні активи відображаються за первісною історичною вартістю за вирахуванням накопиченої

амортизації та будь-якого визнаного збитку від знецінення. Історична вартість основних засобів складається з їх первісної вартості з урахуванням усіх витрат, пов'язаних з придбанням, доставкою, монтажем і введенням в експлуатацію зазначених активів.

Усі нематеріальні активи Групи мають кінцевий термін використання і включають переважно програмне забезпечення та ліцензії на право користування програмними продуктами.

Сума амортизації нараховується на балансову вартість основних засобів та нематеріальних активів з метою поступового списання активів протягом очікуваного строку їх корисного використання. Вона розраховується з використанням прямолінійного методу.

В 2019 році строки корисного використання основних засобів та нематеріальних активів переглядалися, строк корисного використання нематеріальних активів визначається, згідно з Положенням про порядок обліку основних засобів та нематеріальних активів АТ «ОТП Банк».

Об'єкт основних засобів та матеріальних активів припиняє визнаватися після вибуття або коли більше не очікується отримання майбутніх економічних вигід від продовження використання цього активу.

В кінці кожного звітного періоду Група оцінює, чи є якісь ознаки того, що корисність актива може зменшитись. Якщо балансова вартість активів перевищує очікувану вартість відшкодування, вона знижується до вартості відшкодування.

Умовні активи. Не визнаються у консолідованому звіті про фінансовий стан, але розкриваються у примітках до консолідованої фінансової звітності у тому випадку, коли є ймовірним надходження економічних вигід.

Умовні зобов'язання. Не визнаються у консолідованому звіті про фінансовий стан, але розкриваються у примітках до консолідованої фінансової звітності, за виключенням випадків, коли ймовірність вибуття ресурсів у результаті погашення є незначною.

Забезпечення. Визнаються, коли Група має існуюче юридичне або конструктивне зобов'язання, яке виникло

у результаті минулих подій, і ймовірно, що для погашення цього зобов'язання потрібне використання ресурсів, які втілюють у собі певні економічні вигоди; причому розмір таких зобов'язань можна достовірно оцінити. Забезпечення оцінюються у відповідності з МСБО 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи», який вимагає застосування оцінки та судження керівництва.

Інструменти власного капіталу. Інструмент власного капіталу – це будь-який договір, що підтверджує право на залишкову частку в активах Групи після вирахування всіх його зобов'язань. Інструменти капіталу, випущені Групою, відображаються в сумі надходжень за ними за вирахуванням прямих витрат на їх випуск.

Акціонерний капітал та емісійний дохід. Внески до акціонерного капіталу визнаються за первісною вартістю. Емісійний дохід виникає при перевищенні суми внесених коштів над номінальною вартістю випущених акцій. Прибутки та збитки від реалізації власних акцій відносяться до емісійного доходу.

Дивіденди від простих акцій визнаються у складі капіталу як зменшення капіталу в тому періоді, в якому вони були оголошені.

Резерви капіталу. Резерви, відображені у складі капіталу (інших сукупних доходів) у консолідованому звіті про фінансовий стан Групи, включають резерв переоцінки, який включає зміни справедливої вартості інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід.

Витрати на персонал. Витрати на заробітну плату, внески до загальнодержавних соціальних фондів, оплачувані щорічні відпустки, виплати за листками непрацездатності, премії, а також негрошові винагороди нараховуються в тому році, у якому відповідні послуги надавалися працівниками. Група згідно із законодавством України здійснює перерахування внесків (зборів) до таких загальнодержавних соціальних фондів: пенсійного, соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття та соціального страхування від нещасних випадків.

Кошти, що перераховуються до загальнодержавних соціальних фондів, визнаються витратами Групи

в міру їх здійснення. В складі витрат на персонал відображаються витрати на формування резервів на оплату відпусток та виплату премій. Група не має жодних інших зобов'язань за виплатами після звільнення працівників або інших істотних виплат, які потребують нарахування.

Операції з іноземною валютою. Консолідована фінансова звітність Групи представлена в українській гривні, валюті основного економічного середовища, в якому веде свою операційну діяльність Група (функціональній валюті). Монетарні активи та зобов'язання, виражені у валютах, які відрізняються від функціональної валюти Групи (іноземних валютах), перераховуються в українську гривню за відповідними офіційними курсами обміну валют, які діють на звітну дату.

Балансові активи та зобов'язання в іноземній валюті відображаються у консолідованому звіті про фінансовий стан за офіційним курсом, що діяв на дату їх виникнення, та переоцінюються за курсом на звітну дату. Доходи і витрати в іноземній валюті відображаються за офіційним курсом, що діяв на дату їх виникнення, а не на дату розрахунків, а при застосуванні касового методу – за курсом на день розрахунку. Усі отримані прибутки та збитки, які виникають у результаті такого перерахування, включаються до складу чистого прибутку/(збитку) від операцій з іноземною валютою.

Курси обміну валют. Офіційні курси гривні до іноземних валют станом на кінець дня 31 грудня 2019 та 2018 років, які використовувала Група при підготовці даної консолідованої фінансової звітності, представлені таким чином:

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Гривня/1 долар США	23.686200	27.688264
Гривня/1 євро	26.422000	31.714138

Звітність за сегментами. Група виділяє наступні операційні сегменти своєї діяльності: сегмент казначейських операцій, сегмент корпоративного бізнесу, сегмент середнього та малого бізнесу, сегмент роздрібного бізнесу та інші операції.

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українській гривень)

3. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ (ПРОДОВЖЕННЯ)

НОВІ І ПЕРЕГЛЯНУТІ ПРИЙНЯТІ МСФЗ

Група не застосовувала таких нових і переглянутих МСФЗ, які були випущені, але ще не набули чинності:

Стандарти/тлумачення	Набувають чинності для річних облікових періодів, які починаються на або після
МСФЗ 17 «Страхові контракти»	1 січня 2023 року
Поправки до МСФЗ 10 та МСБО 28 «Продаж або внесок активів в угодах між інвестором і його асоційованою компанією або спільним підприємством»	Дата не визначена
Поправки до МСФЗ 3 «Визначення бізнесу»	1 січня 2020 року
Поправки до МСБО 1 та МСБО 8 «Визначення суттєвості»	1 січня 2020 року
Поправки до концептуальних основ фінансової звітності «Поправки до посилань концептуальних основ стандартів МСФЗ»	1 січня 2020 року
Щорічне удосконалення МСФЗ за період 2010-2012, Поправки до МСБО 1 «Класифікація зобов'язань на поточні та довгострокові»	1 січня 2022 року
Поправки до МСФО 9, МСБО 39 та МСФЗ 7 «Реформа відсоткової ставки та її вплив на фінансову звітність»	1 січня 2020 року

Очікується, що нові стандарти, що зазначені в таблиці, не будуть мати значного впливу на діяльність Групи.

СФЕРИ ЗАСТОСУВАННЯ ІСТОТНИХ СУДЖЕНЬ КЕРІВНИЦТВА ТА ДЖЕРЕЛА НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ОЦІНОК

При підготовці консолідованої фінансової звітності згідно з МСФЗ від керівництва Групи вимагається робити оцінки та припущення, які впливають на відображені суми активів та зобов'язань, розкриття умовних активів та зобов'язань на звітну дату, а також відображених у консолідованій фінансовій звітності сум доходів і витрат протягом звітного періоду.

Керівництво здійснює свої оцінки та приймає професійні судження на постійній основі. Оцінки та судження керівництва ґрунтуються на історичному досвіді та різних інших факторах, які, на їхню думку, є доцільними в даних обставинах. Фактичні результати можуть відрізнятися від даних оцінок в залежності від різних припущень або умов.

ІСТОТНІ ПРИПУЩЕННЯ

Оцінка бізнес-моделі. Класифікація і оцінка фінансових активів залежить від результатів тестування щодо виплат тільки основної суми та процентів, а також бізнес-моделі. Група визначає бізнес-модель на рівні, який відображає те, яким чином групи фінансових активів управляються разом для досягнення конкретної бізнес-цілі. Ця оцінка включає використання суджень, які відображають усі відповідні докази, включно зі способами оцінки показників діяльності активів та оцінки їхніх показників, ризику, які впливають на показники діяльності активів і способи їхнього управління, а також те, яким чином відбувається компенсація менеджерів активів. Група здійснює моніторинг фінансових активів, які оцінюються за амортизованою собівартістю або справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів, які припиняють визнаватися до настання терміну їхнього погашення, для того, щоб зрозуміти причину їхнього вибуття, і чи відповідають такі причини цілі господарської діяльності, заради якої ці активи утримуються. Моніторинг є частиною постійної оцінки Групи того, чи продовжує бізнес-модель, заради якої утримуються залишки фінансових активів, залишатися доречною і, якщо вона перестає бути доречною, чи відбулися зміни у бізнес-моделі та, відповідно, перспективні зміни у класифікації цих активів.

Істотне збільшення кредитного ризику. Очікувані кредитні збитки оцінюються як резерв, який дорівнює 12-ти місячним очікуваним кредитним збиткам для активів Етапу 1 або очікуваним кредитним збиткам на весь строк дії інструментів для активів Етапу 2 або Етапу 3. Актив переходить до Етапу 2, коли його кредитний ризик значно зростає з моменту первісного визнання. МСФЗ 9 не визначає те, що входить до значного зростання кредитного ризику. Під час оцінки того, чи збільшився кредитний ризик активу істотно, Група враховує якісну та кількісну обґрунтовану та корисну прогнозу інформацію.

Створення груп активів з аналогічними характеристиками кредитного ризику. Коли очікувані кредитні збитки оцінюються на груповій основі, фінансові активи групуються на основі спільних характеристик ризику. Група здійснює постійний моніторинг доречності характеристик кредитного ризику для оцінки того, чи продовжують вони залишатися аналогічними. Це вимагається для забезпечення того, щоб, у випадку зміни характеристик кредитного ризику, існував спосіб належного перерозподілу активів за

сегментами. У результаті цього можуть бути створені нові портфелі або активи перейти до портфеля, який вже існує і краще відображає аналогічні характеристики кредитного ризику цієї групи активів. Перерозподіл портфелів за сегментами та рух між портфелями стають поширенішими, коли відбувається значне зростання кредитного ризику (або коли таке значне зростання анулюється), і таким чином активи переходять з групи 12-ти місячних очікуваних кредитних збитків до активів на весь строк дії інструментів, або навпаки, але це також може відбуватися у рамках портфелів, які продовжують оцінюватися на тій само основі як 12-ти місячні очікувані кредитні збитки чи на весь строк дії інструментів, але сума очікуваних кредитних збитків змінюється, оскільки кредитний ризик портфелів є іншим.

Моделі і припущення, які використовуються. Група використовує різноманітні моделі та припущення під час оцінки справедливої вартості фінансових активів, а також під час оцінки очікуваних кредитних збитків. Судження застосовуються під час виявлення найдоречнішої моделі для кожного виду активів, а також під час визначення припущень, використаних у цих моделях, включно з припущеннями, які стосуються основних факторів кредитного ризику.

ДЖЕРЕЛА НЕВИЗНАЧЕНОСТІ В ОЦІНКАХ

Нижче перераховані основні оцінки, які керівництво використовувало в процесі застосування облікової політики Групи і які надають найбільш істотний вплив на суми, відображені у консолідованій фінансовій звітності.

Ймовірність дефолту. Ймовірність дефолту є ключовим сигналом у вимірюванні рівня кредитних збитків. Ймовірність дефолту - це оцінка на заданому часовому горизонті, розрахунок якої включає історичні дані, припущення і очікування майбутніх умов.

Рівень збитку у випадку дефолту. Збитки у випадку дефолту є оцінкою збитків, які виникнуть при дефолті. Він ґрунтується на різниці між грошовими потоками, належними за договором, і тими, які кредитор очікував би отримати, з урахуванням грошових потоків від забезпечення.

Справедлива вартість будівель та споруд, що отримані у якості забезпечення. Вартість будівель та споруд (нерухомості), що отримані у якості забезпечення кредитних операцій, визначається Групою за справедливою вартістю. Оскільки станом на кінець дня 31 грудня

2019 року активний ринок для певних типів будівель та споруд відсутній, а існуючі стандарти та правила оцінки майна не містять алгоритму визначення ринкової вартості, то фактично, при визначенні вартості заставного майна застосовується оціночна вартість, яка в більшій мірі спирається на професійну думку фахівців з оцінки, ніж на ринкові фактори. Оцінка справедливої вартості нерухомості вимагає формування суджень та застосування припущень щодо порівнянності об'єктів майна та інших факторів. Виходячи з вищевизначеного, резерв під збитки може зазнати впливу від застосування оціночної вартості заставного майна. Облікові оцінки, пов'язані з оцінкою нерухомості в умовах відсутності ринкових цін, які формуються на активному ринку, є основним джерелом виникнення невизначеності оцінки, тому що: (i) їй властива висока мінливість від періоду до періоду, та (ii) визнання зміни оцінок може потенційно мати суттєвий вплив.

Оцінка спроможності позичальника погасити заборгованість за кредитом за рахунок власних коштів. Група оцінює грошові потоки від бізнесу на основі аналізу фінансових звітностей позичальника та оцінці фінансових коефіцієнтів (таких як EBITDA, достатність капіталу та інших).

Справедлива вартість інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід. При оцінці справедливої вартості інвестицій, Група використовує ринкові дані в тій мірі, в якій вони доступні. Якщо такі дані відсутні, Група використовує моделі оцінки для визначення справедливої вартості своїх фінансових інструментів (деталі зазначено у Примітці 25).

Термін оренди та коефіцієнт дисконтування активів з права користування та орендних зобов'язань. Оцінка терміну оренди зазвичай включає суттєві судження Групи, щодо можливості продовження договору оренди, його розірвання орендарем або орендодавцем, можливих штрафів за розірвання та інших регуляторних обмежень, щодо продовження договору оренди. Коефіцієнт дисконтування (або ставка додаткових запозичень орендаря) розраховується, використовуючи суттєві судження, оскільки розраховується як ставка відсотка, яку орендар сплатив би, щоб позичити на подібний строк та з подібним забезпеченням коштів, які необхідні для того, щоб отримати актив, за вартістю подібний до активу з права користування за подібних економічних умов.

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українській гривень)

3. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ (ПРОДОВЖЕННЯ)

Первісне визнання операцій з пов'язаними сторонами. У ході звичайної діяльності Група здійснює операції з пов'язаними сторонами. МСФЗ 9 вимагає обліковувати фінансові інструменти при початковому визнанні за справедливою вартістю. За відсутністю активного ринку таких операції, для того щоб визначити, чи здійснювались такі операції за ринковими або неринковими цінами та ставками, використовують професійне судження. Підставою для таких суджень є ціноутворення щодо подібних фінансових інструментів та операцій з ними, у тому числі аналіз ефективної ставки та параметрів укладених угод.

Податкове законодавство. Внаслідок наявності в українському господарському, зокрема, податковому, законодавстві положень, які дозволяють більш ніж один варіант тлумачення, а також внаслідок практики, яка склалася в загалом нестабільному економічному середовищі через довільне тлумачення податковими органами різних аспектів економічної діяльності, Група, можливо, буде змушена визнати додаткові податкові зобов'язання, штрафи та пеню у разі, якщо податкові органи піддадуть сумніву певне тлумачення, засноване на судженні керівництва Групи. Податкові записи залишаються відкритими для перегляду податковими органами протягом трьох років.

4. ЧИСТИЙ ПРОЦЕНТНИЙ ДОХІД ДО ФОРМУВАННЯ РЕЗЕРВУ ПІД ОЧІКУВАНІ КРЕДИТНІ ЗБИТКИ АКТИВІВ, ЗА ЯКИМИ НАРАХОВУЮТЬСЯ ПРОЦЕНТИ

Чистий процентний дохід до формування резерву під очікувані кредитні збитки, за якими нараховуються проценти, представлений таким чином:

	2019	2018
Процентні доходи за фінансовими активами, що оцінюються за амортизованою собівартістю:		
Процентні доходи за кредитами клієнтам	4,444,283	3,566,556
Процентні доходи за інвестиціями, що оцінюються за амортизованою собівартістю	433,937	366,983
Процентні доходи за кредитами за договорами зворотного РЕПО, які обліковуються за амортизованою собівартістю	58,705	—
Процентні доходи за коштами в банках	82,828	79,483
Процентні доходи за фінансовими активами, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:		
Процентні доходи за інвестиціями, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	233,685	120,349
Всього процентних доходів	5,253,438	4,133,371
Процентні витрати		
Процентні витрати за фінансовими зобов'язаннями, що оцінюються за амортизованою собівартістю:		
Процентні витрати за рахунками клієнтів	(1,578,175)	(1,220,828)
Процентні витрати за орендними зобов'язаннями	(31,695)	(1,368)
Процентні витрати за коштами банків та інших фінансових установ	(25,553)	(4,147)
Всього процентних витрат	(1,635,423)	(1,226,343)
Чистий процентний дохід до формування резерву на покриття збитків від знецінення активів, за якими нараховуються проценти	3,618,015	2,907,028

5. РЕЗЕРВ НА ПОКРИТТЯ ОЧІКУВАНИХ КРЕДИТНИХ ЗБИТКІВ ЗА АКТИВАМИ, ЗА ЯКИМИ НАРАХОВУЮТЬСЯ ПРОЦЕНТИ

Інформація про рух резервів на покриття очікуваних кредитних збитків активів, за якими нараховуються проценти, була представлена таким чином:

	Кошти в банках	Кредити клієнтам	Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю	Всього
1 січня 2018 року	157	6,536,485	28,105	6,564,747
Формування резерву під очікувані кредитні збитки	1,127	388,088	4,713	393,928
Вплив зміни курсів іноземної валюти	6	(77,976)	(1,154)	(79,124)
Списання активів	—	(317,502)	—	(317,502)
Вплив продажу кредитів	—	(924,423)	—	(924,423)
Коригування процентних доходів	—	67,490	—	67,490
31 грудня 2018 року	1,290	5,672,162	31,664	5,705,116
Формування резерву під очікувані кредитні збитки	(362)	128,916	17,140	145,694
Вплив зміни курсів іноземної валюти	(179)	(496,806)	(3,740)	(500,725)
Списання активів	—	(138,528)	—	(138,528)
Вплив продажу кредитів	—	(818,668)	(9,374)	(828,042)
Коригування процентних доходів	—	14,603	—	14,603
Інше	—	(11,734)	—	(11,734)
31 грудня 2019 року	749	4,349,945	35,690	4,386,384

Інформація про продаж кредитів клієнтам факторинговим компаніям представлена у Примітці 11.

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

6. КОМІСІЙНІ ДОХОДИ І ВИТРАТИ

Комісійні доходи і витрати представлені таким чином:

	2019	2018
Комісійні доходи		
Розрахунково-касові операції з клієнтами	781,327	692,090
Операції з пластиковими картками	316,824	247,217
Операції з іноземною валютою	298,433	290,357
Кредити надані	122,283	83,561
Видані гарантії	80,170	61,844
Інші доходи	96,774	70,053
Всього комісійних доходів	1,695,811	1,445,122
Комісійні витрати		
Операції з пластиковими картками	(278,408)	(196,895)
Розрахункові операції	(58,554)	(53,930)
Комісійні агентів	(31,564)	(31,773)
Інші витрати	(24,426)	(14,511)
Всього комісійних витрат	(392,952)	(297,109)

7. ОПЕРАЦІЙНІ ВИТРАТИ

Операційні витрати представлені таким чином:

	2019	2018
Витрати на персонал	915,038	683,525
Амортизація	236,895	94,467
Податки та відрахування, пов'язані із заробітною платою	167,119	123,028
Обслуговування основних засобів	145,006	135,860
Відрахування до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	97,642	81,215
Витрати по залученню клієнтів	86,300	48,175
Витрати з права користування програмним забезпеченням	70,686	80,239
Професійні послуги	55,040	62,055
Витрати на рекламу	49,986	48,835
Послуги зв'язку	25,253	21,398
Уцінка майна, що перейшло у власність Банку як заставодержателя, до чистої реалізаційної вартості	18,944	6,542
Витрати на безпеку	13,223	11,593
Операційна оренда	13,181	153,368
Податки, крім податку на прибуток	13,013	10,017
Штрафи та пені	7,993	123
Канцелярські товари	6,532	7,024
Витрати на відрядження	6,238	4,802
Витрати на інкасацію	5,208	6,146
Витрати на професійну підготовку	3,983	2,498
Інші витрати	104,268	81,985
Всього операційних витрат	2,041,548	1,662,895

До складу професійних послуг за 2019 рік входить винагорода аудитору за послуги, крім послуг з обов'язкового аудиту, у сумі 5,344 тисячі гривень.

8. ПОДАТОК НА ПРИБУТОК

Тимчасові різниці станом на кінець дня 31 грудня 2019 та 2018 років включають:

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Тимчасові різниці, які підлягають вирахуванню:		
Резерви на покриття очікуваних кредитних збитків	–	823,257
Резерви за зобов'язаннями	83,939	68,871
Основні засоби та нематеріальні активи	78,832	74,504
Збиток від продажу цінних паперів	50,108	9,536
Інші тимчасові різниці	2,380	8,916
Всього тимчасових різниць, які підлягають вирахуванню	215,259	985,084
Чисті відстрочені активи з податку на прибуток	38,747	177,315

Ставка податку на прибуток у 2019 та 2018 роках становила 18%.

Узгодження витрат з податку на прибуток та облікового прибутку за роки, які закінчилися 31 грудня 2019 та 2018 років:

	2019	2018
Прибуток до оподаткування	3,224,487	2,401,724
Податок за встановленою податковою ставкою	580,408	432,310
Податковий вплив інших постійних різниць	(22,798)	(4,896)
Витрати з податку на прибуток	557,610	427,414
Витрати з поточного податку на прибуток	419,042	52,303
Витрати з відстроченого податку на прибуток	138,568	375,111
Витрати з податку на прибуток	557,610	427,414

	2019	2018
Відстрочені активи з податку на прибуток		
На початок періоду	177,315	467,237
Вплив переходу до МСФЗ 9	–	84,576
Скоригований залишок на початок періоду	177,315	551,813
Податковий вплив змін резерву переоцінки інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	–	613
Витрати з відстроченого податку на прибуток	(138,568)	(375,111)
На кінець періоду	38,747	177,315

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах української гривень)

9. ГРОШОВІ КОШТИ ТА РАХУНКИ У НАЦІОНАЛЬНОМУ БАНКУ УКРАЇНИ

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Залишки на рахунках в НБУ	2,149,386	1,587,308
Грошові кошти	990,207	733,150
Всього грошових коштів та рахунків у НБУ	3,139,593	2,320,458

Грошові кошти та їх еквіваленти для цілей консолідованого звіту про рух грошових коштів представлені таким чином:

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Грошові кошти та рахунки в НБУ	3,139,593	2,320,458
Кореспондентські рахунки в банках (Примітка 10):	3,069,562	2,489,606
в Україні	10,136	12,218
в країнах ОЕСР	2,904,430	2,415,257
в інших країнах	154,996	62,131
Кредити, що надані за операціями РЕПО	765,505	17,521
в Україні	765,505	17,521
Всього грошових коштів та їх еквівалентів	6,974,660	4,827,585

10. КОШТИ В БАНКАХ

Кошти в банках представлені таким чином:

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Кореспондентські рахунки в банках	3,069,886	2,490,379
Кредити, що надані за операціями РЕПО	765,505	18,039
Кредити в банках	473,828	–
Резерви під очікувані кредитні збитки	(749)	(1,291)
Всього коштів в банках	4,308,470	2,507,127

Станом на кінець дня 31 грудня 2019 та 2018 років Група отримала в заставу цінні папери за договорами зворотного продажу (РЕПО) на суму 765,505 тисяч гривень та 18,039 тисяч гривень, відповідно.

Станом на кінець дня 31 грудня 2019 та 2018 років, до складу коштів в банках включені нараховані проценти на суму 2,066 тисяч гривень та 1,487 тисяч гривень, відповідно.

Станом на кінець дня 31 грудня 2019 року залишки у трьох банках на загальну суму 2,469,941 тисячу гривень індивідуально перевищували 10% капіталу Групи. Станом на кінець дня 31 грудня 2018 року залишки у трьох банках на загальну суму 1,376,170 тисяч гривень індивідуально перевищували 10% капіталу Групи.

Станом на кінець дня 31 грудня 2019 та 2018 років максимальний кредитний ризик за коштами в банках становив 4,308,470 тисяч гривень та 2,507,127 тисяч гривень, відповідно.

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українській гривень)

11. КРЕДИТИ КЛІЄНТАМ

Кредити клієнтам представлені таким чином:

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Кредити юридичним особам та фізичним особам-підприємцям	18,008,447	17,495,830
Споживчі кредити фізичним особам	8,172,464	6,106,219
Іпотечні кредити фізичним особам	2,395,346	3,359,928
Кредити за договорами зворотного РЕПО	696,130	184,113
Заборгованість за фінансовою орендою	542,564	583,837
Інші кредити фізичним особам	4,022	1,287
Всього кредитів клієнтам до вирахування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків	29,818,973	27,731,214
За вирахуванням резерву на покриття очікуваних кредитних збитків	(4,349,945)	(5,672,162)
Всього кредитів клієнтам	25,469,028	22,059,052

Станом на кінець дня 31 грудня 2019 та 2018 років Група отримала в заставу цінні папери за договорами зворотного продажу (РЕПО) на суму 696,130 тисяч гривень та 184,113 тисяч гривень, відповідно.

Станом на кінець дня 31 грудня 2019 та 2018 років до складу кредитів клієнтам включені нараховані проценти на суму 1,098,339 тисяч гривень та 1,383,450 тисяч гривень, відповідно.

Інформацію про рух резервів на покриття очікуваних кредитних збитків розкрито у Примітці 5.

Забезпечення кредитів та інші інструменти зменшення кредитного ризику. Розмір та види забезпечення кредитів, що вимагається Групою, залежать від оцінки кредитного ризику контрагента. Група запровадила основні принципи прийнятності різних видів застави та параметрів оцінки. Основні види отриманої застави включають:

- при кредитуванні фізичних осіб – нерухоме майно житлового призначення та інше нерухоме майно, автомобілі;
- при комерційному кредитуванні – нерухоме майно нежитлового призначення, комерційна нерухомість, інше нерухоме майно, обладнання, запаси та права на них, грошові кошти на депозити.

Керівництво Групи здійснює моніторинг ринкової вартості застави. При необхідності Група здійснює переоцінку її вартості.

Переоцінка вартості заставного майна Групи, за умови суттєвого відхилення від його справедливої вартості, проводиться шляхом: а) визначення ринкової вартості майна незалежними акредитованими оціночними компаніями або співробітниками Групи відповідної фахової кваліфікації; б) індексації вартості для груп майна з подібними технічними характеристиками, призначенням та умовами використання.

Група не утримує заставу, яку дозволяється продати чи перезаставити, у випадку, коли власник застави виконує свої зобов'язання.

Наведена нижче таблиця відображає пропорційну суму кредитів клієнтам, забезпечених заставою, а не справедливую вартість самої застави:

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Гарантії	77,800	146,689
Забезпечені кредити:	17,484,800	16,077,621
Кредити, забезпечені іншою нерухомістю	7,777,089	8,153,896
Кредити, забезпечені обладнанням, запасами та правами на них	6,112,782	4,818,033
Кредити, забезпечені житловою нерухомістю	1,975,298	2,338,932
Кредити, забезпечені грошовими коштами або гарантійними депозитами в Банку	923,501	582,647
Кредити, забезпечені цінними паперами	696,130	184,113
Незабезпечені кредити та кредити не покриті заставою	12,256,373	11,506,904
Всього кредитів клієнтам до вирахування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків	29,818,973	27,731,214
За вирахуванням резерву на покриття очікуваних кредитних збитків	(4,349,945)	(5,672,162)
Всього кредитів клієнтам	25,469,028	22,059,052

Наведена нижче таблиця відображає пропорційну суму знецінених кредитів клієнтам, забезпечених заставою, а не справедливую вартість самої застави:

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Забезпечені кредити:	3,296,407	4,070,781
Кредити, забезпечені іншою нерухомістю	1,516,866	2,084,789
Кредити, забезпечені житловою нерухомістю	1,338,455	1,605,742
Кредити, забезпечені обладнанням, запасами та правами на них	422,248	365,798
Кредити, забезпечені грошовими коштами або гарантійними депозитами в Банку	18,838	14,452
Незабезпечені кредити та кредити не покриті заставою	2,113,166	3,191,602
Всього кредитів клієнтам до вирахування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків	5,409,573	7,262,383
За вирахуванням резерву на покриття очікуваних кредитних збитків	(3,855,878)	(5,212,157)
Всього кредитів клієнтам	1,553,695	2,050,226

Станом на кінець дня 31 грудня 2019 та 2018 років майже всі кредити (понад 99% від кредитів клієнтам) надана компаніям, які ведуть свою діяльність в Україні, що представляє собою значну географічну концентрацію в одному регіоні (Примітка 27).

Станом на кінець дня 31 грудня 2019 та 2018 років Група надала кредити трьом групам клієнтів на загальну суму 2,631,293 тисячі гривень та 1,837,582 тисячі гривень, відповідно, сума кожного з яких окремо перевищувала 10% капіталу Групи.

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах української гривень)

11. КРЕДИТИ КЛІЄНТАМ (ПРОДОВЖЕННЯ)

Станом на кінець дня 31 грудня 2019 та 2018 років максимальний кредитний ризик за кредитами клієнтам становив 25,469,028 тисяч гривень та 22,059,052 тисячі гривень, відповідно. Станом на кінець дня 31 грудня 2019 та 2018 років максимальний кредитний ризик за умовними кредитними зобов'язаннями та невикористаними кредитними лініями становив 9,374,069 тисяч гривень та 5,437,308 тисяч гривень, відповідно (Примітка 22). Кредитна якість кредитів клієнтам розкрита в Примітці 27.

Станом на кінець дня 31 грудня 2019 та 2018 років максимальний кредитний ризик за кредитами клієнтам, що зареєстровані в Криму, Донецькій та Луганській областях, становив:

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Кредити клієнтам, що зареєстровані в Донецькій та Луганській областях	493,469	674,076
Кредити клієнтам, що зареєстровані в Криму	–	86
Всього кредитів клієнтам, що зареєстровані в Криму, Донецькій та Луганській областях до вирахування резервів	493,469	674,162
За вирахування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків, наданих клієнтам, що зареєстровані в Донецькій та Луганській областях	(493,321)	(414,275)
За вирахуванням резерву на покриття очікуваних кредитних збитків, наданих клієнтам, що зареєстровані в Криму	–	(56)
Всього кредитів клієнтам, що зареєстровані в Криму, Донецькій та Луганській областях	148	259,831

Станом на кінець дня 31 грудня 2019 та 2018 років максимальний кредитний ризик за умовними кредитними зобов'язаннями та невикористаними кредитними лініями, наданими Групою клієнтам, що зареєстровані в Криму та клієнтам, що зареєстровані в Донецькій та Луганській областях, становив нуль гривень, 1,074 тисячі гривень та 334 тисячі гривень, 19,462 тисячі гривень, відповідно.

У 2019 році Група здійснила продаж частини свого кредитного портфелю, вартість до вирахування резерву якого становила 989,150 тисяч гривень, за 170,482 тисячі гривень. У результаті відбулося списання резервів у сумі 818,668 тисяч гривень (Примітка 5). У 2018 році Група здійснила продаж частини свого кредитного портфелю, вартість до вирахування резерву якого становила 1,046,959 тисяч гривень, за 122,536 тисяч гривень. У результаті відбулося списання резервів у сумі 924,423 тисячі гривень (Примітка 5).

Станом на кінець дня 31 грудня 2019 та 2018 років кредити клієнтам включають заборгованість за фінансовою орендою, інформація про яку представлена таким чином:

	31 грудня 2019 року	
	Мінімальні лізингові платежі	Приведена вартість мінімальних лізингових платежів
Заборгованість за фінансовою орендою		
До 1 року	109,949	53,284
Від 1 до 2 років	400,845	348,018
Від 2 до 3 років	54,936	43,850
Від 3 до 4 років	30,223	22,491
Від 4 до 5 років	58,066	53,213
Понад 5 років	23,788	21,708
Всього інвестицій в фінансову оренду	677,807	542,564
Незароблені фінансові доходи за договорами фінансової оренди	(135,243)	–
Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків за договорами фінансової оренди	(83,220)	(83,220)
Чисті інвестиції в фінансову оренду	459,344	459,344
Поточна заборгованість за фінансовою орендою		45,112
Непоточна заборгованість за фінансовою орендою		414,232
Чисті інвестиції в фінансову оренду		459,344

	31 грудня 2018 року	
	Мінімальні лізингові платежі	Приведена вартість мінімальних лізингових платежів
Заборгованість за фінансовою орендою		
До 1 року	96,811	44,958
Від 1 до 2 років	110,440	51,800
Від 2 до 3 років	399,896	347,527
Від 3 до 4 років	54,074	43,141
Від 4 до 5 років	29,550	21,689
Понад 5 років	81,642	74,722
Всього інвестицій в фінансову оренду	772,413	583,837
Незароблені фінансові доходи за договорами фінансової оренди	(188,576)	–
Резерв на покриття збитків від знецінення за договорами фінансової оренди	(84,046)	(84,046)
Чисті інвестиції в фінансову оренду	499,791	499,791
Поточна заборгованість за фінансовою орендою		38,486
Непоточна заборгованість за фінансовою орендою		461,305
Чисті інвестиції в фінансову оренду		499,791

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах української гривень)

12. ІНВЕСТИЦІЇ, ЩО ОЦІНЮЮТЬСЯ ЗА СПРАВЕДЛИВОЮ ВАРТІСТЮ ЧЕРЕЗ ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД

Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, представлені таким чином:

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Боргові цінні папери:		
• Державні	3,647,425	1,133,150
• Корпоративні та банківські	20,048	734
Боргові цінні папери, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	3,667,473	1,133,884
Резерв на покриття очікуваних збитків	(35,690)	(31,664)
Всього інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	3,631,783	1,102,220

Станом на кінець дня 31 грудня 2019 та 2018 років до складу інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, включені нараховані проценти в сумі 99,972 тисяч гривень та 14,808 тисяч гривень, відповідно.

13. ІНВЕСТИЦІЇ, ЩО ОЦІНЮЮТЬСЯ ЗА АМОРТИЗОВАНОЮ СОБІВАРТІСТЮ

Станом на кінець дня 31 грудня 2019 та 2018 років інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю, були представлені державними борговими цінними паперами на суму 7,212,296 тисяч гривень та 3,677,428 тисяч гривень, відповідно.

Станом на кінець дня 31 грудня 2019 та 2018 років до складу інвестицій, що оцінюються за амортизованою собівартістю, включені нараховані проценти в сумі 12,314 тисяч гривень та 7,440 тисяч гривень, відповідно.

14. ОСНОВНІ ЗАСОБИ ТА НЕМАТЕРІАЛЬНІ АКТИВИ

Основні засоби та нематеріальні активи представлені таким чином:

	Будівлі та інша нерухомість	Меблі та обладнання	Інші необоротні матеріальні активи	Транспортні засоби	Незавершене будівництво	Нематеріальні активи	Всього
Первісна вартість							
31 грудня 2017 року	133,565	324,400	110,059	15,961	32,721	469,219	1,085,925
Надходження та внутрішні переміщення	75	71,571	16,956	11,716	8,631	67,424	176,373
Вибуття	-	(9,815)	(6,556)	(1,372)	(5,174)	(13,841)	(36,758)
Знецінення	(3,335)	-	-	-	-	-	(3,335)
31 грудня 2018 року	130,305	386,156	120,459	26,305	36,178	522,802	1,222,205
Надходження та внутрішні переміщення	400	86,807	24,141	4,797	16,601	75,297	208,043
Надходження в результаті придбання дочірнього підприємства	327	2,835	34	2,162		5,191	10,549
Вибуття	(664)	(12,262)	(2,056)	(1,743)	(8,794)	(4,312)	(29,831)
31 грудня 2019 року	130,368	463,536	142,578	31,521	43,985	598,978	1,410,966
Накопичена амортизація							
31 грудня 2017 року	21,048	238,592	95,222	8,692	-	317,225	680,779
Нарахування за рік	2,764	30,179	9,273	2,016	-	49,800	94,032
Списано при вибутті	-	(9,735)	(6,556)	(1,372)	-	(13,841)	(31,504)
31 грудня 2018 року	23,812	259,036	97,939	9,336	-	353,184	743,307
Нарахування за рік	2,827	40,035	13,167	4,068	-	48,582	108,679
Надходження в результаті придбання дочірнього підприємства	239	2,075	33	1,922	-	4,589	8,858
Списано при вибутті	(168)	(12,221)	(2,056)	(1,656)	-	(4,312)	(20,413)
31 грудня 2019 року	26,710	288,925	109,083	13,670	-	402,043	840,431
Чиста балансова вартість							
31 грудня 2019 року	103,658	174,611	33,495	17,851	43,985	196,935	570,535
31 грудня 2018 року	106,493	127,120	22,520	16,969	36,178	169,618	478,898

Станом на кінець дня 31 грудня 2019 та 2018 років у складі основних засобів та нематеріальних активів відображено повністю амортизовані основні засоби та нематеріальні активи на суму 458,126 тисяч гривень та 419,734 тисячі гривень, відповідно.

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах української гривень)

15. АКТИВИ З ПРАВА КОРИСТУВАННЯ

Активи з права користування представлені таким чином:

	Відділення та офісні приміщення	Квартири	Паркомісця та складські приміщення	Всього
Первісна вартість				
1 січня 2019 року	297,518	3,727	2,213	303,458
Надходження та модифікація	20,820	931	10	21,761
Надходження в результаті придбання дочірнього підприємства	3,006	–		3,006
Вибуття	(28,445)	(1,554)	–	(29,999)
31 грудня 2019 року	292,899	3,104	2,223	298,226
Накопичена амортизація				
1 січня 2019 року	–	–	–	–
Нарахування за рік	122,835	1,097	1,139	125,071
Надходження в результаті придбання дочірнього підприємства	2,918	–	–	2,918
Списано при вибутті	(21,505)	(204)	–	(21,709)
31 грудня 2019 року	104,248	893	1,139	106,280
Чиста балансова вартість				
31 грудня 2019 року	188,651	2,211	1,084	191,946

В 2019 році частка договорів, по яким було припинено визнання активу з права користування складає 8%. Нові активи з права користування по цих договорах не визнавались.

В 2019 році активи з права користування мали наступний вплив на консолідований фінансовий результат Групи:

	2019
Суми визнані в складі прибутків та збитків	
Витрати на амортизацію актива з права користування	(127,989)
Операційні витрати за договорами оренди	(13,181)
Процентні витрати за орендними зобов'язаннями	(31,736)
Дохід від суборенди активів з права користування	360
Всього вплив на фінансовий результат	172,546

Станом на 31 грудня 2019 року середній термін оренди активів з права користування становить 25 місяців.

Станом на 31 грудня 2019 року Група не має договорів оренди (лізингу) за якими визначається можливість придбання активів за номінальною вартістю.

16. ІНШІ АКТИВИ

Інші активи представлені таким чином:

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Інші фінансові активи до вирахування резерву на покриття збитків від знецінення	173,715	152,305
За вирахуванням резерву на покриття збитків від знецінення	(20,516)	(12,248)
Всього інших фінансових активів	153,199	140,057
Інші нефінансові активи до вирахування резерву на покриття збитків від знецінення	80,845	130,936
За вирахуванням резерву на покриття збитків від знецінення	(926)	(3,136)
Всього інших нефінансових активів	79,919	127,800
Всього інших активів	233,118	267,857

17. КОШТИ БАНКІВ ТА ІНШИХ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ

Кошти банків та інших фінансових установ представлені таким чином:

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Кредити, отримані від міжнародних фінансових установ	378,133	315
Кредити банків	189,542	–
Кореспондентські рахунки інших банків	126	126
Всього коштів банків та інших фінансових установ	567,801	441

Станом на кінець дня 31 грудня 2019 та 2018 років до складу коштів банків та інших фінансових установ включені нараховані проценти в сумі 13,689 тисяч гривень та 1 тисяча гривень, відповідно.

Позики, отримані від міжнародних фінансових установ, передбачають низку фінансових та нефінансових умов. За оцінками керівництва Групи, усі умови виконані станом на 31 грудня 2019 року і за рік, який закінчився зазначеною датою.

У наступній таблиці наведені дані про зміни зобов'язань Групи, що виникають в результаті фінансової діяльності, включаючи зміни, що зумовлені грошовими потоками та негрошовими змінами. Зобов'язання, що виникають в результаті фінансової діяльності, являють собою зобов'язання, грошові потоки за якими були або будуть відображені у консолідованому звіті про рух грошових коштів в складі грошових потоків від фінансової діяльності.

	01 січня 2019 року	Чисті грошові потоки (i)	Інші зміни (ii)	31 грудня 2019 року
Кредити, отримані від міжнародних фінансових установ	315	367,935	9,883	378,133

- (i) Грошові потоки від кредитів міжнародних фінансових установ складають чисту суму надходжень і погашень запозичень в консолідованому звіті про рух грошових коштів.

(ii) Інші зміни включають в себе нарахування і виплати за відсотками.

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах української гривень)

18. РАХУНКИ КЛІЄНТІВ

Рахунки клієнтів представлені таким чином:

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Поточні рахунки та депозити до запитання	29,639,097	22,703,028
Строкові депозити	5,455,204	4,152,604
Всього рахунків клієнтів	35,094,301	26,855,632

Станом на кінець дня 31 грудня 2019 та 2018 років до складу рахунків клієнтів включені нараховані проценти в сумі 81,999 тисяч гривень та 61,180 тисяч гривень, відповідно.

Станом на кінець дня 31 грудня 2019 та 2018 років рахунки клієнтів у сумі 3,597,289 тисяч гривень (10.2%) були отримані від десяти клієнтів та 2,759,806 тисяч гривень (10.3%) були отримані від двадцяти чотирьох клієнтів, що являє собою значну концентрацію.

Станом на кінець дня 31 грудня 2019 та 2018 років рахунки клієнтів у сумі 1,180,806 тисяч гривень та 710,622 тисячі гривень, відповідно, були використані в якості забезпечення кредитів клієнтам, гарантій, акредитивів та інших операцій, пов'язаних з умовними зобов'язаннями, а саме:

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Кредити клієнтам	1,017,094	628,939
Гарантії	163,712	81,683
Всього рахунків клієнтів, що були використані в якості забезпечення	1,180,806	710,622

19. ОРЕНДНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Рух орендних зобов'язань за 2019 рік, представлений таким чином:

	2019
Первісне визнання	303,458
Збільшення орендного зобов'язання	24,869
Нараховані відсотки	31,695
Списання орендного зобов'язання	(30,090)
Погашення орендного зобов'язання	(155,507)
Всього орендних зобов'язань станом на 31 грудня 2019 року	174,425

Орендні зобов'язання за договорами оренди, що залежать від коливання валютних курсів на кожну звітну дату, обліковуються у відповідному номіналі. Станом на 31 грудня 2019 року орендні зобов'язання, що виражені в номіналі іноземних валют становлять 2 863 тисячі доларів США та 32 тисячі євро.

Орендні зобов'язання на основі строків погашення, представлені таким чином:

	31 грудня 2019 року
Орендні зобов'язання	
Не більше одного року	91,363
Більше одного року, але не більше двох років	59,370
Більше двох років, але не більше трьох років	17,000
Більше трьох років, але не більше чотирьох років	4,889
Більше чотирьох років, але не більше п'яти років	1,803
Всього орендних зобов'язань	174,425

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

20. ІНШІ ЗОБОВ’ЯЗАННЯ

Інші зобов’язання представлені таким чином:

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Інші фінансові зобов’язання		
Резерв невикористаних відпусток та премій	291,587	262,852
Транзитні та розрахункові рахунки	252,470	175,544
Платежі до сплати іншим контрагентам	44,960	28,412
Кредиторська заборгованість за основні засоби	7,485	13,342
Інші	15,761	17,637
Всього інших фінансових зобов’язань	612,263	497,787
Інші нефінансові зобов’язання		
Резерв на покриття збитків від гарантій та інших зобов’язань	83,939	68,795
Доходи майбутніх періодів	64,349	51,324
Зобов’язання за внесками до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	27,587	22,700
Податки до сплати, крім податку на прибуток	5,832	5,561
Інші	–	92
Всього інших нефінансових зобов’язань	181,707	148,472
Всього інших зобов’язань	793,970	646,259

21. АКЦІОНЕРНИЙ КАПІТАЛ, ЕМІСІЙНИЙ ДОХІД
ТА ІНШИЙ ДОДАТКОВИЙ КАПІТАЛ

Станом на кінець дня 31 грудня 2019 та 2018 років зареєстрований та сплачений акціонерний капітал був представлений 499,238 простими акціями відповідно номінальною вартістю 12,390.93 гривні кожна.

Всі акції випущені в бездокументарній формі і належать єдиному акціонеру Групи – OTP Bank Plc. – юридичній особі за законодавством Угорщини.

АКЦІЇ НА ПРЕД’ЯВНИКА ТА ПРИВІЛЕЙОВАНІ АКЦІЇ ГРУПОЮ НЕ ВИПУСКАЛИСЬ.

Акціонери Групи мають право:

(I) Брати участь в управлінні справами Групи в порядку, визначеному в Статуті компаній Групи та внутрішніх положеннях.

(II) Брати участь у розподілі прибутку Групи та одержувати його частку (дивіденди). Право отримувати частку прибутку (дивіденди) пропорційно кількості належних їм акцій мають особи, які є акціонерами на початок строку виплати дивідендів.

(III) Отримувати повну та достовірну інформацію про діяльність Групи.

(IV) Розпоряджатися акціями, що їм належать, у порядку, визначеному чинним законодавством України.

(V) Переважне право на придбання додатково випущених Групою акцій в кількості, пропорційній частці акціонера в акціонерному капіталі Групи у випадку приватного розміщення акцій Групи.

(VI) Вносити пропозицій щодо питань, включених до порядку денного Загальних зборів акціонерів Групи.

(VII) У разі ліквідації компаній Групи отримати частину вартості її майна, пропорційну належним їм акціям.

Прибуток Групи, який підлягає розподілу, обмежений сумою її резервів, інформація про які розкривається у консолідованій фінансовій звітності згідно нормативних вимог щодо організації бухгалтерського обліку та звітності в банківських установах України. Резерви, які не підлягають розподілу, представлені резервним фондом, який створюється відповідно до вимог чинного законодавства та нормативних актів НБУ для покриття непередбачених збитків під невизначені ризики під час проведення банківських операцій. Резервний фонд Групи створюється за рішенням акціонерів в розмірах, передбачених законодавством за умови, що такі відрахування будуть становити не менше 5% чистого прибутку Групи. Даний резерв був створений у відповідності до Статуту компаній Групи.

Станом на кінець дня 31 грудня 2019 та 2018 років емісійний дохід у сумі 405,075 тисяч гривень, представляв собою перевищення сум отриманих внесків над номінальною вартістю випущених акцій.

В 2019 та 2018 роках усі прості акції мають однакову юридичну силу та право на один голос.

З метою виконання вимог НБУ в 2009 році Групою була отримана гарантія, видана Материнським банком. Гарантія була визнана Групою у сумі 1,632,338 тисяч гривень на основі договору про надання гарантії від 23 грудня 2009 року, укладеного з OTP Bank Plc.

В 2010 році договір на отримання гарантії було скасовано, а OTP Bank Plc. сплатив 155,255 тисяч доларів США в якості відшкодування, що обліковується в складі іншого додаткового капіталу в сумі 1,236,294 тисячі гривень.

Протягом 2019 та 2018 років Група не сплачувала акціонеру дивіденди.

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українській гривень)

22. УМОВНІ ТА КОНТРАКТНІ ЗОБОВ’ЯЗАННЯ

У процесі своєї звичайної діяльності для задоволення потреб своїх клієнтів Група використовує фінансові інструменти із позабалансовими ризиками. Дані інструменти, включно з тими, які несуть у собі кредитні ризики різного ступеня, не відображені у консолідованому звіті про фінансовий стан.

Максимальна сума можливих кредитних збитків Групі у результаті виникнення умовних зобов’язань

і зобов’язань з надання кредитів, у випадку невиконання зобов’язань іншою стороною, коли зустрічні вимоги, застава або забезпечення виявляються знеціненими, визначається контрактними сумами цих інструментів.

Для позабалансових зобов’язань Група використовує ту саму методику кредитного контролю та управління ризиками, що й для балансових операцій.

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років номінальні або контрактні суми умовних зобов’язань були представлені таким чином:

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Умовні та кредитні контрактні зобов’язання		
Видані гарантії та аналогічні контрактні зобов’язання:	2,486,679	1,744,989
Гарантії випущені	1,970,174	1,696,592
Імпортні акредитиви	424,512	21,339
Авалі	91,993	27,058
Безвідкличні невикористані кредитні лінії	6,971,329	3,761,114
Умовні та кредитні контрактні зобов’язання до вирахування резерву під очікувані збитки по гарантіях та інших зобов’язаннях	9,458,008	5,506,103
За вирахуванням резерву під очікувані збитки по гарантіях та інших зобов’язаннях	(83,939)	(68,795)
Всього умовних та кредитних контрактних зобов’язань	9,374,069	5,437,308

СУДОВІ РОЗГЛЯДИ. Час від часу, в процесі діяльності Групи клієнти та контрагенти висувають претензії до Групи. Керівництво вважає, що в результаті їх розгляду Група не понесе суттєвих збитків.

ОПОДАТКУВАННЯ. Українська економіка характеризується підвищенням податковим навантаженням та непередбачуваністю податкової системи. Банки виступають не тільки платниками податків, а й виконують функції податкових агентів та посередників між платниками податків та державою, що підвищує податкові ризики.

Недосконала нормотворча техніка може призвести до додаткових податкових зобов’язань, штрафів та пені. Керівництво Групи, ґрунтуючись на своєму трактуванні податкового законодавства, вважає, що всі чинні податки були нараховані.

Станом на 31 грудня 2019 року Група не має умовних зобов’язань пов’язаних з оподаткуванням, так само як відсутні відкриті чи нерозглянуті судові справи в частині можливого накладання штрафних санкцій.

23. ОПЕРАЦІЙНІ СЕГМЕНТИ

Формат звітності за сегментами базується на внутрішній управлінській звітності, яка відображає розподіл бізнесу Групи за сегментами відповідно до здійснюваних обов’язків. Сегменти бізнесу представлені як незалежні бізнес-підрозділи, які генерують доходи, несуть витрати, та операційні результати яких регулярно контролюються керівництвом Групи.

СЕГМЕНТ КОРПОРАТИВНОГО БІЗНЕСУ. Корпоративний бізнес включає великі корпорації, підприємства та установи державного сектору, міністерства, органи місцевого самоврядування, мультинаціональні корпорації, компанії середнього розміру (річний оборот яких перевищує 50 мільйонів гривень), а також компанії фінансового сектору: брокерські, страхові та лізингові компанії, кредитні спілки, пенсійні фонди.

СЕГМЕНТ СЕРЕДНЬОГО ТА МАЛОГО БІЗНЕСУ. Сегмент середнього та малого бізнесу охоплює компанії середнього розміру (з річним оборотом менше 50 мільйонів гривень), включаючи фізичних осіб, що займаються комерційною діяльністю, та приватних підприємців.

СЕГМЕНТ РОЗДРІБНОГО БІЗНЕСУ. Сегмент роздрібного бізнесу охоплює приватних клієнтів, включаючи тих, що користуються послугами приватного банкінгу, а також співробітників Групи.

СЕГМЕНТ КАЗНАЧЕЙСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ. Сегмент казначейських операцій включає відносини з міжнародними фінансовими установами, казначейські операції та операції інвестиційного банкінгу, торгівлю іноземною валютою та курсові різниці, та операції з цінними паперами.

ІНШІ ОПЕРАЦІЇ. Інші операції охоплюють все інше, що не відноситься до сегментів бізнесу. Стаття «Інші доходи» не розноситься за сегментами та відображається

у складі сегменту «Інші». Процентні витрати за орендними зобов’язаннями не розносяться за сегментами та відображаються у складі сегменту «Інші».

МЕТОДИ. Методика розрахунку прибутковості операційних сегментів базується на методології трансфертного ціноутворення. Доходи та операційні витрати розраховуються на рівні кожної окремої угоди/рахунку клієнта, в той час як накладні адміністративні витрати обліковуються у розрізі центрів витрат та розподіляються на сегменти на пропорційній основі, згідно з існуючою методикою розподілу. Базою для розподілу накладних адміністративних витрат є: кількість співробітників, кількість квадратних метрів займаної площі, кількість клієнтів, угод/рахунків, а також фіксовані відсотки, встановлені згідно з експертною оцінкою. Одним з основних принципів методики є те, що загальний управлінський результат повинен збігатися із загальним фінансовим результатом Групи.

Чистий прибуток за операціями з іноземною валютою був віднесений до казначейства, оскільки управління валютним ризиком покладено на підрозділ Казначейства.

Одним з основних критеріїв оцінки прибутковості сегментів є прибуток до оподаткування, який в складі управлінських звітів контролюється керівництвом Групи на щомісячній основі.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ГЕОГРАФІЧНІ ЗОНИ. Інформація за географічними сегментами за 2019 та 2018 роки не складається, оскільки за весь час свого існування Група здійснювала свою діяльність виключно на території України.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСНОВНИХ КЛІЄНТІВ. Група не має значних концентрацій доходів від зовнішніх клієнтів.

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українській гривень)

23. ОПЕРАЦІЙНІ СЕГМЕНТИ (ПРОДОВЖЕННЯ)

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПРИБУТКИ/ЗБИТКИ, АКТИВИ ТА ЗОБОВ’ЯЗАННЯ
ОПЕРАЦІЙНИХ СЕГМЕНТІВ

За рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

	Корпоративний бізнес	Середній та малий бізнес	Роздрібний	Казначейство	Інші	Всього
Процентні доходи від зовнішніх клієнтів	2,187,066	338,215	1,952,504	775,051	602	5,253,438
Процентні витрати від зовнішніх клієнтів	(953,668)	(137,519)	(486,947)	(25,553)	(31,736)	(1,635,423)
Міжсегментна процентна маржа по активах	(1,454,911)	(200,733)	(943,229)	(105,855)	–	(2,704,728)
Міжсегментна процентна маржа по зобов’язаннях	1,303,151	526,642	926,969	24,005	–	2,780,767
Маржинальні доходи по активах	732,155	137,482	1,009,275	669,196	602	2,548,710
Маржинальні доходи/ (витрати) по зобов’язаннях	349,483	389,123	440,022	(1,548)	(31,736)	1,145,344
Трансформаційний результат	–	–	–	(76,039)	–	(76,039)
Маржинальний дохід	1,081,638	526,605	1,449,297	591,609	(31,134)	3,618,015
Чистий комісійний дохід	539,198	279,141	483,555	965	–	1,302,859
Торговельний результат	–	–	–	384,588	–	384,588
Інші доходи	–	–	–	–	165,598	165,598
ВАЛОВИЙ ДОХІД	1,620,836	805,746	1,932,852	977,162	134,464	5,471,060
Формування резерву на покриття очікуваних збитків, чистий збиток від модифікації фінансових активів	470,670	(364,074)	(270,488)	(10,940)	(30,193)	(205,025)
ВАЛОВІ ДОХОДИ ПІСЛЯ ФОРМУВАННЯ РЕЗЕРВУ	2,091,506	441,672	1,662,364	966,222	104,271	5,266,035
Операційні витрати	(378,772)	(299,926)	(1,292,892)	(38,680)	(31,278)	(2,041,548)
ПРИБУТОК ДО ОПОДАТКУВАННЯ	1,712,734	141,746	369,472	927,542	72,993	3,224,487
Витрати з податку на прибуток	–	–	–	–	(557,610)	(557,610)
ЧИСТИЙ ПРИБУТОК/ЗБИТОК	1,712,734	141,746	369,472	927,542	(484,617)	2,666,877
Надходження основних засобів, нематеріальних активів та інвестиційної нерухомості	–	–	–	–	218,592	218,592
Знос та амортизація	–	–	–	–	(236,895)	(236,895)
Збиток від знецінення основних засобів та інвестиційної нерухомості	–	–	–	–	(673)	(673)
АКТИВИ	15,705,688	2,181,304	7,582,035	15,152,551	4,207,227	44,828,805
ЗОБОВ’ЯЗАННЯ	14,651,301	6,169,747	14,273,253	567,801	1,053,222	36,715,324

За рік, що закінчився 31 грудня 2018 року

	Корпоративний бізнес	Середній та малий бізнес	Роздрібний	Казначейство	Інші	Всього
Процентні доходи від зовнішніх клієнтів	2,049,753	161,223	1,355,580	566,815	–	4,133,371
Процентні витрати від зовнішніх клієнтів	(706,000)	(116,675)	(398,153)	(5,515)	–	(1,226,343)
Міжсегментна процентна маржа по активах	(1,329,679)	(116,048)	(640,182)	(570,040)	–	(2,655,949)
Міжсегментна процентна маржа по зобов’язаннях	1,108,975	434,031	759,810	4,731	–	2,307,547
Маржинальні доходи/(витрати) по активах	720,074	45,175	715,398	(3,225)	–	1,477,422
Маржинальні доходи/ (витрати) по зобов’язаннях	402,975	317,356	361,657	(784)	–	1,081,204
Трансформаційний результат	–	–	–	348,402	–	348,402
Маржинальний дохід	1,123,049	362,531	1,077,055	344,393	–	2,907,028
Чистий комісійний дохід	490,706	249,282	408,025	–	–	1,148,013
Торговельний результат	–	–	–	321,850	–	321,850
Інші доходи	–	–	–	–	97,632	97,632
ВАЛОВИЙ ДОХІД	1,613,755	611,813	1,485,080	666,243	97,632	4,474,523
Формування резерву на покриття очікуваних збитків, чистий збиток від модифікації фінансових активів	74,485	(70,813)	(401,176)	(5,515)	(6,885)	(409,904)
ВАЛОВІ ДОХОДИ ПІСЛЯ ФОРМУВАННЯ РЕЗЕРВУ	1,688,240	541,000	1,083,904	660,728	90,747	4,064,619
ОПЕРАЦІЙНІ ВИТРАТИ	(320,195)	(225,421)	(1,033,115)	(37,351)	(46,813)	(1,662,895)
ПРИБУТОК ДО ОПОДАТКУВАННЯ	1,368,045	315,579	50,789	623,377	43,934	2,401,724
Витрати з податку на прибуток	–	–	–	–	(427,414)	(427,414)
ЧИСТИЙ ПРИБУТОК/ЗБИТОК	1,368,045	315,579	50,789	623,377	(383,480)	1,974,310
Надходження основних засобів, нематеріальних активів та інвестиційної нерухомості	–	–	–	–	177,678	177,678
Знос та амортизація	–	–	–	–	(94,467)	(94,467)
Збиток від знецінення основних засобів та інвестиційної нерухомості	–	–	–	–	(3,776)	(3,776)
АКТИВИ	15,301,804	945,260	5,812,066	7,288,224	3,409,784	32,757,138
ЗОБОВ’ЯЗАННЯ	10,968,238	5,091,275	10,796,119	5,013	641,687	27,502,332

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

24. ОПЕРАЦІЇ З ПОВ'ЯЗАНИМИ СТОРОНАМИ (ПРОДОВЖЕННЯ)

При розгляді взаємовідносин кожної можливої пов'язаної сторони особлива увага надається змісту відносин, а не лише їх юридичній формі.

Група мала такі залишки за операціями з пов'язаними сторонами станом на 31 грудня 2019 та 2018 років:

	31 грудня 2019 року		31 грудня 2018 року	
	Залишки за операціями з пов'язаними сторонами	Всього за категорією згідно зі статтями консолідованої фінансової звітності	Залишки за операціями з пов'язаними сторонами	Всього за категорією згідно зі статтями консолідованої фінансової звітності
Кошти в банках	1,073,699	4,308,470	696,170	2,507,127
• материнська компанія	918,703		634,039	
• підприємства під спільним контролем або на які є суттєвий вплив	154,996		62,131	
Кредити клієнтам, до вирахування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків	1,162,344	29,818,973	698,250	27,731,214
• підприємства під спільним контролем або на які є суттєвий вплив	1,160,011		697,628	
• провідний управлінський персонал	2,333		622	
Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків клієнтам	(7,573)	(4,349,945)	(4,503)	(5,672,162)
• підприємства під спільним контролем або на які є суттєвий вплив	(7,516)		(4,500)	
• провідний управлінський персонал	(57)		(3)	
Інші активи	87	233,118	663	267,857
• материнська компанія	6		468	
• підприємства під спільним контролем або на які є суттєвий вплив	81		195	
Кошти банків та інших фінансових установ	108	567,801	126	441
• материнська компанія	106		124	
• підприємства під спільним контролем або на які є суттєвий вплив	2		2	
Рахунки клієнтів	331,013	35,094,301	217,138	26,855,632
• підприємства під спільним контролем або на які є суттєвий вплив	290,850		184,340	
• провідний управлінський персонал	40,163		32,798	
Інші зобов'язання	55,612	793,970	52,024	646,259
• материнська компанія	7,489		2,720	
• підприємства під спільним контролем або на які є суттєвий вплив	17,453		19,937	
• провідний управлінський персонал	30,670		29,367	
Безвідкличні зобов'язання за кредитами та невикористаними кредитними лініями	1,373	6,971,329	50,098	3,761,114
• підприємства під спільним контролем або на які є суттєвий вплив	–		49,839	
• провідний управлінський персонал	1,373		259	

До складу консолідованого звіту про прибутки і збитки та інші сукупні доходи за роки, які закінчилися 31 грудня 2019 та 2018 років, включені такі суми, які виникли за операціями з пов'язаними сторонами:

	2019		2018	
	Операції з пов'язаними сторонами	Всього за категорією згідно зі статтями консолідованої фінансової звітності	Операції з пов'язаними сторонами	Всього за категорією згідно зі статтями консолідованої фінансової звітності
Процентні доходи	143,218	5,253,438	109,678	4,133,371
• материнська компанія	1,455		2,329	
• підприємства під спільним контролем або на які є суттєвий вплив	141,613		107,237	
• провідний управлінський персонал	150		112	
Процентні витрати	(3,309)	(1,635,423)	(7,456)	(1,226,343)
• підприємства під спільним контролем або на які є суттєвий вплив	(2,662)		(6,138)	
• провідний управлінський персонал	(647)		(1,318)	
Комісійні доходи	4,167	1,695,811	3,849	1,445,122
• материнська компанія	373		27	
• підприємства під спільним контролем або на які є суттєвий вплив	3,794		3,822	
Комісійні витрати	(7,644)	(392,952)	(7,910)	(297,109)
• материнська компанія	(7,569)		(7,862)	
• підприємства під спільним контролем або на які є суттєвий вплив	(75)		(48)	
Чистий прибуток/(збиток) від операцій з іноземною валютою та банківськими металами	(348,124)	176,917	96,894	152,056
• материнська компанія	(335,946)		84,364	
• підприємства під спільним контролем або на які є суттєвий вплив	(12,178)		12,530	
Чистий прибуток від операцій з похідними фінансовими інструментами	70,692	164,169	119,093	164,224
• материнська компанія	70,692		119,093	
Формування резерву на покриття очікуваних збитків за активами, за якими нараховуються проценти	(3,032)	(145,694)	(192)	(393,928)
• підприємства під спільним контролем або на які є суттєвий вплив	(3,015)		(327)	
• провідний управлінський персонал	(17)		135	
Інші доходи	139	165,598	430	97,632
• підприємства під спільним контролем або на які є суттєвий вплив	139		430	
Операційні витрати	(170,304)	(2,041,548)	(180,146)	(1,662,895)
• материнська компанія	(8,995)		(10,156)	
• підприємства під спільним контролем або на які є суттєвий вплив	(70,686)		(85,546)	
• провідний управлінський персонал	(90,623)		(84,444)	

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українській гривень)

24. ОПЕРАЦІЇ З ПОВ'ЯЗАНИМИ СТОРОНАМИ (ПРОДОВЖЕННЯ)

Протягом 2019 та 2018 років, винагорода провідному управлінському персоналу включала короткострокові виплати у сумі 90,623 тисяч гривень та 84,444 тисячі гривень відповідно.

Здійснюючи операції з пов'язаними сторонами, фінансові інструменти при первісному визнанні обліковуються за справедливою вартістю з використанням професійного судження.

25. СПРАВЕДЛИВА ВАРТІСТЬ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ

МСФЗ визначає справедливу вартість як ціну, яка була б отримана від продажу активу або виплачена під час передачі зобов'язання у звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки.

Справедлива вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань Групи, які оцінюються за справедливою вартістю на постійній основі.

Деякі фінансові активи та фінансові зобов'язання Групи оцінюються за справедливою вартістю на кінець звітного періоду. У нижченаведеній таблиці подається інформація про способи визначення справедливої вартості цих фінансових активів та фінансових зобов'язань (зокрема, методика(и) оцінки та використані вхідні дані):

Фінансові активи/ фінансові зобов'язання	Справедлива вартість станом на		Ієрархія справедливої вартості	Методика(и) оцінки та ключові вхідні дані
	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року		
1) Похідні фінансові активи	454	2,183	Рівень 2	Дисконтовані грошові потоки. Майбутні грошові потоки оцінюються на основі форвардних курсів обміну валют (із форвардних курсів обміну валют, які піддаються спостереженню на кінець звітного періоду) та форвардних ставок за договорами, дисконтованих за ставкою, яка відображає кредитний ризик контрагентів.
2) Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	1,519,603	400,009	Рівень 1	Котирувані ціни пропозиції на активному ринку.

Фінансові активи/ фінансові зобов'язання	Справедлива вартість станом на		Ієрархія справедливої вартості	Методика(и) оцінки та ключові вхідні дані
	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року		
3) Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	2,092,862	702,211	Рівень 2	Дисконтовані грошові потоки. Майбутні грошові потоки оцінюються на основі інформації, для якої усі суттєві дані можна прямо або опосередковано отримати за допомогою спостереження на ринку, і оцінки використовують одну або декілька визначених цін, які піддаються спостереженню, для звичайних операцій на ринках, які не вважаються активними.
4) Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	19,318	–	Рівень 3	Група залучає оцінювачів нерухомості для визначення справедливої вартості будівель та земельних ділянок (які є найбільш значущими активами, що формують справедливу вартість інвестиції), використовуючи порівняльний підхід, а для предметів, для яких немає аналогів на ринку, застосовано дохідний підхід. У порівняльному підході, ринкові ціни порівнянного майна та земельних ділянок, що знаходяться в безпосередній близькості, коригуються з урахуванням відмінностей в основних параметрах (наприклад, площа нерухомості). Основним параметром, використовуваним у цій методиці оцінки, є ціна квадратного метра об'єкта нерухомості або земельної ділянки.
5) Похідні фінансові зобов'язання	3,447	4,572	Рівень 2	Дисконтовані грошові потоки . Майбутні грошові потоки оцінюються на основі форвардних курсів обміну валют (із форвардних курсів обміну валют, які піддаються спостереженню на кінець звітного періоду) та форвардних ставок за договорами, дисконтованих за ставкою, яка відображає кредитний ризик контрагентів.

Переміщення цінних паперів між рівнями ієрархії справедливої вартості відбувається у разі зміни методів оцінки цінних паперів. Переміщення з першого рівня відбувається, якщо станом на звітну дату відсутнє ринкове котирування, яке було наявне станом на попередню звітну дату. При цьому, якщо для оцінки станом на звітну дату використовується аналіз приведених грошових потоків на основі ринкових даних, які піддаються спостереженню, то такі цінні папери відносяться

до другого рівня ієрархії справедливої вартості. Якщо використовується інформація, яка відрізняється від ринкових даних, які піддаються спостереженню, то такі цінні папери відносяться до третього рівня ієрархії справедливої вартості. Переміщення з другого та третього рівнів до першого відбувається у разі, якщо станом на звітну дату наявне ринкове котирування за цінними паперами, за якими воно було відсутнє станом на попередню звітну дату.

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

25. СПРАВЕДЛИВА ВАРТІСТЬ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ
(ПРОДОВЖЕННЯ)

Станом на кінець дня 31 грудня 2019 та 2018 років переведень між рівнями ієрархії справедливої вартості не відбувалося.

Справедлива вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань, які не оцінюються за справедливою вартістю на постійній основі (але розкриття інформації про справедливу вартість є обов'язковим).

На думку керівництва, балансова вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань, визнана в консолідованій фінансовій звітності, приблизно дорівнює їх справедливій вартості.

Справедливу вартість кредитів фізичним особам в іноземній валюті неможливо визначити достовірно, оскільки через регулятивні обмеження НБУ ринок цих фінансових інструментів протягом 2019 та 2018 років був відсутній, і немає можливості отримати достатню ринкову інформацію або застосувати будь-яку іншу методику оцінки таких інструментів. Станом на кінець дня 31 грудня 2019 та 2018 років балансова вартість таких кредитів складала 56,763 тисячі гривень та 88,158 тисяч гривень, відповідно.

26. УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ

Мета Групи в управлінні капіталом полягає у забезпеченні:

- 1) дотримання вимог до капіталу, встановлених НБУ;
- 2) спроможності Групи стабільно функціонувати та розвиватись відповідно до затверджених стратегічних планів;
- 3) покриття негативних наслідків різноманітних ризиків, які бере на себе Група в процесі діяльності;
- 4) утримання достатньої капітальної бази на рівні, необхідному для забезпечення коефіцієнту достатності капіталу у розмірі не менше ніж 8% згідно з Базельською Угодою.

Політика Групи з управління капіталом полягає у визначенні ефективного рівня капіталу, максимально збільшуючи довгострокову цінність для акціонерів, а саме, встановлення цілей та директив з управління капіталом Групи так, щоб оптимізувати вимогу акціонерів щодо прибутку від їх інвестицій з урахування наступних обмежень:

- дотримання вимог до капіталу, які встановлені наглядовими органами;

- відповідності рівня капіталу вимогам інвесторів та рейтингових агентств з метою забезпечення доступу Групи до фінансування на міжнародних та внутрішніх ринках капіталу.

Група з метою визначення реального розміру капіталу з урахуванням ризиків у своїй діяльності постійно оцінює якість своїх активів і позабалансових зобов'язань, здійснює відповідні коригування їх вартості шляхом формування резервів для покриття очікуваних (можливих) збитків за зобов'язаннями контрагентів.

Кількісна оцінка капіталу доповнюється якісним, всебічним обговоренням. Результати підсумовуються у вигляді цілей щодо необхідного рівня капіталу, включаючи стратегічні напрямки щодо того, як підтримувати достатній рівень капіталу.

Структура капіталу Групи складається з інструментів та капіталу, який представлений акціонерним капіталом, резервами, іншим додатковим капіталом, інформація про які розкривається у консолідованому звіті про зміни у капіталі.

У нижченаведеній таблиці представлений аналіз регулятивних капітальних ресурсів Групи для цілей визначення адекватності капіталу згідно з принципами, які застосовуються Базельським комітетом:

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року
Рух капіталу 1 рівня:		
Станом на початок року	5,254,806	3,242,442
Розкриті резерви	2,858,675	2,012,364
Станом на кінець року	8,113,481	5,254,806
Склад регулятивного капіталу:		
Капітал 1 рівня:		
Акціонерний капітал	6,186,023	6,186,023
Емісійний дохід	405,075	405,075
Інший додатковий капітал	1,236,294	1,236,294
Розкриті резерви	286,089	(2,572,586)
Всього кваліфікованого капіталу 1 рівня	8,113,481	5,254,806
Всього регулятивного капіталу	8,113,481	5,254,806
Коефіцієнти достатності капіталу:		
Капітал 1 рівня	20.9%	18.4%
Всього капіталу	20.9%	18.4%

Кількісні показники, встановлені Базельським комітетом для забезпечення адекватності капіталу, вимагають від Групи підтримувати мінімальні суми та співвідношення загального капіталу (8%) та капіталу 1 рівня (4%) до суми зважених на ризик активів.

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українських гривень)

27. ПОЛІТИКА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

Управління ризиками відіграє важливу роль у банківській діяльності та операціях Групи. Основні ризики, властиві операціям Групи, включають:

- кредитний ризик;
- ризик ліквідності;
- ринковий ризик.

Група визнає, що важливо мати дієві та ефективні процеси управління ризиком. З цієї метою Групою встановлено основні принципи управління ризиками, що мають в майбутньому захистити Групу від суттєвих ризиків, а також дозволити йому при цьому досягнути запланованих показників.

КРЕДИТНИЙ РИЗИК. Кредитним ризиком є ризик того, що одна сторона фінансового інструменту може зазнати збиток в результаті неспроможності іншої сторони здійснити платіж (або здійснити його невчасно) за своїми зобов'язаннями відповідно до умов контракту. Управління та моніторинг кредитних ризиків здійснюються Директоратом з Управління ризиками, Кредитними комітетами та іншими комітетами, які створені в Групі і діють на колегіальній основі, керівництвом Групи в межах їх повноважень.

Перед поданням заявки на розгляд Кредитного комітету усі рекомендації щодо кредитних процесів (визначення кредитних лімітів щодо позичальника або зміни умов кредитних угод і т. п.) розглядаються та затверджуються відповідним відділом в структурі Управління з контролю за кредитними ризиками. Щоденне управління ризиками здійснюється відповідним відділом в структурі Управління з моніторингу та адміністрування кредитів.

Група структурує рівні кредитного ризику, який вона приймає на себе, встановлюючи обмеження на суму допустимого ризику по відношенню до позичальників, її продуктів та інших напрямків. Обмеження на структуру кредитного портфеля встановлюються відповідним відділом в структурі Управління інтегрованого керування ризиками та затверджуються Комітетом з управління активами та пасивами. Порівняння фактичних сум із встановленими обмеженнями відбувається на щоденній основі.

Для більшості кредитів, згідно з внутрішніми нормативними документами, Група отримує заставу, корпоративні

та персональні гарантії, проте значну частину являють собою кредити фізичним особам, де не завжди існує можливість отримати такі гарантії та забезпечення. Такі ризики постійно контролюються і їх огляд проводиться щорічно або частіше.

Кредитний ризик за позабалансовими фінансовими інструментами визначається як ймовірність отримання збитків через неспроможність протилежної сторони дотриматися умов угоди. Щодо кредитного ризику із зобов'язань щодо продовження кредиту Група може потенційно зазнати збитків на суму, яка дорівнює загальній сумі невикористаних зобов'язань. Проте, можлива сума збитків є меншою, ніж загальна сума невикористаних зобов'язань, оскільки більшість зобов'язань щодо продовження кредиту залежать від дотримання клієнтами певних кредитних нормативів. Група застосовує аналогічну кредитну політику по відношенню до позабалансових зобов'язань, що і до балансових фінансових інструментів, тобто політику із використанням лімітів для мінімізації ризику та поточного моніторингу.

Група відстежує строки до погашення позабалансових зобов'язань, оскільки довгострокові зобов'язання зазвичай мають вищий ступінь кредитного ризику, ніж короткострокові зобов'язання.

ЗНАЧНЕ ЗБІЛЬШЕННЯ КРЕДИТНОГО РИЗИКУ. Оцінка ризику проводиться починаючи з дати визнання в обліку до дати припинення визнання. Група визнає очікувані кредитні збитки за фінансовим активом на першій стадії зменшення корисності («Етап 1»), якщо на звітну дату рівень ризику за фінансовим активом значно не збільшився з дати первісного визнання активу. Група визнає очікувані кредитні збитки за фінансовим активом на другій стадії зменшення корисності («Етап 2»), якщо на звітну дату рівень ризику з дня первісного визнання значно збільшився.

Основними ознаками, що свідчать про значне збільшення кредитного ризику є наступні:

- наявність простроченої заборгованості понад 30 календарних днів;
- проведення реструктуризації;

- відбулася суттєва девальвація національної валюти по відношенню до валюти заборгованості без наявності відповідного забезпечення у валюті;

- рейтинг фінансового активу погіршився на визначений рівень/до відповідного рівня, чи у порівнянні до історичного значення погіршився до визначеного рівня;

- для іпотечних кредитів, показник відношення заборгованості до забезпечення перевищує 125%;

- наявні ознаки дефолту за іншими фінансовим активом позичальника «Роздрібного бізнесу»;

- за результатами процесу моніторингу заборгованості системою «Раннього реагування» фінансовий актив позичальника бізнес-лінії «Корпоративні клієнти» віднесено до гіршого ризик-статусу.

Група визнає очікувані кредитні збитки за фінансовим активом на третій стадії зменшення корисності кредитного ризику («Етап 3»), якщо на звітну дату фінансовий актив має об'єктивні свідчення зменшення корисності. Фінансові активи на Етапі 3 – це фінансові активи, за якими є об'єктивні докази очікуваного збитку чи спостерігаються одна або декілька подій, що мають негативний вплив на очікувані майбутні грошові потоки за таким фінансовим активом.

Основними ознаками, що свідчать про віднесення фінансового активу до Етапу 3 є наступні:

- значні фінансові труднощі емітента або позичальника;
- порушення умов договору, такі як дефолт або прострочення платежу, що відповідає критеріям дефолту;
- надання банком уступки своєму позичальнику з економічних або договірних умов, пов'язаних з фінансовими труднощами позичальника, які Група не розглядала за інших умов;
- висока ймовірність банкрутства або фінансова реорганізація позичальника;
- зникнення активного ринку для фінансового активу внаслідок фінансових труднощів;
- купівлю або створення фінансового активу з великою знижкою, що відображає понесені кредитні збитки;

- за результатами процесу моніторингу заборгованості системою «Раннього реагування» позичальника бізнес-лінії «Корпоративні клієнти» віднесено до найгіршого ризик-статусу.

Група ураховує загальний ефект декількох подій, якщо неможливо ідентифікувати одну окрему подію, що спричинила знецінення фінансового активу.

ВНУТРІШНІ РЕЙТИНГИ. Фінансові активи класифікуються наступним чином – суми коштів в банках класифікуються відповідно до поточних кредитних рейтингів, присвоєних визначеними на міжнародному рівні рейтинговими агентствами, а за їх відсутності – відповідно до рейтингової системи, розробленої Групою; інвестиції, класифіковані відповідно до поточного рейтингу України, присвоєного визначеними на міжнародному рівні рейтинговими агентствами; кредити клієнтам, класифікуються відповідно до рейтингової системи, розробленої Групою.

Оцінка кредитного ризику за фінансовими активами проводиться на індивідуальній основі чи портфельній основі. Фінансові активи для цілей розрахунку очікуваних кредитних збитків розподіляються на такі, що є суттєві та несуттєві. Суттєвими є активи корпоративних клієнтів, якщо сума заборгованості/ліміт за зобов'язаннями на дату оцінки перевищує еквівалент 400 тисяч євро. Кредити, що не є суттєвими та мають спільні характеристики кредитного ризику оцінюються на груповій основі, інші – на індивідуальній основі.

ВИКОРИСТАННЯ ПРОГНОЗНОЇ ІНФОРМАЦІЇ. Група використовує прогнозну інформацію, яка є доступною без застосування надмірних витрат або зусиль, у своїй оцінці істотного збільшення кредитного ризику, а також у своїй оцінці очікуваних кредитних збитків. Група залучає фахівців ОТП Plc., які використовують зовнішню та внутрішню інформацію для створення «базового» варіанта майбутнього прогнозу щодо відповідних економічних змінних величин, разом із репрезентативним діапазоном інших можливих прогнозних сценаріїв. Використана зовнішня інформація включає економічні дані та прогнози, опубліковані державними органами та органами кредитно-грошового регулювання. Фактори, що беруться до уваги в рамках даного процесу, включають в себе макроекономічні дані, такі як зростання ВВП, експорт та інвестиції.

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українській гривень)

27. ПОЛІТИКА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ (ПРОДОВЖЕННЯ)

ГРУПА ЗАСТОСОВУЄ ЙМОВІРНОСТІ ДО ВИЯВЛЕНИХ ПРОГНОЗНИХ СЦЕНАРІЇВ. Базовий варіант є єдиним найбільш ймовірним результатом і складається з інформації, використаної Групою для стратегічного планування та бюджетування. Група використовує зовнішню та внутрішню інформацію для створення «базового сценарію» майбутніх прогнозованих економічних змінних разом з репрезентативним діапазоном інших можливих сценаріїв. Зовнішня інформація, що використовується, включає економічні дані та прогнози, опубліковані державними органами.

Група застосовує ймовірності до ідентифікованих прогнозних сценаріїв. Група виявила і задокументував основні фактори кредитного ризику та кредитні збитки для кожного портфеля фінансових інструментів і, з використанням аналізу історичних даних, оцінив взаємовідносини між макроекономічними змінними величинами та кредитним ризиком і кредитними збитками. Група не вносив суттєвих змін до методики оцінки або істотних припущень, зроблених під час звітного періоду.

ОЦІНКА ОЧІКУВАНИХ КРЕДИТНИХ ЗБИТКІВ. Основними вхідними даними, які використовуються для оцінки очікуваних кредитних збитків, є такі:

- ймовірність дефолту (PD);
- рівень збитку у випадку дефолту (LGD); та
- актив у стані дефолту (EAD).

Як пояснюється вище, ці показники отримані, в основному, із розроблених власними силами статистичних моделей та інших історичних даних, і вони коригуються для відображення зваженої на ймовірність прогнозної інформації.

Ймовірність дефолту (PD) є оцінкою ймовірності настання дефолту протягом визначеного часового горизонту. Вона оцінюється на певний момент часу. Розрахунок базується на статистичних моделях. Ці статистичні моделі базуються на ринкових даних (коли вони доступні), а також внутрішніх даних, які включають як кількісні, так і якісні фактори. Оцінка базується на історичних даних та поточних умовах, скоригованих з урахуванням оцінок майбутніх умов, які впливатимуть на вірогідність дефолту.

Рівень збитку у випадку дефолту (LGD) є оцінкою збитків, які виникають у результаті дефолту. Вони базуються

на різниці між належними грошовими потоками за договорами і потоками, які кредитор передбачає отримати, з урахуванням потоків грошових коштів від будь-якого забезпечення. Моделі рівня збитку у випадку дефолту для забезпечених активів беруть до уваги: покриття забезпеченням, дисконти з продажів, час реалізації забезпечення, вартість реалізації забезпечення, історичні дані щодо рівня та часу відшкодування. Моделі рівня збитку у випадку дефолту для незабезпечених активів беруть до уваги історичні дані щодо часу відшкодування та рівень отримання відшкодування після виходу в дефолт.

Експозиція під ризиком (EAD) є оцінкою заборгованості за активом на майбутню дату дефолту, з урахуванням очікуваних змін в заборгованості за активом після звітної дати, включно з виплатами основної суми та процентів, а також очікуваних скорочень кредитних зобов'язань. Підхід Групи до моделювання EAD відображає очікувані зміни у непогашеному залишку протягом усього строку дії кредиту, які дозволені згідно з поточними умовами за договором, таких як погашення згідно графіку за договором, зміни у реалізації невикористаних зобов'язань, а також вжиті дії з пом'якшення кредитного ризику до настання дефолту.

Група оцінює очікувані кредитні збитки з урахуванням ризику настання дефолту протягом максимального періоду за договором (включно з варіантами подовження), протягом якого підприємство зазнає впливу кредитного ризику, і не довшого, навіть якщо подовження або оновлення договору є звичайною бізнес-практикою.

Оцінка очікуваних кредитних збитків базується на зваженому на ймовірність середньому кредитному ризику. Як результат, оцінка резерву на покриття очікуваних збитків має бути такою самою, незалежно від того чи оцінюється він на індивідуальній або груповій основі (хоча оцінка на груповій основі є більш практичною для великих портфелів активів).

Для цілей визначення очікуваних кредитних збитків кредитів, наданих клієнтам, фінансової дебіторської заборгованості, коштів в банках, на які поширюються вимоги знецінення за МСФЗ 9, Група розподіляє ці фінансові активи на п'ять рівнів ризику, залежно від кількості днів прострочки та ознак дефолту, а саме:

	Кредити, надані клієнтам	Фінансова дебіторська заборгованість	Кошти в банках
РІВЕНЬ 1	Договір не прострочено (DPD = 0)	Договір не прострочено (1-5 днів)	Договір не прострочено (DPD = 0)
РІВЕНЬ 2	Договір прострочено на 1-30 днів	Договір прострочено на 6-30 днів	Договір прострочено на 1-3 днів
РІВЕНЬ 3	Договір прострочено на 31-60 днів	Договір прострочено на 31-60 днів	Договір прострочено на 4-5 днів
РІВЕНЬ 4	Договір прострочено на 61-90 днів	Договір прострочено на 61-90 днів	Договір прострочено на 6-7 днів
РІВЕНЬ 5 (дефолт)	Договір у стані дефолту	Договір у стані дефолту	Договір у стані дефолту

Для цілей визначення очікуваних кредитних збитків за інвестиціями, на які поширюються вимоги знецінення за МСФЗ 9, Група розподіляє ці активи на 4 рівні ризику, залежно від рейтингу присвоєного міжнародним рейтинговим агентством (Fitch, Moody's, S&P). Рівень 1 відповідає рейтингам від AAA до A-, Рівень 2 відповідає рейтингам від BBB+ до B-, Рівень 3 відповідає рейтингам від CCC+ до CCC-, Рівень 4 (дефолт) відповідає рейтингу CC.

Аналіз кредитного ризику Групи за **класами фінансових активів, внутрішнім рейтингом та «Етапом»** наведено у наступних таблицях. Якщо не вказані окремому, суми в таблицях відображають валову балансову вартість. Для умовних та кредитних контрактних зобов'язань, суми наведені в таблицях, відображають суми зобов'язань.

	Станом на 31 грудня 2019 року			
Кредити клієнтам	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Придбані або створені кредитно знецінені фінансові інструменти
РІВЕНЬ 1	22,153,216	1,677,887	1,676,130	469,868
РІВЕНЬ 2	268,524	169,735	27,638	41,894
РІВЕНЬ 3	–	96,779	31,808	17,708
РІВЕНЬ 4	–	43,259	8,983	10,525
РІВЕНЬ 5 (дефолт)	–	–	2,807,261	317,758
Всього	22,421,740	1,987,660	4,551,820	857,753

	Станом на 31 грудня 2018 року			
Кредити клієнтам	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Придбані або створені кредитно знецінені фінансові інструменти
РІВЕНЬ 1	17,986,451	2,050,680	2,158,222	683,273
РІВЕНЬ 2	281,054	88,054	51,568	300,100
РІВЕНЬ 3	–	40,821	26,471	93,841
РІВЕНЬ 4	–	21,771	21,469	11,625
РІВЕНЬ 5 (дефолт)	–	–	3,826,512	89,302
Всього	18,267,505	2,201,326	6,084,242	1,178,141

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українській гривень)

27. ПОЛІТИКА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ (ПРОДОВЖЕННЯ)

Валова балансова вартість коштів в банках станом на 31 грудня 2019 та 2018 років знаходиться на Етапі 1 та за Рівнем 1. Валова балансова вартість інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід та інвестицій, що оцінюються за амортизованою собівартістю, знаходиться на Етапі 1 та за Рівнем 1.

У таблицях нижче проаналізовано інформацію про суттєві зміни валової балансової вартості фінансових активів протягом періоду, а також рух очікуваних збитків протягом 2019 та 2018 років за класами фінансових активів.

Рух очікуваних кредитних збитків за статтями виданих гарантій та аналогічних контрактних зобов'язань, коштів в банках, інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, інвестицій, що оцінюються за амортизованою собівартістю та інших фінансових активів є не суттєвими для цілей консолідованої фінансової звітності. Вплив зміни курсових різниць у зміні валової балансової вартості та очікуваних кредитних збитків фінансових інструментів, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9 в таблицях нижче не виділяється окремими строками, а включений у відповідні статті змін.

Кредити клієнтам – зміна валової балансової вартості в розрізі Етапів	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Придбані або створені кредитно знецінені кредити
1 січня 2019 року	18,267,505	2,201,326	6,084,242	1,178,141
Нові кредити, надані клієнтам, або кредити, які були придбані	19,792,455	–	–	5,599
Зміни від купівлі підприємства	–	–	–	216,000
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	(2,305,971)	1,538,219	576,404	–
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії	247,733	(560,086)	200,644	–
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії	12,898	65,675	(91,575)	–
Кредити, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(12,971,779)	(1,075,124)	(963,461)	(240,011)
Списано протягом звітного періоду	–	–	(805,245)	(147,734)
Кредити, що були реструктуризовані	–	–	(12,884)	–
Вплив інших змін	(621,101)	(182,350)	(436,305)	(154,242)
31 грудня 2019 року	22,421,740	1,987,660	4,551,820	857,753

Кредити клієнтам – зміна валової балансової вартості в розрізі Етапів	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Придбані або створені кредитно знецінені кредити
1 січня 2018 року	13,226,359	1,488,662	7,419,856	1,446,625
Нові кредити, надані клієнтам, або кредити, які були придбані	17,178,700	–	–	24,877
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	(2,031,817)	1,479,187	420,083	–
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії	170,625	(319,430)	56,201	–
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії	16,421	80,052	(115,184)	–
Кредити, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(9,932,653)	(398,872)	(498,412)	(100,837)
Списано протягом звітного періоду	–	–	(1,210,992)	(30,933)
Кредити, що були реструктуризовані	(2,449)	(392)	(17,479)	–
Вплив інших змін	(357,681)	(127,881)	30,169	(161,591)
31 грудня 2018 року	18,267,505	2,201,326	6,084,242	1,178,141

Кредити клієнтам – зміна очікуваних кредитних збитків в розрізі Етапів	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Придбані або створені кредитно знецінені кредити
1 січня 2019 року	176,586	283,419	4,769,332	442,825
Нові кредити, надані клієнтам, або кредити, які були придбані	449,200	–	–	2,522
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	(278,922)	198,875	249,984	–
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії	3,158	(82,474)	141,274	–
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії	261	25,456	(39,527)	–
Кредити, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(106,380)	(121,845)	(419,914)	(76,701)
Списано протягом звітного періоду	–	–	(805,245)	(147,734)
Вплив змін в моделях або параметрів ризику	(12,519)	(40,748)	(363,424)	102,486
31 грудня 2019 року	231,384	262,683	3,532,480	323,398

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах української гривень)

27. ПОЛІТИКА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ (ПРОДОВЖЕННЯ)

Кредити клієнтам – зміна очікуваних кредитних збитків в розрізі Етапів	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Придбані або створені кредитно знецінені кредити
1 січня 2018 року	217,742	283,551	5,631,632	403,560
Нові кредити, надані клієнтам, або кредити, які були придбані	385,754	–	–	–
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	(256,448)	170,323	145,163	–
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії	1,977	(59,410)	27,394	–
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії	352	14,007	(27,271)	–
Кредити, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(147,199)	(94,533)	(167,177)	(32,784)
Списано протягом звітного періоду	–	–	(1,210,992)	(30,933)
Вплив змін в моделях або параметрів ризику	(25,592)	(30,519)	370,583	102,982
31 грудня 2018 року	176,586	283,419	4,769,332	442,825

У таблиці нижче проаналізовано вплив модифікацій за фінансовими активами, які обліковуються за амортизованою собівартістю або справедливою вартістю через інший сукупний дохід за 2019 та 2018 роки.

	2019	2018
Амортизована собівартість фінансових активів до модифікації (ECL до кінця строку дії)	1,089,283	1,094,557
Результат від модифікацій фінансових активів (ECL до кінця строку дії)	(12,884)	(20,320)
Валова балансова вартість модифікованих фінансових активів, на кінець звітного періоду, які були переведені до 12-місячний ECL	120,822	137,405

РИЗИК ЛІКВІДНОСТІ

Сутність ризику. Ризиком ліквідності є ймовірність того, що нестача грошових надходжень ускладнить виконання фінансових зобов'язань Групи. Цей ризик виникає через нездатність управляти незапланованим відтоком коштів або змінами джерел фінансування, а також через неможливість виконувати свої позабалансові зобов'язання.

Мета управління ризиком. Метою управління ризиком ліквідності є забезпечення достатніх коштів для повного та своєчасного виконання усіх зобов'язань Групи перед клієнтами, кредиторами та іншими контрагентами, а також досягнення запланованого зростання її активів і рівня прибутковості Групи, що передбачає:

- а)** щоденне управління грошовими залишками та ностро-рахунками з метою забезпечення вчасного проведення розрахунків та платежів, виконання обов'язкових резервних вимог і дотримання нормативів ліквідності НБУ на кожен звітну дату;
- б)** забезпечення фінансування сталого зростання бізнесу, передбаченого кредитно-інвестиційною стратегією Групи;
- в)** створення запасу ліквідних коштів на випадок кризи ліквідності – різкого відтоку клієнтських коштів та/або раптового закриття доступу до ресурсних ринків.

Політика управління ризиком. Комітет з управління активами і пасивами, якому керівництво Групи делегує функції з управління активами і пасивами, визначає стратегію підтримання достатності ліквідності згідно зі стратегією управління ліквідністю Материнського Банку та затверджує її як складову політики з управління активами та пасивами.

Управління ліквідністю полягає у підтриманні мінімально необхідного запасу високоліквідних активів; контролі за величиною розривів між строками погашення активів та зобов'язань, як міри ризику, на який наражається Група, шляхом обмеження їх величини; диверсифікації зовнішніх джерел фінансування; планування фінансування кредитно-інвестиційної стратегії Групи.

Значна увага приділяється концентраціям кредитного та депозитного портфелів, а також ступеню ліквідності існуючих активів. На випадок кризи ліквідності Комітет

з управління активами і пасивами щорічно поновлює план антикризових заходів після проведення комплексного стрес-тестування.

Процеси. Внутрішні процеси управління ризиком ліквідності, як і іншими ризиками, складаються з:

1) ідентифікації джерел ризику та вимірювання його величини, яке щомісячно здійснює Управління активами та пасивами та контролінгу казначейства на основі даних операційної системи;

2) управління ризиком – відповідна функція на локальному рівні делегована Комітету з управління активами і пасивами, якому Управління активами і пасивами та контролінгу казначейства регулярно надає інформацію про обсяг ризику, на який наражається Група, та дотримання відповідних лімітів, в той час як управління ризиками на рівні ОТП Групи здійснюється відповідним комітетом Материнського Банку, який отримує інформацію про наявний ризик щомісячно;

3) моніторингу наявності мінімально необхідного запасу високоліквідних активів, яку щоденно здійснює Управління активами та пасивами з наступним звітуванням перед Комітетом з управління активами і пасивами та контролінгу казначейства та материнською компанією;

4) щоденного контролю дотримання регулятивних вимог та внутрішніх лімітів;

5) оцінки ефективності стратегії та тактики управління ліквідністю, що є функцією Комітету з управління активами і пасивами.

Методи. Ідентифікація достатності ліквідності Групи здійснюється на основі комплексного аналізу факторів, а саме:

- структури активів Групи та їх розподілу за ступенем ліквідності (при цьому, особлива увага приділяється обсягу наявних високоліквідних активів);

- обсягу, структури та рівня диверсифікації пасивів (передусім, аналізуються питома вага зобов'язань

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українській гривень)

27. ПОЛІТИКА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ (ПРОДОВЖЕННЯ)

у пасивах Групи, частка строкових коштів та коштів до запитання, коштів фізичних та юридичних осіб, а також інших банків, стабільність залучених коштів та ступінь залежності від дорогих чи нестабільних джерел фінансування);

- концентрації активів і пасивів (за контрагентами, за інструментами, за термінами погашення);
- розподілу грошових потоків у часі для кожного виду активів та зобов'язань у розрізі валют;

- впливу різних стрес-сценаріїв на ліквідну позицію та дотримання нормативів НБУ.

Управління ліквідністю здійснюється в розрізі національної та іноземних валют. Управління ліквідністю в національній валюті є децентралізованим та повністю покладається на локальний Комітет з управління активами і пасивами. Управління ліквідністю в іноземній валюті здійснюється централізовано на рівні Материнського Банку за методом фондового пулу.

Комітет з управління активами і пасивами постійно аналізує ліквідну позицію та реалізує змішаний підхід до управління ліквідністю – як з боку активів, так і зі сторони пасивів, – з тим, аби забезпечити вчасне виконання зобов'язань Групи.

Суть управління ліквідністю через активи полягає в підтриманні достатнього запасу ліквідних активів, що дозволяє виконувати резервні вимоги, нормативи НБУ, а також слугує джерелом покриття тимчасового дефіциту ліквідності. Цей підхід особливо ефективний у випадку тривалої кризи ліквідності, і в інших випадках, коли доступ до грошового ринку суттєво обмежений або відсутній. Управління ліквідністю через пасиви полягає

в залученні міжбанківського фінансування для покриття тимчасових потреб у ліквідності.

Важливими елементами управління є аналіз кредитно-інвестиційної стратегії Групи та вибір оптимальних джерел фінансування відповідно до напрямів розміщення коштів, а також розробка плану на випадок кризи ліквідності, що містить чіткий опис індикаторів кризи, дій персоналу, задіяного у антикризовому управлінні, інформаційних потоків та джерел поповнення ліквідних коштів.

На випадок кризи ліквідності План антикризових заходів визначає ключові фактори, що допомагають виявити кризу на ранній стадії, а також встановлює чітку процедуру, що регулює інформаційні потоки та дії персоналу, задіяного в процесі антикризового управління.

Ризик ліквідності контролюється шляхом встановлення лімітів на обсяг операційної ліквідності, чи коротко-строкових розривів між строками погашення активів та пасивів. Контроль за дотриманням лімітів полягає у співставленні фактичного розміру відповідної відкритої позиції та встановленого обмеження на неї. У випадку недотримання ліміту аналізуються причини його виникнення та пропонується план заходів щодо усунення порушення чи пропозиції щодо зміни існуючої системи лімітів.

У нижче наведених таблицях представлений аналіз ризику ліквідності між активами та зобов'язаннями на основі балансової вартості фінансових активів та зобов'язань, як представлено в консолідованому звіті про фінансовий стан. Дані таблиці складені на основі строків погашення згідно контрактів з контрагентами.

	До 1 місяця	Від 1 до 3 місяців	Від 3 місяців до 1 року	Від 1 до 5 років	Більше 5 років	31 грудня 2019 року Всього
НЕПОХІДНІ ФІНАНСОВІ АКТИВИ						
Грошові кошти та рахунки у НБУ	3,139,593	–	–	–	–	3,139,593
Кошти в банках	4,308,470	–	–	–	–	4,308,470
Кредити клієнтам	5,926,843	4,223,841	9,413,918	5,047,535	856,891	25,469,028
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	414,476	177,356	1,121,141	1,918,080	730	3,631,783
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	7,212,296	–	–	–	–	7,212,296
Інші фінансові активи	152,745	–	–	–	–	152,745
Всього непохідних фінансових активів	21,154,423	4,401,197	10,535,059	6,965,615	857,621	43,913,915
Похідні фінансові активи	454	–	–	–	–	454
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ	21,154,877	4,401,197	10,535,059	6,965,615	857,621	43,914,369
НЕПОХІДНІ ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ						
Кошти банків та інших фінансових установ	189,959	–	135,038	242,804	–	567,801
Рахунки клієнтів	33,945,684	361,920	763,971	22,726	–	35,094,301
Орендне зобов'язання	14,612	14,317	62,434	83,062	–	174,425
Інші фінансові зобов'язання	608,816	–	–	–	–	608,816
Видані гарантії та аналогічні зобов'язання	2,473,114	–	–	–	–	2,473,114
Безвідкличні зобов'язання за кредитами та невикористаними кредитними лініями	6,900,955	–	–	–	–	6,900,955
Всього непохідних фінансових зобов'язань	44,133,140	376,237	961,443	348,592	–	45,819,412
Похідні фінансові зобов'язання	3,447	–	–	–	–	3,447
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	44,136,587	376,237	961,443	348,592	–	45,822,859
Розрив ліквідності	(22,981,710)	4,024,960	9,573,616	6,617,023	857,621	
Кумулятивний розрив ліквідності	(22,981,710)	(18,956,750)	(9,383,134)	(2,766,111)	(1,908,490)	

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українській гривень)

27. ПОЛІТИКА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ (ПРОДОВЖЕННЯ)

	До 1 місяця	Від 1 до 3 місяців	Від 3 місяців до 1 року	Від 1 до 5 років	Більше 5 років	31 грудня 2018 року Всього
НЕПОХІДНІ ФІНАНСОВІ АКТИВИ						
Грошові кошти та рахунки у НБУ	2,320,458	–	–	–	–	2,320,458
Кошти в банках	2,507,127	–	–	–	–	2,507,127
Кредити клієнтам	3,348,928	4,653,265	7,261,042	5,462,228	1,333,589	22,059,052
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	115,148	441,768	527,135	17,435	734	1,102,220
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	3,677,428	–	–	–	–	3,677,428
Інші фінансові активи	137,874	–	–	–	–	137,874
Всього непохідних фінансових активів	12,106,963	5,095,033	7,788,177	5,479,663	1,334,323	31,804,159
Похідні фінансові активи	2,183	–	–	–	–	2,183
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ	12,109,146	5,095,033	7,788,177	5,479,663	1,334,323	31,806,342
НЕПОХІДНІ ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ						
Кошти банків та інших фінансових установ	126	–	–	315	–	441
Рахунки клієнтів	26,188,877	339,679	262,618	64,458	–	26,855,632
Інші фінансові зобов'язання	493,215	–	–	–	–	493,215
Видані гарантії та аналогічні зобов'язання	1,733,895	–	–	–	–	1,733,895
Безвідкличні зобов'язання за кредитами та невикористаними кредитними лініями	3,703,413	–	–	–	–	3,703,413
Всього непохідних фінансових зобов'язань	32,119,526	339,679	262,618	64,773	–	32,786,596
Похідні фінансові зобов'язання	4,572	–	–	–	–	4,572
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	32,124,098	339,679	262,618	64,773	–	32,791,168
Розрив ліквідності	(20,014,952)	4,755,354	7,525,559	5,414,890	1,334,323	
Кумулятивний розрив ліквідності	(20,014,952)	(15,259,598)	(7,734,039)	(2,319,149)	(984,826)	

Група належним чином управляє різницею ліквідності, яка виникла протягом 2019 та 2018 років за активами та зобов'язаннями, строк погашення яких становить менше 1 року.

Основна частина зобов'язань, за якими нараховуються проценти, представлена як депозитами клієнтів на вимогу, так і короткостроковими вкладками з можливістю дострокового розірвання договору, тому їх усіх віднесено до категорії, строк погашення яких становить до 1 місяця. На основі припущення щодо безперервності діяльності фактичний строк основних депозитів на вимогу вважається невизначеним.

Депозити клієнтів підлягають поверненню за вимогою та при настанні строку. Звичайно депозити на вимогу є достатньо стабільними та їх не знімають протягом одного місяця. Управління ризиком ліквідності Групи включає оцінку залишків на поточних рахунках, а саме стабільної частини депозитів. Станом на кінець дня 31 грудня 2019 та 2018 років стабільна частина депозитів клієнтів, розрахована як сума депозитів та поточних рахунків клієнтів на кінець року за вирахуванням стандартно-

го відхилення депозитів та поточних рахунків клієнтів за останні три роки, складає 26,019,725 тисяч гривень та 18,777,003 тисячі гривень, відповідно.

Таким чином, станом на кінець дня 31 грудня 2019 та 2018 років перевищення короткострокових активів Групи над короткостроковими зобов'язаннями Групи, розраховане з врахуванням стабільної частини депозитів клієнтів, як зобов'язань, фактичний строк яких вважається невизначеним, становить 16 636 591 тисяч гривень та 11,042,964 тисяч гривень, відповідно.

Подальший аналіз ризику ліквідності представлений у наступних таблицях у відповідності до МСФЗ 7. Суми, які розкриваються у цих таблицях, не відповідають сумам, відображеним у консолідованому звіті про фінансовий стан, оскільки представлена нижче інформація включає аналіз за строками погашення фінансових зобов'язань, який вказує на загальну суму залишків платежів за договорами (включаючи виплату процентів), які не визнаються у консолідованому звіті про фінансовий стан за методом ефективної ставки відсотка.

Дані таблиці складені на основі строків погашення згідно контрактів з контрагентами.

	До 1 місяця	Від 1 до 3 місяців	Від 3 місяців до 1 року	Від 1 до 5 років	31 грудня 2019 року Всього
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ					
Кошти банків та інших фінансових установ	189,981	–	177,531	295,195	662,707
Рахунки клієнтів	33,825,864	380,638	807,409	21,653	35,035,564
Орендне зобов'язання	16,461	17,592	73,382	92,203	199,638
Інші фінансові зобов'язання	608,816	–	–	–	608,816
Видані гарантії та аналогічні зобов'язання	2,473,114	–	–	–	2,473,114
Зобов'язання за кредитами та невикористаними кредитними лініями	6,900,955	–	–	–	6,900,955
Непохідні фінансові зобов'язання	44,015,191	398,230	1,058,322	409,051	45,880,794
Угоди спот	28,757	–	–	–	28,757
Форвардні контракти	74,587	–	86,306	–	160,893
Похідні фінансові зобов'язання	103,344	–	86,306	–	189,650
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	44,118,535	398,230	1,144,628	409,051	46,070,444

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українській гривень)

27. ПОЛІТИКА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ (ПРОДОВЖЕННЯ)

	До 1 місяця	Від 1 до 3 місяців	Від 3 місяців до 1 року	Від 1 до 5 років	31 грудня 2018 року Всього
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ					
Кошти банків та інших фінансових установ	126	–	–	315	441
Рахунки клієнтів	26,085,880	353,356	285,825	69,757	26,794,818
Інші фінансові зобов'язання	493,215	–	–	–	493,215
Видані гарантії та аналогічні зобов'язання	1,733,895	–	–	–	1,733,895
Зобов'язання за кредитами та невикористаними кредитними лініями	3,703,412	–	–	–	3,703,412
Непохідні фінансові зобов'язання	32,016,528	353,356	285,825	70,072	32,725,781
Угоди своп	317,139	–	–	–	317,139
Форвардні контракти	359,322	–	–	–	359,322
Похідні фінансові зобов'язання	676,461	–	–	–	676,461
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	32,692,989	353,356	285,825	70,072	33,402,242

РИНКОВИЙ РИЗИК

Сутність ризику. Група наражається на ринковий (ціновий) ризик внаслідок неочікуваних змін ринкових цін на активи, що перебувають на її балансі або обліковуються на позабалансових рахунках. Втім, окрім наявності ризик-факторів, які не перебувають під безпосереднім контролем Групи, та ступеню їх волатильності, необхідною передумовою ринкового ризику є існування відкритої позиції, що визначає ступінь чутливості фінансової установи до коливань ринкових індикаторів. Виходячи з незначних обсягів інвестицій в цінні папери з нефіксованим прибутком та основні засоби, менеджмент зосереджується на управлінні передусім відсотковим та валютним ризиками, що належать до групи ринкових (цінових) ризиків.

Мета управління ризиком. Метою управління ринковим ризиком є досягнення запланованого рівня прибутковості Групи за прийнятного для акціонеру рівня ризику,

тобто обмеження потенційних втрат внаслідок неочікуваних коливань процентних ставок та валютних курсів.

Політика управління ризиком. Управління ринковими ризиками є дворівневим: на рівні ОТП Групи та локально.

Комітет з управління активами і пасивами, якому Правління Групи делегує функції з управління активами і пасивами, визначає стратегію управління ринковим ризиком з урахуванням єдиних стандартів управління ризиками ОТП Групи та затверджує її у вигляді політик з управління відсотковим та валютним ризиком, що є складовими частинами Політики з управління активами та пасивами.

Суть управління ризиком полягає у визначенні рівня толерантності до відповідного ризику, тобто суми максимально допустимих втрат від коливань ринкових індикаторів, та встановленні і контролі лімітів на величину відповідних відкритих позицій, що наражають Групу на ризик.

Реалізація обраної стратегії управління ринковими ризиками передбачає координоване управління структурою активів та пасивів та встановлення мінімальних/максимальних відсоткових ставок за процентними активами/пасивами.

Процеси. Внутрішні процеси управління ринковим ризиком складаються з:

1) Ідентифікації джерел ризику та вимірюванні його величини, яку щомісячно здійснює Управління активами та пасивами та контролінгу казначейства незалежно від підрозділів, що здійснюють ризикову діяльність, та на основі даних операційної системи Групи.

2) Управління ризиком (відповідна функція на локальному рівні делегована Комітету з управління активами і пасивами, якому Управління активами і пасивами та контролінгу казначейства регулярно надає інформацію про обсяг ризику, на який наражається Група та дотримання відповідних лімітів). Управління ризиками на рівні ОТП Групи здійснюється відповідним комітетом Материнського Банку, який отримує інформацію про наявний ризик щоквартально.

3) Моніторингу та контролю за дотриманням лімітів на величину ризику, яку щомісячно здійснює Управління активами та пасивами з наступним звітуванням перед Комітетом з управління активами і пасивами та Материнським Банком.

4) Періодичної оцінки ефективності стратегії та тактик управління ризиками, що її здійснює Комітет з управління активами і пасивами.

Процентний ризик. Процентним ризиком є ризик того, що майбутні грошові потоки або справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань будуть змінюватись через зміну ринкових відсоткових ставок.

Головною метою управління процентним ризиком є обмеження впливу змін у відсоткових ставках на капітал

Групи шляхом управління відкритими позиціями у зв'язку зі зміною ситуації на фінансових ринках. Метою політики по управлінню процентним ризиком є опис та встановлення основних критеріїв для керівництва щодо управління та контролю процентного ризику у Групи.

Ідентифікація джерел ризику здійснюється шляхом аналізу існуючої структури процентних активів та пасивів. Аналіз процентних розривів за строками до погашення (для активів та зобов'язань з фіксованими відсотковими ставками) або найближчої дати перегляду відсоткової ставки (для активів та зобов'язань з плаваючими відсотковими ставками, чи ставками, що періодично переглядаються) є зручною мірою для визначення позицій, що наражають Групу на процентний ризик.

Група здійснює кількісну оцінку процентного ризику на підставі аналізу чутливості чистого процентного доходу до зміни відсоткових ставок, а також оцінює зміну економічної вартості капіталу в результаті рівномірного зсуву кривих доходності на задану кількість процентних пунктів. Оцінка здійснюється за всіма балансовими та позабалансовими позиціями Групи для інструментів, чутливих до змін відсоткової ставки.

Для отримання кількісної оцінки змін економічної вартості капіталу внаслідок коливань відсоткових ставок у довгостроковому періоді застосовується метод дюрації.

Материнський банк централізовано встановлює ліміт на обсяг зменшення економічної вартості капіталу для дочірніх банків – не вище 20% від обсягу регулятивного капіталу, а завданням Комітету з управління активами і пасивами є забезпечення мінімізації розривів між строками переоцінки процентних активів та пасивів за рахунок зміни параметрів окремих великих транзакцій та модифікації існуючих стандартів банківських продуктів і цінової політики. Забезпечення запланованого рівня процентного доходу здійснюється за рахунок управління відсотковим спредом.

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українській гривень)

27. ПОЛІТИКА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ (ПРОДОВЖЕННЯ)

Моніторинг середньозважених номінальних процентних ставок за фінансовими інструментами, станом на кінець дня 31 грудня 2019 та 2018 років представлений таким чином:

	31 грудня 2019 року, (%)				
	Гривні	Долари США	Євро	Інші валюти	Відсоткова ставка
ФІНАНСОВІ АКТИВИ					
Кошти в банках	14.19	1.63	(0.5)	(0.17)	фіксована/ плаваюча
Кредити клієнтам	17.20	6.04	4.89	7.00	фіксована/ плаваюча
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	15.98	5.55	4.6	–	фіксована
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	13.03	–	–	–	фіксована
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ					
Кошти банків та інших фінансових установ	16.27	2.00	–	–	фіксована/ плаваюча
Рахунки клієнтів:					
Поточні рахунки та депозити до запитання	7.61	0.13	0.01	–	фіксована/ плаваюча
Строкові депозити	13.00	2.30	1.92	0.02	фіксована
Орендне зобов'язання	17.3	9.6	2.6	–	фіксована

		31 грудня 2018 року, (%)			
	Гривні	Долари США	Євро	Інші валюти	Відсоткова ставка
ФІНАНСОВІ АКТИВИ					
Кошти в банках	0.01	1.50	(0.27)	0.02	фіксована/ плаваюча
Кредити клієнтам	14.74	6.54	5.62	6.82	фіксована/ плаваюча
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	18.43	5.65	4.04	–	фіксована
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	17.31	–	–	–	фіксована
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ					
Рахунки клієнтів:					
Поточні рахунки та депозити до запитання	5.39	0.11	0.02	–	фіксована/ плаваюча
Строкові депозити	13.11	1.58	1.43	0.01	фіксована

У наведеній нижче таблиці представлений аналіз чутливості до ризику зміни процентних ставок. Використовуваний відсоток зміни процентних ставок, помножений на значення фінансових активів та зобов'язань, з урахуванням ставки оподаткування, являє собою очікуваний рівень впливу на прибуток/(збиток) та капітал.

Вплив на прибуток після оподаткування та капітал представлений таким чином:

	Станом на кінець дня 31 грудня 2019 року		Станом на кінець дня 31 грудня 2018 року	
	Процентна ставка +1	Процентна ставка -1	Процентна ставка +1	Процентна ставка -1
Вплив на прибуток або збиток до оподаткування				
Чутливість фінансових активів	406,216	(406,216)	293,458	(293,458)
Чутливість фінансових зобов'язань	(358,365)	358,365	(268,556)	268,556
Чистий вплив на прибуток або збиток та капітал	39,237	(39,237)	20,420	(20,420)

Валютний ризик. Валютним ризиком є ймовірність отримання втрат через зміну гривневої вартості активів, зобов'язань або позабалансових статей, деномінованих в іноземній валюті, що викликана зміною курсів іноземних валют по відношенню до гривні.

Управління валютним ризиком здійснюється шляхом встановлення лімітів, з якими щоденно порівнюється фактичний розмір позицій, що наражають Групу на валютний ризик.

Відповідно до політики управління активами і пасивами Групи, вразливість Групи до валютного ризику оцінюється як відкрита валютна позиція в окремій валюті та, як загальна відкрита валютна позиція.

Контроль за дотриманням лімітів полягає у співставленні фактичного розміру відповідної відкритої позиції та встановленого обмеження на неї. У випадку недотримання ліміту аналізуються причини його виникнення та пропонується план заходів щодо усунення порушення чи пропозиції щодо зміни існуючої системи лімітів.

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українській гривень)

27. ПОЛІТИКА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ (ПРОДОВЖЕННЯ)

Позиції Групи щодо ризиків зміни курсів обміну валют представлені у таблиці нижче:

	Гривні	Долари США	Євро	Інші ва- люти	Дорого-цінні метали	31 грудня 2019 року Всього
ФІНАНСОВІ АКТИВИ						
Грошові кошти та рахунки в НБУ	2,806,239	170,782	148,413	14,159	–	3,139,593
Кошти в банках	187,738	2,041,623	1,782,718	296,390	1	4,308,470
Кредити клієнтам	17,785,206	5,654,529	2,002,517	26,776	–	25,469,028
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	2,276,902	1,157,393	197,488	–	–	3,631,783
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	7,212,296	–	–	–	–	7,212,296
Інші фінансові активи	129,216	9,807	14,176	–	–	153,199
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ	30,397,597	9,034,134	4,145,312	337,325	1	43,914,369
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ						
Кошти банків та інших фінансових установ	378,153	189,648	–	–	–	567,801
Рахунки клієнтів	22,113,933	8,606,136	4,085,919	282,391	5,922	35,094,301
Орендне зобов'язання	105,763	67,809	853	–	–	174,425
Інші фінансові зобов'язання	542,378	21,646	40,460	7,779	–	612,263
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	23,140,227	8,885,239	4,127,232	290,170	5,922	36,448,790
ВАЛЮТНА ПОЗИЦІЯ	7,257,370	148,895	18,080	47,155	(5,921)	
Кредиторська заборгованість за договорами з похідними фінансовими інструментами	(101,677)	(59,216)	–	(28,757)	–	(189,650)
Дебіторська заборгованість за договорами з похідними фінансовими інструментами	59,603	126,999	–	–	–	186,602
ЧИСТА ПОЗИЦІЯ ПОХІДНИХ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ	(42,074)	67,783	–	(28,757)	–	
ЧИСТА ПОЗИЦІЯ	7,215,296	216,678	18,080	18,398	(5,921)	

	Гривні	Долари США 1 долар США = 27.688264 гривні	Євро 1 євро = 31.714138 гривні	Інші валюти	Дорого-цінні метали	31 грудня 2018 року Всього
ФІНАНСОВІ АКТИВИ						
Грошові кошти та рахунки в НБУ	2,068,915	135,695	103,621	12,227	–	2,320,458
Кошти в банках	18,699	1,083,318	1,217,083	188,025	2	2,507,127
Кредити клієнтам	15,193,581	5,947,842	895,410	22,219	–	22,059,052
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	519,628	284,957	297,635	–	–	1,102,220
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	3,677,428	–	–	–	–	3,677,428
Інші фінансові активи	120,038	11,231	8,788	–	–	140,057
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ	21,598,289	7,463,043	2,522,537	222,471	2	31,806,342
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ						
Кошти банків та інших фінансових установ	317	124	–	–	–	441
Рахунки клієнтів	16,833,556	6,956,168	2,850,173	211,884	3,851	26,855,632
Інші фінансові зобов'язання	424,233	37,391	32,057	4,106	-	497,787
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	17,258,106	6,993,683	2,882,230	215,990	3,851	27,353,860
ВАЛЮТНА ПОЗИЦІЯ	4,340,183	469,360	(359,693)	6,481	(3,849)	
Кредиторська заборгованість за договорами з похідними фінансовими інструментами	(30,773)	(693,200)	–	–	–	(723,973)
Дебіторська заборгованість за договорами з похідними фінансовими інструментами	329,607	27,688	364,713	–	–	722,008
ЧИСТА ПОЗИЦІЯ ПОХІДНИХ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ	298,834	(665,512)	364,713	–	–	
ЧИСТА ПОЗИЦІЯ	4,639,017	(196,152)	5,020	6,481	(3,849)	

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах української гривень)

27. ПОЛІТИКА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ (ПРОДОВЖЕННЯ)

Чутливість до валютного ризику. У наведеній нижче таблиці представлено аналіз чутливості фінансового результату та капіталу Групи до 10% (на 31 грудня 2018 року: 10%) збільшення і зменшення офіційного курсу гривні до долара США та євро. 10% (на 31 грудня 2018 року: 10%) – це рівень чутливості, який використовується Групою при складанні звітів про валютний ризик

для провідного управлінського персоналу Групи і який являє собою оцінку керівництвом Групи можливої зміни валютних курсів. В аналіз чутливості включені тільки суми в іноземній валюті, наявні на кінець періоду, при конвертації яких на кінець періоду використовуються курси, змінені на 10% (на 31 грудня 2018 року: 10%) по відношенню до діючих.

	31 грудня 2019 року		31 грудня 2018 року	
	Гривня/ долар США +10	Гривня/ долар США -10	Гривня/ долар США +10	Гривня/ долар США -10
Вплив на прибуток або збиток та капітал	17,768	(17,768)	(16,084)	16,084

	31 грудня 2019 року		31 грудня 2018 року	
	Гривня/ євро +10	Гривня/ євро -10	Гривня/ євро +10	Гривня/євро -10
Вплив на прибуток або збиток та капітал	1,483	(1,483)	412	(412)

Обмеження щодо аналізу чутливості. У наведених вище таблицях відображений вплив змін, які ґрунтуються на основному припущенні, у той час як інші припущення залишаються незмінними. В дійсності існує зв'язок між припущеннями та іншими факторами. Також необхідно зауважити, що чутливість має нелінійний характер, тому не повинна проводитися інтерполяція або екстраполяція отриманих результатів.

вплинути на активи, які обліковуються у консолідованому звіті про фінансовий стан за ринковою ціною. У цій ситуації різні методи оцінки активів і зобов'язань можуть призвести до значних коливань величини капіталу.

Інші обмеження у наведеному вище аналізі чутливості включають використання гіпотетичних змін на ринку з метою розкриття потенційного ризику, які являють собою лише прогноз Групи щодо майбутніх змін на ринку, які неможливо передбачити з якою-небудь мірою впевненості. Також обмеженням є припущення, що всі процентні ставки змінюються ідентичним чином.

Географічний ризик. Головною вимогою материнської компанії є дотримання лімітів на рівні країн, в яких розташовані банки-контрагенти. Оцінка та управління ризиком на рівні країн здійснюється у відповідності з Положенням про управління ризиком країн. Цей документ розроблений співробітниками Групи у відповідності з процедурою Материнського банку, головною метою якої є доведення принципів встановлення рейтингів країн.

Географічна приналежність корпоративних позичальників встановлюється згідно з критерієм їх реєстрації. Згідно з корпоративною кредитною політикою Групи цільовими клієнтами є юридичні особи-резиденти України. Нерезиденти можуть бути профінан-

совані у виключних випадках, якщо вони належать до заможних українських груп споріднених компаній. Станом на кінець дня 31 грудня 2019 та 2018 років в корпоративному портфелі відсутні позичальники-нерезиденти.

Концентрація активів та зобов'язань за регіонами наведена нижче:

	Україна	Країни, які не належать до ОЕСР	Країни ОЕСР	31 грудня 2019 року Всього
ФІНАНСОВІ АКТИВИ				
Грошові кошти та рахунки в Національному банку України	3,139,593	–	–	3,139,593
Кошти в банках	775,640	154,996	3,377,834	4,308,470
Кредити клієнтам	25,464,701	3,580	747	25,469,028
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	3,631,783	–	–	3,631,783
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	7,212,296	–	–	7,212,296
Інші фінансові активи	153,187	12	–	153,199
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ	40,377,200	158,588	3,378,581	43,914,369
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ				
Кошти банків та інших фінансових установ	189,851	2	377,948	567,801
Рахунки клієнтів	34,477,563	162,819	453,919	35,094,301
Орендне зобов'язання	174,425	–	–	174,425
Інші фінансові зобов'язання	605,083	7,103	77	612,263
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	35,446,922	169,924	831,944	36,448,790
ЧИСТА ПОЗИЦІЯ	4,930,278	(11,336)	2,546,637	

Примітки до консолідованої фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2019 року
(у тисячах українській гривень)

27. ПОЛІТИКА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ (ПРОДОВЖЕННЯ)

	Україна	Країни, які не належать до ОЕСР	Країни ОЕСР	31 грудня 2018 року Всього
ФІНАНСОВІ АКТИВИ				
Грошові кошти та рахунки в Національному банку України	2,320,458	–	–	2,320,458
Кошти в банках	29,739	62,131	2,415,257	2,507,127
Кредити клієнтам	22,057,498	891	663	22,059,052
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	1,102,220	–	–	1,102,220
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	3,677,428	–	–	3,677,428
Інші фінансові активи	139,589	3	465	140,057
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ	29,326,932	63,025	2,416,385	31,806,342
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ:				
Кошти банків та інших фінансових установ	315	2	124	441
Рахунки клієнтів	26,367,905	133,775	353,952	26,855,632
Інші фінансові зобов'язання	496,583	–	1,204	497,787
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	26,864,803	133,777	355,280	27,353,860
ЧИСТА ПОЗИЦІЯ	2,462,129	(70,752)	2,061,105	

28. ПРИДБАННЯ ДОЧІРНЬОЇ КОМПАНІЇ

У січні 2019 року, АТ «ОТП БАНК» здійснив придбання 100% частки в статутному капіталі ТОВ «ОТП Факторинг Україна» у компанії, що входить до ОТП Групи за 139,143 тисячі гривень. Основна діяльність ТОВ «ОТП Факторинг Україна» полягає у наданні послуг зі стягнення платежів.

Інвестиція у ТОВ «ОТП Факторинг Україна» була здійснена в рамках рішення ОТП Групи щодо консолідації про-

цесу роботи з проблемною заборгованістю на рівні банківських установ.

На дату придбання валова балансова вартість кредитів клієнтам складала 2,016,807 тисяч гривень. Найбільш достовірною оцінка Групи на дату придбання є отримання грошових потоків у розмірі 216,000 тисяч гривень.

28. ПРИДБАННЯ ДОЧІРНЬОЇ КОМПАНІЇ (ПРОДОВЖЕННЯ)

Справедлива вартість придбаних активів та зобов'язань, визнаних на дату придбання, наведена нижче:

Активи	
Грошові кошти та їх еквіваленти	78,992
Кредити клієнтам	216,000
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	36,157
Основні засоби та нематеріальні активи	1,691
Інші активи	14,337
Всього активів	347,177
Зобов'язання	
Поточні зобов'язання	16,028
Всього зобов'язань	16,028
Чисті активи	331,149

Для визначення справедливої вартості використовувався дохідний метод, який перетворює майбутні грошові потоки в дискontовану величину. Оцінка справедливої вартості визначається, виходячи з вартості, на яку вказують очікування нинішнього ринку щодо таких майбутніх сум. Ставка дискontування, що використовувалась для визначення справедливої вартості на дату придбання складає 22.8%.

Чистий відтік грошових коштів на придбання дочірнього підприємства наведено нижче:

	2019
Розмір оплати грошовими коштами та їх еквівалентами	139,143
Мінус: придбані грошові кошти та їх еквіваленти	(78,992)
Всього	60,151

Прибуток АТ «ОТП БАНК» від вигідної покупки ТОВ «ОТП Факторинг Україна» наведено нижче:

	2019
Чисті активи	331,149
Розмір оплати грошовими коштами та їх еквівалентами	(139,143)
Прибуток від вигідної покупки	192,006

Прибуток від вигідної покупки був сформований у результаті переоцінки справедливої вартості інвестиції згідно з вимогами, щодо періоду оцінки, як зазначено в Примітці 3.

До процентних доходів та прибутку за рік включено 160,874 тисяч гривень та 130,121 тисяч гривень відповідно, що відноситься до діяльності ТОВ «ОТП Факторинг Україна».